

I
M. 872.
6.

8735 pro Capite purgando

1 pott Chorico ^{Rising of}
per simplici an i • Steber steber
et fructuosa

Ms. facit et moripoint sit in script
et finit. q.s fe ptt 37

Con' fratrio'z Labioz

Albumen ouer.

47 vob

Littagrijs sp̄li — 13

Hymnus et psalmus

Alind con fractorz labiorz.

Vitis viti
Olej rectans - an q̄dā Valeris & minister
fumaria optimū ē pustulas

flora Comstock

flor. aestivis ^m *mimulus* ^g *leber*

Mar 1st 1862

K. K.
LYCEAL STATII PAPINII NEAPOLITA
NI SYLVARVM LIBER PRI
LAIBACH MVS AD STELLAM.

DIV MVLTumq; dubitauit Stella iuuenis optime,
& in studiis nostris eminentissime qua parte uoluisti
an hos libellos, qui mihi subito calore, & quadam se-
stunandi uoluptate fluxerant, cum singuli de sinu meo
prodiissent, congregatos ipse dimitterem. Quid eni-
m oportet huius quoq; autoritate editionis onerari? qd
adhuc pro Thebaide mea (quamuis me reliquerit)
timeo. Sed & culicem legitimū, & Batrachomyoma/
chiam etiam agnoscimus. Nec quisquam est illūstriū
Poetarum, qui non aliquid operibus suis, stilo remis-
siore praeluserit. Quid quod hæc serum erat cōtinere,
cum illa uos certe (quorum honori data sunt) habe-
retis. Sed apud cæteros necesse est multum illis pere-
at ex uenia, cum amiserint, quam solam habuerint.
gratiā celeritatis. Nullum enim ex illis biduo lon-
gius tractum, quædā & singulis diebus effusa. Quā-
uis metuo ne uerum istuc, uersus quoq; ipsi de se pro-
bent. Primus libellus Sacrosanctum habet testem.
Sumendum enim erat a Ioue principium. Cæterum
hos uersus, quos in equum maximum feci, indulgen-
tissimo Imperatori postero die, quam dedicauerat o-
pus, tradere iussus sum. Potuisti illud (dicet aliquis)
& ante uidisse. Respondebis illi tu Stella carissime,
qui Epithalamion tuum, quod mihi iniunxeras, scis
biduo scriptum. Audacter me hercle, sed tamen. ccl.

A z

xxii. hexametros habet, & fortasse tu pro collega mē
tieris. Manlius certe Vopiscus uir eruditissimus, &
qui præcipue vindicat a situ literas iā pene fugientes,
solet ultro quoq; nomine meo gloriari, & uillam Ti-
burtinam suam descriptam a nobis uno die. Sequit'
libellus Rutilio Gallico Valenti dedicatus. De quo
nihil dico ne uidear defuncti testis occasione mentiri.
Nam Claudi Etrisci testimonium est. Qui balneolū
a me suum intra moram cœnæ recepit. In fine sunt
Kalend. Decem. quibus utiq; creditur. Noctē enim
illam felicissimam habent, & uoluptatibus publicis
inexpertam.

030028D28

LIB. I.

EQVVS MAX. DOMITIANI.

Væ super imposito moles gemata colosso
Stat Latium complexa forum. Cælo ne

peractum

Fluxit opus, Siculis an conformata caminis

Effigies, lassum Steropem, Brontemq; reliquit;

An te Palladiæ talem Germanice nobis

Effinxere manus: qualem modo frena tenentem

Rhenus, & attoniti uidit domus ardua Daci:

Nunc age fama prior, notum per secula nomen

Dardanii miretur Equi cui uertice sacro

Dindymon, & ca sis decreuit frondibus Ida.

Hunc neque discissis cœpissent Pergama muris.

Nec grege permixto pueri, innuptæq; puellæ,

Ipse nec Aeneas, nec magnus duceret Hector.

Adde quod ille nocens, saeuosq; amplexus Achiuos,

Hunc mitis comendat Eques, iuuat ora tueri

Mixta notis belli, placidamq; gerentia pacem.

Nec ueris maiora putes, par forma, decorq;

Par honor exhaustis Martem non amplius armis

Bistonius portat Sonipes, magnoq; superbit

Pondere, nec tardo raptus prope flumina cursu

Fumat, ingenti propellit Strimona flatu.

Par operi sedes, hinc obuia limina pandit,

Qui fessus bellis, assertæ munere prolis,

Primus iter nostris ostendit in æthera Diuis.

Discitur e uultu quantum tu mitior armis,

Qui nec in externos facilis sauire surores

LIB. I.

Das Catis, Dacisq; fidem, te signa ferente
Et minor in leges iret Gener, & Cato castris.
At laterum passus hinc Iulia templa tuentur,
Illinc Belligeri sublimis regia Pauli.
Terga Pater, blandoq; uidet Concordia uultu.
Ipse autem puro celsum caput Aere septus,
Templa super fulges, & prospectare uideris.
An noua contemptis surgant Palatia flammis
Pulchrius: an tacita uigilet face Troicus ignis?
At quæ exploratas iam laudet Vestâ ministras?
Dextra uerat pugnas, leuam Tritonia Virgo
Non grauat, & sectæ prætendit colla Medusæ.
Ceus stimulis accendat equum, nec dulcior usquam
Lecta deæ sedes, nec si Pater ipsa teneres
Pectora, quæ mundi ualeant euoluere curas.
Et quis se totis Temnæ dedit hausta metallis.
It tergo demissa chlamys, latus ense quieto
Securum, magnus quanto mucrone minatur
Noctibus hibernis & sydera terret Orion.
At sonipes, habitus, animosq; imitatus æquestris
Acrius attollit uultus cursumq; minatur
Cui rigidis stant colla iubis, uiuusq; per armos
Impetus, & tantis calcaribus illâ late
Suffictura patent vacuæ pro cespite terræ,
Aenea captiuâ crinem tegit ungula Rheni.
Hunc & Adrasteus uisum extimuisset Arion.
Et pauet aspiciens Lædæus ab æde Propinqua
Cyllarus, hic domini nunquam mutauit habenas,
Perpetuis frenis atq; uni seruiet astro.

SYL.

Facundum suspendis ebur; procul ecce canoro

Demigrant Helicone deæ, quatiuntq; nouena

Lampade, solennem thalamis coeuntibus ignem,

Et de pieris uocalem fontibus undam.

Quas inter uultu petulans Elegia, propinquat

Celsior assueto, diuasq; hortatur, & ambit

Alternum factura pedem, decimamq; uideri

Se cupit, & medias fallit permixta sorores.

Ipsa manu nuptam genitrix Aenea ducis.

Lumine demis sam, & dulci probitate rubentem.

Ipsa toros, & sacra parat, coetuq; latino.

Dis simulata deam. crinem, uultumq; genasq;

Temperat, atq; noua gestit minor ire marita.

Noceo diem, causasq; sacri, te concinit iste

Pande fores, te Stella chorus, tibi Phœbus & Euan,

Et de mænalia uolucet. Tegmaticus umbra

Serta ferunt, nec blandus Amor, nec Gratia cessat

Amplexum niueos optatae coniugis artus

Floribus innumeris, & oleni spargere thymbra:

Tu modo fronte Rosas, Violis modo Lilia mixta

Excipis, & dominas niueis a uultibus obstas.

Ergo dies aderat parcarum conditus albo

Vellere, quo Stellæ, Violantillæq; professus

Clamaretur hymen, cedant curæq; metusq;

Cessent mendaces obliqui carminis astus.

Fama tace, subiit leges, & frena momordit

Ille solitus amor, consumpta est fabula uulgi.

Et narrata diu uiderunt oscula ciues.

Tu tamen attonus quamuis data copia tantæ

SYL.

Noctis adhuc optas, promissaq; numina dextro
Vota paues, pone O dulcis suspiria Vates,
Pone tua est, licet expositum per limen aperto
Ire, redire, gradu, iam nusquam ianitor, aut lex,
Aut pudor, amplexu tandem satiare petit
Coniugis, & duras pariter reminiscere noctes,
Digna quidem merces, & si tibi Iuno labores
Herculeos, Stygiis & si concurrere monstros
Fata darent, si Cyaneos raperere per æstus
Hanc propter tutum, Pisæa lege trementem
Currere, & Oenomai fremitus audire sequentis.
Nec si dardania Pastor temerarius Ida
Sed ifses, haec dona forent, nec si Alma per auras
Te potius prehensa ueheret titonia biga.
Sed quæ causa toros, inopinaq; gaudia uati
Attulit, hic mecum dum feruent agmine postes,
Atriaq; & multa pulsantur limina virga,
Hic Erato iucunda doce, uacat apta mouere
Colloquia, & docti norunt audire Penates.
Forte Serenati qua stat plaga lactea Cœli,
Alma Venus thalamo, pulsu modo nocte iacebat.
Amplexu duro getici resoluta mariti.
Fulcra, torosq; deæ, tenerum premit agmen Amorū,
Signa petunt, quas ferre faces, quæ pectora figi
Imperet, an terris sœuire, an malit in undis,
An miscere deos, an adhuc uexare tonantem?
Ipsi animus non dum, nec cordi fixa uoluntas,
Fessa iacet stratis, ubi quondam conscia culpæ
Lemnia repserunt depræhenso uincula lecto.

LIB. I.

Hic puer e turba uolucrum, cui plurimus ignis
Ore manuq; leui nunquam frustrata sagitta,

Agmine de medio, tenera sic dulce profatus

Voce pharetri presse silentia fratres.

Scis ut Mater, ait, nulla mihi dextera segnis

Militia quencunque Hominum, Diuumq; dedisti,

Virtut, at quondam lachrymis, & supplice dextra,

Et uotis, precibusq; virum concede moueri

O genitrix, duro nec enim ex Adamante creati,

Sed tua turba sumus, clarus de gente latina

Est iuuenis, quem patritius maioribus ortum

Nobilitas gauisa tulit, præsagac; formæ

Protinus e nostro posuit cognomina ccelo.

Hunc egomet tota quondam (tibi dulce) pharetra

Improbis, & densa trepidantem cuspipe fixi.

Quamuis ausonijs multum gener ille petitus

Matribus, sed omni uictum, dominac; potentis

Ferre iugum, & longos iussi sperare per annos.

Ast illam summa leuiter (sic nanq; iubebas)

Lampade, parcentes, & inermi strinximus arcu.

Ex illo quantos iuuenis premat anxius ignes.

Testis ego, attoxitus quantum me nocte, dieq;

Vrgentem ferat, haud ulli uehementior unquam

Incubui Genitrix, iterataq; uulnra fixi.

Vidi ego, & immitti cupidum decurrere campo

Hippomenem, nec sic meta pallebat in ipsa.

Vidi & Abydeni iuuenis certantia remis.

Brachia, laudauiq; manus, & saepe natanti

Prælusi, minor ille calor, quo saeuia tepebant

LIB. I.

Aequora, tu ueteris iuuenis transgressus amores,

Ipse ego te, tantos stupui superelser per aestus,

Firnauiqz animos, blandisqz madentia plumis

Lumina detersi quoties mihi questus Apollo,

Sic uatem Micerere suum iam mater, amatos

Indulge thalamos, noster comes ille, piusqz

Signifer, armiferos poterat memorare labores,

Claraqz facta uirum, & torrentes sanguine campos

Hinc tibi plectra dedit, mitisqz intedere uates

Maluit, & nostra laurum subtexere myro,

Hic iuuenium lapsus, suaqz haud hesterna reuoluit

Vulnera pro quanta est Paphii reverentia Mater

Numinis, hic nostræ defluit fata Columbae

Dixerat, & tenera Matris cervice pependit

Blandus, et admotis tepefacit pectora pennis.

Illa refert, uultu non aspernata rogari,

Grande quidem, rarumqz uiris, quos ipsa probauit,

Pierius uotum iuuenis cupit, hanc ego, formæ

Aegregium mirata decus, cui gloria patrum,

Et generis certabat honos, tellure cadentem

Excepi, souiqz sinu, nec colla, genasqz

Comere, nec pingui crinem deducere amomo

Cessauit mea Nata, manus, mihi dulcis imago

Prosiluit, celsæ procul aspice frontis honores.

Suggestumqz comœ, latias metire, quid ultra

Emineat matres quantum Latonia Nymphas

Virgo premit, quantumqz egomet Nereidas exto.

Hæc & cæruleis mecum consurgere digna

Fluctibus, & nostra potuit considere concha.

LIB.I.

Et si flammiseras potuisset scandere sedes,
Hasq; intrare domos, ipsi erraretis amores.
Huic quamuis celsus dederim largita beatos,
Vincit opes animo, queritur iam Seras auaros
Augustum spoliare nemus, Clymeneaq; deesse
Germina, nec uirides satis illachrymare sorores.
Vellera sidonio iam pauca rubescere tabo.
Raraq; longuis niuibus cristalla gelari.
Huic Hermum, fuluoc; Tagum decurrere limo.
Nec satis ad cultus, huic inda monilia Glaucum
Proteaq; atq; omnem Nereida quærere iussi.
Hanc si thesalicos uidisses Phœbe per agros,
Erraret Daphnae, secura in littore Naxi
Theseum iuxta foret hæc conspecta cubile,
Gnosida desertam prosugus liquisset & Euan.
Quod nisi me longis placass et luno querelis
Falsus huic petnas. & cornua sumeret æthræ
Rector, in hanc uero cecidisset Iupiter auro.
Sed dabitur iuueni, cui tu mea summa potestas
Nate cupis, thalami quamuis iuga ferre secundi
Sæpe neget interens ipsam iam cedere sensi.
Inq; uicem tepusse uiro, sic fata leuauit
Sydereos artus, thalamiq; egressa superbum
Limen, amyclæos ad frena citauit olores.
Iungit amor, lætamq; uehens per nubila matrem
Gemmato temone sedet, iam Tybridis arces

SYL.

Iliacæ, pandit nitidos domus alta Penates.
Claraq; gaudentes plauerunt limina Cycni.
Digna deæ sedes nitidis nec sordet ab astris.
Hic Libycus, Phrygiusq; Silex, hic dura Laconum
Saxa uirent, hic flexus Onyx, & concolor alto
Vena mari, rupesq; nitent, quis purpura sæpe
Oebalis, & Tyrii moderator liuet aheni.
Pendent innumeris fastigia nixa columnis.
Robora dalmatito lucent satiata metallo.
Excludunt radios syluis decusa uetus tis
Frigora, perspicui uiuunt in marmore fontes.
Nec seruat natura uices, hic Sirius alget,
Bruma tepet, uersumq; domus sibi temperat annum.
Exultat uisu, tectisq; potentis Alumnae
Nō secus Alma Venus, q; si Paphon æquore ab alto,
Idaliasq; domos, Ericinaq; templa subiret.
Tunc ipsam solo recluem affata cubili
Quo nam hic usq; sopor, uacuiq; modestia lecti
O mihi laurentes inter dilecta puellas?
Quis morum, fideiq; modus? nunquam ne uirili
Submittere iugo: ueniet iam tristior ætas,
Exerce formam, & fugientibus utere donis.
Non ideo tibi tale decus, uultusq; superbos,
Meq; dedi, uiduos uttransmittare per annos
Ceu non cara mihi, satis O, nimiumq; priores
Desperisse procos, at enim hic tibi sanguine toto

LIB. I.

Deditus, unam omnes inter miratur, amatq;
Nec formæ, nec stirpis egens, nam docta per urbem
Carmina, qui iuuenes, quæ non didicere puellæ?
Hunc & bis senos sic indulgentia perget
Præsidis Ausōnii cernes attollere fasces
Ante diem, certe iam nunc Cybeleia nouit
Limina, & Euboicæ carmen legit ille Sibyllæ.
Iamq; parens latius (cuius prænoscere mentem
Fas mihi) purpureos habitus, iuueniq; curule
Indulgebit ebur. Dacæs (quæ est gloria maior)
Exuuias, laurosq; dabit celebrare recentis.
Ergo age iunge toros, atq; otia deme iuuentæ.
Quas ego gentes, quæ non face corda iugauit
Alituum, pecudumq; mihi, duriq; ferarum
Non renuere greges, ipsum in connubia terræ
Aethera (cum pluviis rarescunt nubila) soluo.
Sic rerum series, mundiq; reuertitur ætas.
Vnde nouum Troiae decus, ardendumq; deorum
Raptor erat phrygio si non ego iuncta maritos?
Lydius unde meos iterasset Tybris iulos?
Qui septem geminæ posuisset mœnia Romæ
Imperii latiale caput? nisi Dardana furto
Coepisset martem, nec me prohibente, sacerdos?
His mulcet dictis, tacitumq; inspirat amorem
Connubij, redeunt animo iam dona, precesq;
Et lachrymæ, uigilesq; uiri prope limina questus.

SYL.

Asteris & Vatis totam cantata per urbem,
Asteris ante dapes, nocte Asteris, Asteris ortu.
Quantum non clamatus Hylas iamq; aspera cœpit
Fltere corda libens, & iam sibi dura uideri.
Macte toris latios inter placidissime uates,
Quod durum permensus iter, cœptiq; laboris
Præhendisti portus, tumidæ sic transfuga Pisæ
Amissis, in externos longe flammatus amores,
Flumina demerso trahit intemerata canali.
Donec Sicanios tandem prolatus, anhelo
Ore bibat fontes miratur dulcia Nais.
Oscula, nec credit pelago uenisse maritum.
Quis tibi tunc alacri, cœlestum munere claro
Stella dies, quanto salierunt pectora uoto.
Dulcia cum dominæ dexter connubia uultus
Annuit, ire polo, nitidosq; errare per axes
Visus, amyclæis minus exultauit arenis
Pastor, ad Idæas Helena ueniente carinas.
Thelsala nec talem uiderunt Pelea Tempe
Cum Thetin æmoniis Chiron accedere terris
Erecto prospexit equo, quam longa morantur
Sydera, quam segnis uotis Aurora mariti.
At procul ut Stellæ thalamos sensere parari
Latous uatum Pater, & Semeleius Euan,
Hic mouet ortygia, mouet hic rapida agmina Nysa
Hinc lycii montes, gelidæq; umbracula thymbræ,

LIB I.

Et parnassus honos, illi pangea resultant,
Ismaraq; & quondam genialis littora Naxi,
Tunc caras iniere sores, comitiq; canoro
Hic Chelin, hic flauam maculoso Nebrida tergo,
Hic thyrso, hic plectra ferit, hic entheal lauro
Tempora, Minoa crinem premit ille corona.
Vix dum emissa dies, & iam socialia presto
Omina, iam festa feruiet domus utracq; pompa.
Fronde uirent postes, & feruent compita flamnis,
Et pars immensæ gaudet celeberrima Romæ.
Omnis honos, cuncti ueniunt ad limina Fasces.
Omnis plebeio teritur prætexta tumultu.
Hic eques, hic iuuenum questus, stola mixta laborat,
Felices utrosq; uocant, sed in agmine plures
Inuidere uiro, iam dudum poste recluis
Quærit hymen thalamis, intactum dicere carmen
Quo uatem mulcere queat, dat Iuno uerenda
Vincula, & insigni germinat concordia ræda.
Hic fuit ille dies, noctem canat ipse maritus.
Quantum nosse licet sic uicta sopore doloso
Martia fulminea posuit latus Ilia ripa,
Non talis niueos strinxit Lauinia uultys
Cum turno spectante rubet, non Claudia talis
Respexit populos mota iam virgo carina.
Nunc opus Aonidum comites, tripodumq; ministri
Diuersis certare modis, eat entheal uitris,

SYL.

Atq; ederis redimita cohors, ut pollet ouanti
Quisq; lyra, sed præcipue qui nobile gressu
Extremo fraudatis opus, date carmina festis
Digna toris, hunc ipse choro plaudente, Philetas,
Callimachusq; senex, umbroq; Propertius antro,
Ambissent laudare diem, nec tristis in ipsis
Naso Tomis, diuesq; foco lucente Tibullus.
Me certe non unus amor, simplexq; canendi
Causa trahit, tecum similes, iunctæq; carmenæ
Stella mihi, multumq; pares bachamur ad aras,
Et sociam doctis haurimus ab amnibus undam.
At te nascentem gremio mea prima recepit
Parthenope, dulcisq; solo tu gloria nostro
Reptasti, nitidum consurgit ad æthera tellus
Eubois, & pulchra tumeat Sebetes Alumna.
Nec tibi sulfureis lucrinæ naides antris.
Nec Pompeiani placeant magis ocia Sarni.
Eia age præclaras latio properate hepotes
Qui leges, qui castra legant, qui carmina ludant.
Acceleret partu decimum bona Cynthia mensem.
Sed parcat Lucina precor, tuq; ipse parenti
Parce puer, ne mollem uterus, ne stantia lædas
Pectora, cumq; tuos tacito natura recessu
Formarit uultus, multum de patre decoris
Plus de matre feras, at tu pulcherrima forma
Italidum tandem merito possessa marito

LIB. I.

Vincla diu quæsita soue, sic damna decoris
Nulla tibi, longæ uiridis sic flore iuuentæ
Perducent uultus, tardeq; hæc forma senescat

TIBVR TINVM MANLI
VOPISCI.

Marg. B.
OErnere facundi Tibur glaciale Vopisci,
Si quis & inserto geminos aniene penates,
Aut potuit sociæ commercia noscere ripæ,
Certantesq; sibi dominum descendere villas,
Illum nec calido latravit Sirius astro,
Nec grauis aspexit Nemees frondentis Alumnius.
Talis hyems tectis, frangunt sic improba Solem
Frigora, Pisæcumq; domus non æstuat annum.
Ipsa manu tenera tectum scripsisse uoluptas.
Tunc Venus Idaliis unxit fastigia succis,
Permulsitq; cornas, blandumq; reliquit honorem
Sedibus, & uolucres uetus discedere natos.
O longum memoranda dies, quæ mente reperto
Gaudia, quam lassos per tot miracula uisus?
Ingenium quam mite solo? quæ forma beatis
Arte manus concessa locis, non largius usquam

SYL.

Indulxit natura sibi, nemora alta cicatis
Incubuere uadis, fallax responsat imago
Frondibus, & longas eadem fugit umbra per undas.
Ipse Anien (miranda fides) infraq; superq;
Saxeus, hic tumidam rabiem, spumosaq; ponit
Murmura, ceu placidi ueritus turbare Vopisci,
Pleriosq; dies, & auentes carmina somnos.
Littus utrumque domi, nec te mitissimus amnis
Diuidit, alternas seruant Prætoria ripas
Non externa sibi, fluuium ue obstarre queruntur,
Sestiacos nunc Fama sinis, Pelagusq; natatum
Iactet, & audaci iunctos Delphinas Ephebo.
Hic æterna quies, nullis hic iura procellis.
Nusquam seruor aquis, datur hic transmittere uisus,
Et uoces, & pene manus, sic Chalcida fluebas
Expellunt fluvii, sic dissociata profundo
Brutia sicanium circumspicit ora Pelorum.
Quid primum, medium ue canam? quo fine quiescas?
Auratas ne trabes? an Mauros undiq; postes?
An picturata lucentia marmora uena
Mirer? an emissas per cuncta cubilia lymphas?
Huc oculis, huc mente trahor, uenerabile dicam
Lucorum senium? te quæ uada fluminis infra
Cernis? an ad sylvas, quæ respicis Aula tacentis?
Qua tibi tota quies, offensaq; turbine nullo
Nox silet, & nigros imitantia murmura somnos.

S^rL.

An quæ graminea suscepta crepidine fumant
Balnea, & impositum ripis algentibus ignem;
Quaq; Vaporiferis iunctus fornacibus Amnis
Ridet anhelantes uicino flumine nymphas.
Vidi artes, ueterumq; manus, uariisq; metallis
Viua modis, labor est auri memorare figuræ,
Aut ebur, aut dignas digitis contingere gemmas.
Quicquid & argento primum, uel in ære Myronis
Lusit, & enormes manus est experta Colosso.
Dum uagor aspectu, uisusq; per omnia duco
Calcabam, nec opinus opes, nam splendor ab alto
Defluus, & nitidum referentes aera testæ
Monstraure solum, uarias ubi picta per artes
Gaudet humus, suberantq; nouis Asarota figuris.
Expauere gradus, quid nunc ingentia mirer?
Aut quid partitis distantia tecta trichoris?
Quid te? quæ mediis seruata penatibus arbor
Tecta per, & postes liquidas emergis in auras
Quo non sub domino sœuas passura bipennæ?
Et nunc ignaro forsitan uel lubrica Nais,
Vel non abruptos tibi demet Hamadrias annos
Quid referam alterias gemino super aggere mensas?
Albentesq; lacus, altosq; in gurgite fontes?
Teq; per obliquum penitus quæ laberis amnem
Martia? & audaci transcurris flumina plumbo?
An solum ionii sub fluctibus Elidis amnem
Dulcis ad ætneos deducat semita portus?
Illi ipse antris Anienus, fonte relicto
Nocte sub arcana glaucos exutus amictus

SYL.

Huc, illuc fragili prosternit pectora musco.
Aut ingens in stagna cadit, uitreasq; natatu
Plaudit aquas, illa recubat Tyberinus in umbra.
Illic sulfureos cupid Albula mergere crines,
Hæc domus, Aegeria nemoralē abiūgere Phœben.
Et dryadum uiduare choris algentia possit
Taygeta, & syluis, arcescere Pana Lycais.
Quod ni templa darent alias Tirynthia sortes,
Et Prænestinæ poterant migrare Sorores.
Quid bisera Alcinoi laudem pomaria? uosq;
Qui nunquam uacui prodisti in æthera rami?
Cedant Telegoni, cedant laurentia Turni
Iugera, Lucrinæq; domus, litusq; cruenti
Antiphatae, cedant uitreæ iuga perfida Circes
Dulichiis ululata Lupis, arcesq; superbæ
Anxuris, & sedes phrygio quas mitis Alumno
Debet anus, cedant quæ te iam solibus artis
Auia nimboſa reuocabunt littora bruma.
Scilicet hic illi meditantur pondera mores.
Hic premitur fœcunda quies, uirtusq; serena
Fronte grauis, sanusq; decor, luxuq; carentes.
Delitiæ, quas ipse suis digressus Athenis
Mallet deserto senior Gargetius horto.
Hæc per & ægeas hyemes, pliadumq; niuosum
Sydus, & Oleniis dignum petiisse sub astris.
Si Maleæ credenda ratis, Siculoſq; per æstus
Sit uia, cur oculis, sordet uicina uoluptas?
Hic tua tiburtes faunos chelys, & iuuat ipsum
Alcidæ, dictumq; lyra maiore catillum

LIB .I.

Seu tibi piadaricis animus contendere plectris,
Siue chelyn tollis heroa ad robora, siue
Liuentem satyram nigra rubigine turbes,
Seu tua non alia splendescat epistola cura,
Digne Midæ, Crœsiq; bonis, & perside Gaza.
Maecte bonis animi, cuius stagnantia rura
Debuit, & flavis Hermus transcurrere ripis,
Et limo splendente Tagus, sic docta frequentes
Ocia, sic omni detectus pectora nube
Finem Nestoreæ precor egrediare senectæ.

SOTERIA PRO RVTILIO GALLICO.

Stis io superi, nec inexorable Clotho
Voluit opus, uidet alma pios Astrea, Iouiq;
Conciliata cadit, dubitataq; sydera cernit
Gallicus, es cælo, dis es Germanice cordi.
Quis neget, erubuit tanto spoliare ministro
Imperium fortuna tuum, stat proxima ceruix
Ponderis immensi, damnosaq; filâ senectæ
Exuit, atq; alios melior reuiuiscit in annos.
Ergo alacres, quæ signa colunt urbana, cohortes
Inq; sinum, quæ sæpe tuum fora turbida questu
Confugunt Legesq; urbesq; ubi cunq; togatae,
Quæ tua longinquis implorant iura querelis
Certent lætitia, nosterq; exordine collis
Confremat, & sileant peioris murmura famæ.
Quippe manet, longumq; æuo redeunte manebit
Quem penes intrepide mitis custodia Roma.

LIB. I.

Nec tantum induerint fatis noua secula crimen,
Aut instaurati peccauerit ara Terenti.

Ast ego nec Phœbum (quāquam mihi surda sine illo
Plectra) nec Aonias decima cum Pallade diuas,
Aut mitem Tegeæ, Dirces ue hortabor Alumnūm.

Ipse ueni, uiresq; nouas, animumq; ministra,
Qui caneris, docto nec enim sine carmine cantus
Ausoniæ decora ampla togæ, centumq; dedisti
Iudicium, mentemq; uiris, licet entheauatis

Excludat Pimplea sitim, nec conscia detur
Pirene, largos potius mihi gurges inhaustus,
Qui rapitur de fonte tuo, seu plana solutis
Cum struis orsa modis, seu cum tibi dulcis in artem

Frangitur, & nostras curat facundia leges.

Quare age, si Cereri sua dona, merumq; Lyæo
Reddimus, & diues prædæ, tamen accipit omni

Exuuias Diana tholo, captiuaq; tela

Bellipotens, nec tu quando tibi Gallice maius

Eloquium, sandiq; opibus sublimis abundas,

Sperne coli tenuiore lyra uaga cingitur astris

Luna, & in oceanum riui cecidere minores.

Quæ tibi sollicitus persoluit præmia morum

Vrbis amor: quæ tum Patrumq; Equitumq; notaui

Lumina, & ignaræ plæbis lugere potentes.

Non labente Numa timuit sic curia felix.

Pompeio, nec celsus eques, nec fœmina Bruto,

Hoc illud, tristis inuitum audire cathenas,

Parcere uerberibus, nec qua iubet alta potestas

Ire, sed armatas multum sibi demere uires,

Dignariq;

LIB. I.

Dignariq; manus humilis, & uerba precantum,
Reddere iura foro, nec, proturbare curules,
Et ferrum mulcere toga, sic itur in alta
Pectora, sic mixto reverentia fudit amori.
Ipsa etiam cunctos grauis inclemens fati
Terruit, et subiti præceps iuvenile pericli
Nil cunctante malo non illud culpa senectæ
(Quippe ea bifenis uix dum orsa excedere lustris.)
Sed labor intendens, animiq; in membra uigentis
Imperium uigilesq; suo pro Cæsare curæ,
Dulce opus, hinc fessos penitus subrepit in artus
Insidiosa quies, et pigræ obliuia uitæ,
Tunc Deus, Alpini qui iuxta culmina dorsi,
Signat apollineos sancto cognomine lucos
Respicit, Heu tanti pridem securus A lumni,
Progresusq; moras, hic mecum Epidauria proles,
Hinc alti gaudens datur aggredienda facultas.
Ingentem recreare uirum teneamus adorti,
Tendatis iam fila colos, nec fulminis atrii
Sit metus has ultro laudarit Iuppiter artes.
Nam neq; plebeiam, aut dextro sine numine cretam
Seruo animam, atq; adeo breuiter dū testa subimus,
Expediam genus ipse suis, præmissaq; retro
Nobilitas, nec origo latet, sed luce sequente
Vincitur, & magno gaudet cessisse nepoti.
Prima togæ uirtus, illa quoque clarus, & ingens
Eloquio, mox in numeris excrita castris,
Occiduas, primasq; domos, & sole subomni
Permeruit iurata manus, nec in ocia pacis

C

SYL.

Permissum laxare animos, ferrumq; retingi.

Hunc Galatia uigens ausa est incessere bello.

Huc quoque perq; nouem timuit Pamphilia messes,
Pannoniusq; ferox, arcuq; horrenda fugaci

Armenia, & patiens latii iati pontis Araxes.

Quid geminos fasces, magnaq; iterata regoliam

Iura Asiae, uelit illa quidem ter habere, quaterq;

Hunc sibi, sed retrocant fasti, maiorq; curulis

Nec promissa semel, libyci quid mira tributi

Obsequia, & missum media de pace triumphum

Laudem & opes rantas, nec qui mandauerat, aulus

Expectare fuit, gaudet Trasimenus, & Alpes,

Canennisq; anime, primus q; insigne tributum

Ipse palam lacera poscebat Regulus umbra

Non uacat Aetioas acies, Rhenumq; rebellem,

Captiuæq; preces Velledæ, & quæ maxima nuper

Gloria, depositam Dacis pereuntibus urbem,

Pandere cum tanti lectus rectoris, habenas

Gallice, fortuna non admirante subisti.

Hunc igitur (si digna loquor) rapiemus iniquo

Nate loui rogat hoc latiae pater inclitus urbis,

Et meruit, neque enim frustra mihi nuper honora

Carmina patrio pueri sonuistis in ostro.

Si qua salutifero gemini Chironis in antro

Herba tholo quounque tibi troiana recondit

Pergamus, aut medicis felix Epidaurus arenis

Educat idæa profert quam Creta sub umbra

Dictami florentis opem quoque anguis abundat

Sputatu iungam ipse manus atque omne benigne

LIB .I.

Virus, odoriferis Arabum quod doctus in aruis.
Aut Amphrysiaco pastor de gramine carpsi.
Dixerat, inueniunt positos iam segniter artus,
Pugnantemq; animam, ritu se cingit uterque
Paonio, monstrantq; simul, parentq; uolentes.
Donec letiferas uario medicamine pestes,
Et suspecta mali ruperunt nubila somni.
Adiuuat ipse Deus, morboq; ualentior omni
Occupat auxilium, citius non arte refectus
Telephus æmonia, nec quæ metuentis atridæ
Sæua machaonio coierunt uulnera succo,
Quis mihi tot cœtus inter, populiq; patrumq;
Sit curæ, uotiq; locus, tamen ardua testor
Sydera, tecq; pater uatum Tymbræ, quis omni
Luce mihi? quis nocte timor? dum postibus hærens
Assiduus, nunc aure uigil, nunc lumine, cuncta
Auguror, immensæ ueluti connexa carinæ
Cymba minor, cum sæuit hyems, pro parte furenti
Parua receptat aquas, & eodem uoluitur austro.
Netite nunc lœtæ carentia fila sorores
Netite, nemo modum transmissi computet æui
Hic uitæ natalis erit, tu troica dignus
Secula, & euboici transcendere pulueris annos.
Nestoreosq; situs, qua nunc tibi pauper acerra
Digna litem, nec si uacuet meuania ualles
Aut prestent niueos Clitumna noualia tauros,
Suffitiam, sed sape deis hos inter honores
Cespes, & exiguo placuerunt farra salino.

C z

SYL.
BALNEVM & TRVSCI.

Non heliocna graui pulsat chely's enthea plectro
Nec lafsata uoco toties mihi numina musas.
Et te Phœbe choris et te dimittimus Euan.
Tuq; inimica fera uolucet tegeæ sonoræ
Terga premas, alios poscunt mea carmina cœtus.
Naïdas undarum dominas, regemq; corusci
Ignis, adhuc fessum, sicutq; incude rubentem
Elicuisse fatis, paulum arma nōcentia Thebœ
Ponite dilecto uolo lasciu re sodali.
Iunge puer cyathos atq; enumerare labora,
Cunctantemq; intende chelym, discede laborq;
Curaq; dum nitidis canimus gemmantia saxis
Balnea, dumq; procax myriis ederisq; soluta
Fronte ueretundo Clio mea ludit errusco,
Ite deæ uirides, liquidosq; auertite vultus,
Et uitreum teneris crinem redimite corymbis.
Veste nihil tectæ, quales emergitis altis
Fontibus, et uisu satyros torquetis amantes.
Non uos quæ culpa decus infamantis aquarum
Sollicitare iuuat, procul hinc, et fonte doloſo
Salmacis, & uide Crebrenidos arida luctu
Flumina, & herculei prædatrix cedat alumni.
Vos mihi quæ latium, septenq; culmina nymphæ
Incolitis, Thybrimq; nouis attollit is undis,
Quas præceps A niert, atque exceptura natatus
Virgo iuuat marfasq; nubes et frigora ducens
Martia, præcelsis, quārum uaga molibus unda

LIB .I.

Crescit et innūmero pendens transmittitur arcu.
Vestrū opus aggreditur, uestra ē quā carmine molli
Pando domus, non unquam aliis habitastis in antris
Ditius, ipsa manus tenuit Cytherea mariti,
Monstrauitq; artes, neu uilis flamma caminos
Vreret, ipsa faces uolucrum succedit amorum.
Non huc admissæ Thásos, aut undosa Caristos,
Mœret onyx longe, queriturq; exclusus Ophites.
Sola nitet flavis Nomadum decisa metallis
Purpura, sola cauo phrygiæ quam Synados antro
Ipse cruentauit maculis lucentibus Arys
Quasc; Thyrus niueas secat, & sida nia rupes.
Vix locus Eurotæ uiridis, cum regula longo
Synada distinctu uariat, non lumina cessant.
Effulgent Chameræ, uario fastigia uitro
In species, animosq; nitent, stupet ipse beatas
Circumplexus opes, & parcus imperat ignis.
Multus ubiq; dies, radiis ubi culmina totis
Perforat, atq; alio sol improbus uritur & stu,
Nil ibi plebeium, nusq; Themesea notabis
Aera, sed argento felix propellitur unda,
Argentoq; cadit, labrisq; nitentibus, instat
Delicias mirata suas, & abire recusat.
Extra autem niueo qui margine cœrulus amnis
Vivit, & infundum summo patet omnis abimo.
Cui non ire lacu, pigrosq; exoluere amictus
Suadeat: hoc mallet nasci Cytherea profundo.
Hic te perspicuum melius Narcise uideres.
Hic uelox Hecate uelit & depræhensa lauari.

SYL.

Quid nunc strata solo referam tabulata? crepantis
Auditura pilas, ubi languidus ignis inerrat
Aedibus, & tenuem uoluunt hypocausta uaporem?
Nec si baianis ueniat nouus hospes ab oris
Talia despiciat (fas sit componere magnis
Parua) Neronea nec qui modo lotus in unda
Hic iterum sudare neget, macte oro nitenti
Ingenio, curaq; puer tecum ista senescant,
Et tua iam melius discat fortuna renasci.

KAL. DECEMBRES SATVRNALES.

Sole hpebus Pater, & seuera Pallas,
Et Musæ procul ite Feriatæ,
Iani uos reuocabimus Kalendis.
Saturnus mihi compede exoluta
Et multo grauidus mero December,
Et ridens iocus, & sales proterui
Ad sint, dum refero diem Beatam
Læti Cæsaris, ebriamq; partem.
Vix Aurora nouos mouebat Ortus.
Iam bellaria adorea pluebant.
Hunc rorem ueniens prosudit eurus.
Quicquid nobile ponticis Nucetis,
Fœcundis cadit aut iugis Idumes,
Quod ramis pia germinat Damascus,
Et quas præcoquit Ebosia cannas
Largis gratuitum cadit rapinis.
Molles Caioli, Lagunculiq;

LIB. I.

Et massis A merina non perustis,
Et mustaceus, & latente Palma
Prægnantes Cariotides cadebant.
Non tantis Hyás in serena nimbis,
Terras obruit, aut soluta Pliás
Qualis per cuneos hyems Latinos
Plebem grandine concutit screnam.
Ducat nubila Iuppiter per orbem.
Et latis pluviis minetur agris.
Dum nostri Louis hi ferantur imbres.
Ecce autem caueas subit per omnis
Insignis specie, decora cultu
Plebes altera non minor sedente.
Hi panaria, candidasq; mappas
Subnectant, epulasq; lautiore.
Illi marcida uina largiuntur,
Idæos totidem putes ministros,
Orbem, qua melior seueriorq; est,
Et gentes alis insimul togatas.
Et cum tot populos beata pascas,
Hunc Annona diem superba nescis.
I nunc secula compara uetustas
Antiqui Louis, aureumq; tempus,
Non sic libera uina tunc fluebant,
Nec tardum seges occupabat annum,
Vua uescitur omnis ordo, mensa,
Parui, scemina. Plebs, Eques, Senatus,
Libertas reuerentiam remisit.
Et tu quin etiam (quis huc uocares?

SYL.

Quis promittere possit hoc deorum)?
Nobiscum socias dapes iniisti
Iam se (quis quis is est) inops, beatus
Coniuam ducis esse gloriatur,
Hos inter fremitus, nouosq; luxus,
Spectandi leuis effugit uoluptas
Stat sexus rufis insciusq; ferri
Et pugnas capit improbus uiriles.
Credas ad Thanaim, ferumq; Phasin,
Thermodontiacas calere Thurmas.
Hic audax subit ordo Pumilonum,
Quos Natura breui statu peracto,
Nodosum semel in globum ligauit.
Edunt uulnera, conseruntq; detxras,
Et mortem sibi qua manu minentur
Ridet Mars Pater, et cruenta Virtus,
Casuræq; uagis Grues rapinis,
Mirantur Pumilos ferociores.
Iam noctis propioribus sub umbris
Diues Sparsio, quos agit tumultus.
Huc intrant faciles emi puellæ,
Hic agnoscitur omne quod Theatris
Aut forma placet, aut probatur arte.
Hoc plaudunt grege Lydiæ tumentes
Illic cymbala, tinnulæq; Gades,
Illic agmina confremunt Syrorum
Hic plebs scænica, qui que comminutis
Permutat uitreis gregale Sulfur,
Inter quæ subito cadunt uolatu.

Immensæ

LIB .I.

Immensaæ uolucrum per astra nubes,
Quas Nilus sacer, horridusq; Phasis,
Quas udo Numidæ legunt sub austro.
Desunt qui rapiant, sinuſq; pleni
Gaudent, dum noua lucra comparantur.
Tollunt innumeræ ad astra uoces.
Saturnalia principis sonantes,
Et dulci dominum fauore clamant,
Hoc solum uetuit licere Caesar,
Vix dum coerulea nox subibat orbem,
Descendit media nitens Arena
Densas flammeus orbis inter umbras,
Vincens Gnosiacæ facem coronæ
Collucet polus ignibus, nihilq;
Obscuræq; patitur licere nocti.
Fugit pigra quies, inersq; somnus,
Hæc cernens, alias adiuit urbes.
Quis spectacula? quis iocos licentes?
Quis conuiua? quis dapes inemptas?
Largi flumina quis canat lyæis?
Iamiam deficio, tuoq; Baccho
In serum trahor ebrius soporem.
Quos ibit procul hic dies per annos?
Quam nullo sacer exolescat æuo?
Dum montes latii, paterq; tybris,
Dum stabit tua Roma, dumq; terris
Quod redditis Capitolium manebit,

D

SYL.
STATII PAPINII SYLVARVM LIBER
SECUNDVS AD MELIOREM
ATEDIVM.

Manuscripta
Manuscripta
Manuscripta
Manuscripta
Manuscripta
Manuscripta
Manuscripta

ET FAMILIARITAS nostra, qua gaudeo Melior uir optime, nec minus in iuditio literarum, quam in omni uitæ colore terassisime, & ipsa opusculorū quæ tibi trado cōditio sic posita est, ut totus hic alter liber meus etiam sine epistola expectetur. Primum enim habet Glauciam nostrū, cuius gratissimam infantiā, & qualem plerunq; infelices sortiuntur, apud te complexus amabant. Iam uero tibi huius amissi recēs nul nus (ut scis) Epicædio prosecutus sum, adeo festinanter, ut excusandā habuerim affectibus tuis celeritatē, nec nunc eām apud te iacto, qui nosti, sed & ceteris indicō, ne quis asperiore lima carmen examinet, & a confuso scriptum, & dolenti datum, cum pene super uacua sint tarda solatia. Pollii mei villa Surrentina quæ sequitur debuit a me uel in honorem eloquentiæ eius diligentius dici, sed amicus ignouit. In Arborem certe tuam Melior, & Psittacum scis a me leues libellos quasi epigrammati loco scriptos, eandem exigebat stili facilitatem Leo mansuetus, quem in Amphitheatro prostratum frigidum erat sacratissimo Imperatori nisi statim tradere. Ad Vrsum quoq; nostrū iuuenem candidissimū, & sine iactura desidiæ doctissimum, scriptam de puero amissō consolationem, super ea, quæ ipsi debeo, huic libro libenter inserui, quia honorem eius tibi laturus acceptum excludit uolumē

LIB .II.

Genethliacon Lucani, quod Polla argentaria carissima uxorum, cum hunc diem forte cōsecreremus, imputari sibi uoluit. ego non potui maiore tanti autoris habere reuerentiam, quam quod laudes eius dicturus hexametros meos timui. Hæc qualiacunq; sunt Melior carissime, si tibi non displicerint, a te publicum accipiant. Sin minus, ad me reuertantur.

EPICEDION IN GLAVCIAM
MELIORIS.

displacit *in omni et in istab opib; glaucio* *et ab alijs glaucis*
Quod tibi prærepti Melior solamen Alumni
Improbis ante rōgo, & adhuc uiuente fabilla
Ordinar abruptis etiamnum flebile uenis
Vulnus hiat, magnæq; patet uia lubrica plaga.
Cum iati egomet cantus, & uerba medentia frēuis
Consero, tu planctus lamentaq; fortia mauis,
Odistiq; chelym, surdaq; auerteris aure
Intempesta cano, citius me Tigris abactis
Fœtibus, orbaticq; uelint audire Leones.
Nec si tergemimum sicula de uirgine carmen
Affluat, aut syluis chelys intellecta, serisq;
Mulceat insanos gemitus, stat pectore demens
Luctus, & admoto latravit præcordia tactu.
Nemo uetat, faciare malis, ægrumq; dolorem
Libertate doma, iam flendi expleta uoluptas?
Iam ne preces fessus non indignaris amicas?
Iam ne canam? lachrymis en & mea carmina, in ipso
Ore natant, tristesq; cadunt in uerba lituræ.

D z

SYL.

Ipse etenim tecum nigae solennia pompæ
 Spectatumq; urbiscelus, & puerile feretrum
 Prodixi, & saevos damnati thuris aceruos,
 Plorantemq; animam supra sua funera uidi.
 Teq; patrum gemitus superantem, & brachia matru
 Complexumq; rogos ignemq; haurire parantem.
 Vix tenui similis comes, offendicq; tenendo
 Et nunc (heu) uitæ, & frontis honore soluto,
 Infaustus Vates, gæxæ mea pectora tecum.
 Plango lyra, & diri comitem, sociumq; doloris
 (Si merui, luctusq; tui consortia sensi)
 Iam tenis patiare precor, me fulmine in ipso
 Audiuere patres, ego iuxta busta profusis,
 Matribus, atq; piis cecini solatia natis
 Et mihi, cum proprios gemerem defectus ad ignes,
 Quem natura patrem, nec te lugere seuerus
 Arceo, sed confer gemitus pariterq; fleamus.
 Iandudum dignos aditus, laudumq; tuarum
 O'merito dilecte puer, primordia quatrens
 Distrahor, hinc anni stantes in limine uitæ
 Hinc me forma rapit, rapit inde modestia præcox,
 Et pudor, & tenero probitas maturior ævo.
 O ubi purpureo suffusus sanguine candor,
 Sydereiq; orbes, radiataq; lumina cælo,
 Et castigata collecta modestia frontis,
 Ingenuiq; super crines, mollisq; decoræ
 Margo comæ, blandis ubi nam ora arguta querelis?
 Osculaq; impliciti uernos redolentia flores?
 Et mixta risu lachrymæ? penitusq; loquentis

LIB. II.

Hyblæis uox mixta fauis, cui sibila Serpens
 Poneret, & saeuæ uellent seruire Nouercæ
 Nil ueteris affingo bonis, heu lactea colla,
 Brachiæq; & nunquam domini sine pondere ceruix.
 O ubi uenturæ spes non longinqua iuuentæ
 Atq; genis optatus honos? iurataq; multum
 Barba tibi: cuncta in cineres grauis intulit hora,
 Hostilisq; dies, nobis meminisce relictum.
 Quis tua colloquiis hilaris mulcabit amatis
 Pectora? quis curas? mentisq; arcana remitteret?
 Accensum quis bile feret? famulisq; rumentem
 Leniet? ardentiq; in se deflectet ab ira?
 Incepitas quis ab ore dapes, libataq; uina
 Auferet? & dulci turbabit cuncta rapina?
 Quis matutinos abrumpet murmure somnos
 Impositys stratis? abitusq; morabitur arctis
 Nexibus? atq; ipso reuocabit ad oscula poste?
 Obuius intranti rursus, quis in ora, manusq;
 Prosiliet? breuibuscum humeros circundabit ultnis?
 Muta domus (fateor) desolatiq; periates,
 Et situs in thalamis, & mœsta silentia mensis.
 Quid mirum, tanto si te pius Altor honorat
 Funere? tu domino requies, portusq; Senectæ,
 Tu modo delitiæ, dulces, modo pectore curæ,
 Non te barbaricæ uersabat uerna Catastæ,
 Nec mixtus Phariis uenalis mercibus infans.
 Compositosq; sales, meditataq; uerba locutus,
 Quæsistil lasciuus Herum, tardèq; parasti
 Hinc domus, hinc ortus, dominiq; penatibus olim

SYL.

Carus uterq; parens, atq; in tua gaudia liber,
Ne quererere genus, raptum sed protinus aluo
Sustulit exultans, ac prima lucida uoce
Astra salutantem dominus sibi mente dicauit,
Amplexusq; sinu tulit, & gemuisse putauit.
Fas mihi sanctorum uenia dixisse parentum.
Tuq; oro Natura finas, cui prima per orbem
Iura animis sociare datum, non omnia sanguis
Proximus, aut serie generis demissa propago,
Alligat interius noua s̄ape, adscitaq; serpunt
Pignora connexis, natos genuisse necesse est.
Hæc legisse iuuat, Tenero sic blandus Achilli
Semiser Aemonium uincebat Pelea Chiron.
Nec senior Peleus natum comitatus in arma
Troica, sed caro Phœnix hærebat Alumno.
Optabat longe redditus Palantis ouantes
Euander fidus pugnas spectabat Acetes.
Cumq; Procul nitidis genitor cessaret ab astris,
Fluctiuagus uolucrem comebat Persea Dictys.
Quid referam altricum uiuetos pietate parentes?
Quid te post cineres, deceptaq; funera matris,
Tutius Inoo reptantem pectore Bacche?
Iam secura parens Thuscis regnabat in undis
Ilia portantem lassabat Romulus Accam.
Vidi ego transfertos alieno in robore ramos
Altius ire suis, & te iam fecerat illi
Mens animusq; patrem, nec dum mor̄esue, dec̄rue.
Tu tamen & mutas etiam tum murmure uoces,
Vagitumq; rudem, fletusq; infantis amabas.

LIB .II.

Ille uelut primos expiraturus ad austros
Mollibus in pratis alte flos improbus extat,
Sic tener ante diem, uu'tu gressuq; superbo,
Vicerat æquales, multumq; reliquerat annos.
Siue cæthenatis curuatus membra palæstris
Staret, amyclæa conceptum matre putares.
Oebaliden illo præceps mutaret Apollo.
Alcides pensaret Hylan, seu graius amictu
Attica facundi decurreret orsa Menandri,
Laudaret gauisa sonum, crinemq; decorum
Fregit set rosea lasciuia Thalia corona.
Mæonium siue ille senem, Troiæq; labores
Diceret, aut casus tarde remeantis Vlyssi
Ipse pater sensus, ipsi stupuere magistri.
Scilicet in fausta Lachesis cunabula dextra
Attigit, & gremio puerum complexa souebat
Inuidia, illa genas, & adulturn comere crinem,
Et monstrare artes, & uerba refringere, quæ nunc
Plangimus, Herculeos annis æquare labores
Cœperat assurgens, sed adhuc infantia mixta,
Iam tamen & ualidi gressus, mensuraq; maior
Cultibus, & uisæ puero decrescere uestes.
Cum tibi, quas uestes, quæ non gestamina mitis
Festinabat herus, breuibus constringere Lenis
Pectora, & angusta telas arctare lacerna.
Enormes non ille sinus, sed semper ad annos
Texta legens, modo puniceo uelabat amictu,
Nunc herbas imitante sinu, Nunc dulce rubenti
Mutice, Nunc uiuis digitos incendere gemmis

SYL.

Gaudebat, non turba comes, non munera cessant,
Sola uerecundo deerat Prætexta decori,
Hæc fortuna domus, subitas inimica leuavit
Parca manus, quo diua feros gratis exeris angues?
Non te forma mouet, Non te lachrymabilis ætas.
Hunc nec sæua uiro potuisset carpere Procne,
Nec fera crudeles Colchis durasset in iras,
Editus æolia nec si foret iste Creusa
Toruus ad hunc Athamas, insanos flecteret arcus.
Huc quaque Hectoreos cineres, Troiamq; per osus
Turribus e Phrygiis flesset missurus Vlysse.
Septima lux, & iam frigentia lumina torpent,
Iam complexa manu crinem tenet Insera Juno.
Ille tamen parcis fragiles urgentibus annos,
Te uultu moriente, uidet, liguacq; cadente
Murmurat, in te omnis uacuiam pectoris efflat
Reliquias, solum meminit, solumq; uocantem
Exaudit, tibi q; ora mouet, tibi uerba reliquit,
Et prohibet gemitus, consolaturq; dolentem,
Gratum est, fata tamen, quod non mors lenta iacentis
Exedit puerile decus, manesq; subiuit
Integer, & nullo temeratus corpora damno
Qualis erat, quid ego exequias, & prodiga flammis
Dona loquar, moestioq; ardentia funeralia luxus.
Quod tibi purpureo tristis rogus aggere creuit.
Quod cilicum flores, quod munera graminis Indi,
Quodq; Arabes, Phariiq; (palam est, uidiq;) liquores
Arsuram lauere comam, cupit omnia ferre
Prodigus, & totos Melior succendere census

LIB. II.

Desertas exosus opes, sed non capit ignis
Inuidus, atq; arcta desunt in munera flammæ.
Horror habet sensus, qualem te funere summo,
Atq; rogum iuxta Melior placidissime, quondam
Extimui, tu ne ille hilaris, comisq; uideris?
Vnde animi, sœuæq; manus, & barbarus horror?
Tu modo fatus humi, lucem, auersaris iniquam.
Nunc toruus, pariter uestes, & pectora, rumpis,
Delictosq; premis uisus, & frigida lambis
Oscula, erant illic Genitor, Materq; iacentis
Mœsta, sed attoniti te spectauere patentes,
Quid mirum? Plebs cuncta, nefas, & prævia fletunt
Agmina, Flaminio quæ limite Miluius agger
Transuehit, immeritus flammis dum tristibus infans
Traditur, & gemitum, formaq; ac uoce meretur.
Talis in Isthmiacos prolatus ab æquore portus
Naufragus imposita iacuit sub matre Palæmoni.
Sic & in Anguiferæ Ludentem gramine Lernæ
Precium squammis audius bilit anguis Ophelten.
Pone metus, letiç; minas desiste uereri,
Illum nec terno latrabit Cerberus ore.
Nulla soror flammis, nulla assurgentibus Hydris
Terrebit, quin ipse audax trux nauita cimbæ
Interius steriles ripas, & adusta subibit
Littora ne pueru dura ascendisse facultas,
Quid mihi gaudenti proles Cyllenia, uirga
Nuntiat? est ne aliquid tam sœuo in tempore lœtum?
Nouerat effigiem, generosiq; ardua Blæsi
Ora puer, dum sœpe domi noua serta ligantem

SYL.

Te uidet, & similes uoluentem pectore curas,
Hunc ubi Lethæi lustrantem gurgitis oras
Aulonios inter proceres, seriemq; Quirini,
Agnouit, timide primum uestigia iungit
Accessu tacito, summosq; lacessit amictus.
Inde magis sequitur, neque enim magis ille trahetem
Spernit, & ignota credit de stirpe nepotum.
Mox ubi delicias, & rari pignus amici
Sensit, & amissi ^{curiam} puerum solatia blaesi
Tollit humo, magnaq; ligat ceruice, diuq;
Ipse manu gaudens uehit, & quæ munera mollis
Elysii, steriles ramos, mutasq; uolucres
Porxit, & obtuso pallentes gefmine flores.
Nec prohibet meminisse tui, sed pectora blandus
Miscet, & alternum pueri partitur amorem.
Hic finis rapto, quin tu iam uulnera sedas,
Et tollis mersum luctu caput: omnia functa,
Aut moritura uides, obeunt Noctesq; Diesq;
Astracq; nec solidis prodest sua machina terris.
Nam populos mortale genus plæbisq; caducae,
Quis fleat interitus? Hos Bella hos æqua poscunt.
His amor exitio, furor His, & saeuia cupido.
Ut sileam morbos, Hos ora rigentia brumæ
Illos implacido lætalis Sirius igni.
Hos manet imbrifero pallens, Autumnus hiatu.
Quicquid habent ortus, finem timet, ibimus omnes,
Ibinus, immensis urnam quatit Aeacus umbris,
Ast hic quem gemitus felix, Hominesq; Deosq;
Et dubios casus, & cæcæ lubrica uitæ

LIB .II.

Effugit, immunis fati, non ille rogauit,
Non timuit, meruit ue mori, Nos anxia plebes,
Nos miseri, quibus unde dies suprema, quis æui
Exitus, incertum quibus instet fulmen ab astris.
Quæ nubes fatale sonent, nil flecteris istis,
Sed flectere libens, ades huc emissus ab atro
Limine, cui soli cuncta impetrare facultas
Glaucia, nam insontes animas, nec Portitor arcet,
Nec diræ comes ille feræ, tu pectora mulce,
Tu prohibe manare genas, noctesq; beatas
Dulcibus alloquii, & uiuis uultibus imple.
Et periisse nega, desolatamq; sororem,
Qui potes, & miseris perge insinuare parentes.

SVRRENTINVM POLLII.

G. apud
monas
Gymnase
ad lunam
ORatione
Ost inter notos Sirenum nomine muros,
Saxaq; tyrrhenæ templis onerata Mineruæ,
Celsa Dicarchei speculatrix uilla profundi,
Qua Bromio dilectus ager, collesq; per altos
Vrbitur, & prælis non inuidet uua Falernis.
Huc me post patrii latum quinquennia lustri,
Cum Stadio iam pigra quies, canusq; sederet
Puluis, ad Ambraciæ conuerta Gymnade frondes,
Trans gentile fretum placidi facundia Polli
Detulit, & nitidæ iuuenilis gratia Pollæ
Flectere iam cupidum gressus, qua limite noto
Appia longarum teritur Regina uiarum.
Sed iuuere moræ, placido lunata recessu

SYL

Hinc atq; hinc curuas petrumpunt æquora rupes,
Dat natura locum montiq; interrupit unum
Littus & in terras scopulis pendentibus, exit,
Gratia prima loci, gemina testudine sumant
Balnea, & c terris occurrit dulcis amaro
Nympha mari, cuius hic Phorc chorus, udacq; crines
Cymodoce, uiridisq; cupit Galatea lauari,
Ante domum tumidæ moderator coerulus undæ
Excubat, innocui custos laris, huius amico
Spumant templa salo, felicia rura tuerit
Alcides, gaudet gemino sub humine portus,
Hic seruat terras, Hic sæuis fluctibus obstat,
Mira quies pelagi, ponunt hic falsa furorem,
Aequora, & infantis spirant clementius Austris.
Hic præceps minus audet hyems, nulloq; tumultu
Stagna modesta iacent, dominiq; imitantia mores.
Inde per obliquas erexit Porticus arces,
Urbis opus, longoq; domat saxa aspera dorso.
Qua prius obscurò permixti puluere soles,
Et feritas in amena uitæ, nunc ire uoluptas,
Qualis si subeas Ephyres Bacchilados altum
Culmen, ab Indō fert semita tecta Lécheo.
Non mihi si cunctos Helicon indulgeat amnes,
Et supererit Pimplea sitim, Largeq; uolantis
Vngula sedet equi, res eretq; arcana pudicos
Phœmonoe fontes, uel quos meus auspice Phœbo
Altius in mera turbanit Pollius urna,
Innumeræ ualeam species, cultusq; locorum
Pieriis æquare modis, uix ordine longo

LIB. II.

Suffecere oculi iux^t, dum per singula ducor
 Suffecere gradus quæ ferum turba, locine
 Ingenium: an domini mirer prius: hæc domus ortus
 Aspicit & Phœbi tenerum iubar, illa cadentem
 Detinet, exactamq^t negat dimittere lucem,
 Cum iam fessa dies & in æquora montis opaci
 Vmbra cadit, uitreoq^t patant prætoria Ponto.
 Hæc pelagi clamore fremunt. Hæc tecta, sonoros
 Ignorant fluctus, terraq^t silentia malunt.
 His lauit natura locis, hic cincta, colenti
 Cessit, & ignotos docilis mansuetuit in usus.
 Mons erat hic, ubi plana uides, Hæc lustra fuerunt,
 Quæ nunc tecta subis, ubi nūc nemora ardua cernis,
 Hic nec terra fuit, domuit possessor, & illum
 Formantem rupes, expugnanteq^t secuta
 Gaudet humus, nunc cerne fugum dissentia faxa,
 Intrantesq^t domos, iussumq^t recedere montem.
 Iam methymnæ iutatis manus, & chelys una
 Thebais, & Getici cedat tibi gloria plectri.
 Ettu saxa moues, & te nemora alta sequuntur,
 Quid referam, veteres catenaq^t, ærisq^t, figuræ
 Si quid Apellei gaudent animæ se colores,
 Si quid ad huc uacua, tamen admirabile Pisa
 Phidiacæ rafere manus, quod ab arte Myronis
 Aut Polycletæ iussum est quod uiuere cælo,
 Aeracq^t ab Isthmiacis auro potiora fauillis,
 Ora ducum, & uatum, sapientumq^t ora priorum
 Quos tibi cura sequi, quos toto pectore sentis
 Expers curarum, atq^t animum uirtute quieta

D. Antonius frat. Uelutus duplo

SYL

Compositus semperq; tuus quid mille reuoluam
 Culmina uisendiq; uices sua cuiq; uoluptas.
 Atq; omni proprium thalamo mare, transq; iacente
 Nerca, diuersis teruit sua terra fenestris.
 Haec uidet Iharimeh, illi Pochyta aspera paret.
 Armiger hanc magni patet Hectoris, inde malignum
 Aera respirat pelago circumflua Nelli,
 Inde uagis omen felix Euplea carinis.
 Quæq; ferit curuos exerta Megalia fluctus.
 Angitur, & domino contra recubante, proculq;
 Surrentina tuus spectat prætoria Limon.
 Una tamen cunctis procul etinet, una diætis.
 Quæ tibi Parthenopen directo limite ponti
 Ingerit, hic gravis penitus delecta metallis
 Saxa, quot eoz respergit uena Syenes.
 Synnade quot inesta Phrygæ fodere secures
 Per Cybeles lugentis agros, ubi marmore picta
 Candida purpureo distinguitur Area gyro.
 Hic & Amyclai cæsum de monte Lycurgi
 Quod uiret, & molles imitatur rupibus herbas.
 Hic Nomadum lucent flauentia saxa, Thasosq;
 Et Chios, & gaudens fluctus spectare Caristos.
 Omnia chalcidicas turres obuersa salutant,
 Macte animo quod grata probas, qd grata frequetas
 Arua, nec inuideant quæ te genuere Dicarchi.
 Moenia, nos docto melius potiebunt Alumno.
 Quid nunc ruris opes, pontiq; noualia dicam
 Iniecta & madidas baccheo nectare rupes?
 Sæpe per Autumnum iam pubescente Lyæo

LIB. II.

Conscendit scopulos, noctisq; occulta sub umbra
Palmita maturo rorantia lumina tergit
Nereis, & dulces rapuit de collibus uuas,
Sæpe & vicino sparsa est Vindemia fluctu.
Et Satyri cecidere uadis, nudamq; per undas
Dorida montani cupicrunt prendere Panes,
Sis felix tellus dominis ambobus in annos.
Mygdonii, Pyliiq; senis, nec uobile mutes
Seruitium, nec te cultu Tirynthia vincat
Aula, Dicarcheiq; sinus, nec sa pius istis
Blanda Theramnæi placeant uineta Galesi.
Hic seu syderias exercet Pollius artes,
Seu uoluit monitus, quos dat Gargeticus autor,
Seu nostram quatit ille chelym, seu dissona neicit
Carmina, siue minax ultorem stringit iambon,
Hinc Ieuis è scopulis meliora ad carmina Siren
Aduolat, hinc motis audit Tritonia cristis.
Tunc rabidi ponunt fatus, maria ipsa uerantur
Obstrepere, emergunt pelago, doctamq; trahuntur
Ad chelyn, & blandi scopulis Delphines aderrant.
Viue Midæ gazis, & Lydo ditior auro
Troica, & Euphrate supra diademata felix.
Quem non ambigi fasces, non mobile uulcus,
Non leges, non castra tenent, qui pectore magno,
Spemq; metumq; donat uitio sublimior omni
Exemptus fatis, indignantemq; refellis
Fortunam, dubio quem non in turbin e rerum
Deprendet suprema dies, sed abire paratum,
Ac plenum uita, nos uilis turba, caducis

SYL.

Deseruire bonis, semperq; optare parati,
Spargimur in casus, celsa tumentis ab arce
Despicis errantes, humanaq; gaudia rides,
Tempus erat cum te geminæ suffragia terræ
Diriperent, celsusq; duas ueherete per urbes,
Inde Dicarcheis multum uenerande colonis,
Hinc ascite meis, pariterq; his largus, & illis
Ac iuvenile calens, plectriq; errore superbus.
At nunc discussa rerum caligine, uerum
Aspicis, illo alii rursus iactantur in alto.
At tua securos portus, blandamq; quietem
Intrauit non quassa ratis, sic perge, nec unquam
Emeritam in nostras puppem dimitte procellas.
Discite securi, quorum de pectore mixtæ
In longum coire faces, sanctusq; pudicæ
Seruat amicitiæ leges amor, ite per annos,
Seculaq; & priscæ titulos præcedite famæ.
Tuq; nurus inter longe pulcherrima, cuius
Non frontem uertere minæ, sed candida semper
Gaudia, & in uultu curarum ignara uoluptas
Non tibi sepositas infelix strangulat arca
Diuitias, audiq; animum dispendia torquent
Fenoris expositi census, sed docta fruendi
Temperies, non ulla Deo meliore cohærent
Pectora, non alias decuit concordia mentes.

ARBOR ATEDII.

STat, quæ perspicuas nitidi melioris opacet
Arbor

LIB. II.

Arbor aquas, complexa lacus, quæ robore abimo
Curuata in nodos redit inde cacumine recto
Ardua, ceu mediis iterum nascatur ab undis,
Atq; habitat uitreum tacitis radicibus amnem.
Quid Phœbum tam parua rogem? uos dicite causas
Naides, & faciles (satis est) date carmina Fauni.
Nympharum teneræ fugiebant Pana cateruæ.
Ille quidem it, cunctas tanquam uelit, it tamen unam
In Pholoen, syluis hæc, fluminibusq; sequentis
Nuuc hirtos greslus, Nunc improba cornua uitat.
Iamq; & belligerum Iani nemus, atraq; Caci
Rura. Quirinaleq; fuga suspensa per agros
Cœlica tecta subit, ibi demum uicta labore,
Fessa metu qua nunc placidi Melioris, aperti
Stant sine fraude laures, flavos collegit amictus
Arctius, & niuæ posuit se margine ripæ.
Insequitur uelox pecorum Deus, & sua credit
Connubia, ardentii iamiam suspiria librat
Pectore, iam prædæ leuis imminet, ecce citatos
Aduertit Diana gradus, dum per iuga septem
Errat Auentinæq; legit uestigia terræ.
Pœnituit uidisse Deam, conuersaq; fidas
Ad comites, nunquam ne auidis arcebo rapinis
Hoc petulans, scđumq; pecus? semperq; pudici
Decrescit mihi turba chorū? sic deinde locuta
Depromit pharetra telum breue, quod neq; flexis
Cornibus, aut solito torquet stridore, sed una
Emisit contenta manu, leuumq; soporem
Naidos, auersa fertur tetigilse sagitta.

E

SYL.

Illa Deam pariter surgens, hostemq; proteruum
Vidit, & in fontem, niueos ne panderet artus,
Sic tota cum ueste ruit, stagnisq; sub altis
Pana sequi credens, Imalatus implicat alga,
Quid faceret subito deceptus prædo: nec altis
Credere corpus aquis, hirtæ sibi conscius audet
Pellis, & a tenero handi rudis, omnia questus
Immitem Bromium, Stagna inuida, & inuida tela
Primæuam uisu Platanum, cui longa propago
Innumeræq; manus, & iturus in æthera vertex,
Deposuit iuxta, uiuamq; aggessit arenam,
Optatisq; aspergit aquis, & talia mandat
Viue diu nostri pignus memorabile uoti
Arbor, & hæc durae latebrofa cubilia nymphæ
Tu saltem declius ama, preme frondibus undam
Illa quidem meruit, seb ne precor igne superno
Aestuet, aut dura feriatur grandine, tantum
Spargere tu laticem, & foliis tñrbare memento,
Tunc ego tecq; diu recolam, dominamq; benignæ
Sedis & illæsa tutabor utranq; senecta,
Et Iouis, & phœbi frondes, & discolor umbra
Populus & nostræ stupeant tua germina pinus,
Sic ait, illa Dei ueteres animata calores
Vberibus stagnis, obliquo, pendula truncō
Incubat, atq; umbris sinutatur amantibus undas,
Sperat & amplexus, sed aquarum spiritus arcet,
Nec patitur tactus & tandem eluctata, sub auras
Libratur fundo rufusq; enode cacumen
Ingeniosa leuat, ueluti descendat in imos,

LIB. II.

Stirpe lacus alia, iam nec Phœbeia Nais
Odit, & exclusos inuitat gurgite ramos.
Hæc tibi parua quidem geniali luce paramus
Dona, sed ingenti forsitan uictura sub æuo.
Tu cuius placido posuere in pectore sedem
Blandus Honos, hylarissq; tamen cū pondere Virtus,
Cui nec pigra quies, nec iniqua potentia, nec spes
Improba, sed medius per honesta, & dulcia limes
Iucorrupte fidem, nullosq; experte tumultus,
Et secrete palam, qui digeris ordine uitam,
Idem auri facilis contemptor & optimus idem
Condere diuitias, opibusq; immittere lucem
Hac longum florens animi, morumq; iuuenta
Iliacos æquare senes, & uincere, persta,
Quos pater elysio, genitrix quos detulit annos,
Hoc illi duras exorauere sorores,
Hoc, quæ te sub teste, situm fugitura tacentem,
Ardua magnanimi reuirescit gloria Blæsi,

PSITTACVS MELIORIS

PSittace dux uolucrū, domini facūda uoluptas.
Humanæ solers imitator Psittace linguæ.
Quis tua tam subito præclusit murmura fato?
Hæsternas miserande dapes moriturus inisti
Nobiscum & gratæ carpente m munera musæ,
Errantemq; toris mediæ plus tempore noctis
Vidimus, affatus etiam, meditataq; uerba
Reddideras, ac nunc æterna silentia lethes

SYL.

Ille canorus habes, cedat Phaetontia tulgi
Fabula, nec soli celebrant sua funera Cycni.
At tibi quanta domus rutila testudine fulgens?
Connexusq; ebori uirgarum argenteus ordo?
Argutumq; tuo stridentia limina cornu?
Et querulæ iam sponte fores? uacat ille beatus
Carcer, & angusti nusquam conuitia tecti,
Huc docti stipentur aues, quis nobile fandi
Ius natura dedit, plangat Phœbeius ales,
Auditasq; memor penitus dimitte uoces
Sturnus, & Aonio uersæ certaminæ Picæ,
Quiq; refert iungens iterata uocabula Perdix,
Et quæ Bistonio queritur Soror orba cubili
Ferte simul gemitus cognatâq; ducite flammis
Funera, & hoc cunctæ miserandum addiscite carmen
Occidit aeræ celeberrima gloria gentis.
Psittacus ille plagæ uiridis regnator eoæ,
Quem non gemmata uolucris Iunonia cauda
Vinceret aspectu, gelidi non Phasidis ales,
Nec quas humenti Numidæ rapuere sub austro.
Ille salutator regum, nomenq; locutus
Caſareum, & queruli quondam uice functus amici,
Nunc conuua leuis, monstrataq; reddere uerba
Tam facili, quo tu Melior dilecte recluso
Nunc quam solus erat, at non inglorius umbris.
Mittitur, assyrio cineres adolentur amomo.
Et tenues arabum respirant germine plumæ.
Sicanisq; crocis, senio nec fessus inertii
Scandet odoratos Phœnix felicior ignes.

LIB. II.

LEO MANSVETVS IMPE.

Quitib[us] castrata mansuescere profuit ira?
Quid seculis, humanaq[ue] anio dediscere cædes?
Imperiumq[ue] pati, & domino parere minori?
Quid quod abire domo, rursusq[ue] in claustra reuerti
Suetus, & a capta iam sponte recedere præda,
Insertasq[ue] manus laxo dimittere morsu?
Occidis altarum uastator docte ferarum
Non grege Massyllo, curuacq[ue] indagine clausus,
Non formidato supra uenabula saltu
Incitus, aut cæco soueæ deceptus hiatu.
Sed uictus fugiente sera, stat cardine aperto
Infelix cauea, & clausas circum undiq[ue] portas
Hoc licuisse nefas patidi timuere Leones.
Tunc cunctis cecidere iubæ, puduitq[ue] relatum
Aspicere, & totas duxere in lumen frontes.
At te non primo fusu[n]m nouis obruit iei[u]n[u]m
Ille pudor, mansere animi, Virtusq[ue] cadenti
A media iam morte redit, nec protinus omnes
Terga dedere minæ, sicut sibi conscius alti
Vulneris, aduersum moriens it miles in hostem,
Attollitq[ue] manum, & ferro labente minatur,
Sic piger ille gradu, solitoq[ue] exutus honore
Firmitat hians oculus, animamq[ue], hostemq[ue], requirit.
Magna tamen subiti tecum solatia leti
Victe seres, quo te mœsti, populusq[ue] Patresq[ue],
Ceu notus caderes tristis gladiatur Arena,
Ingemuere mori, magni quod Cæsar is ora
Inter tot Scythicas, Libycasq[ue], & littore Rheni,

SYL.

Et pharia de gente feras, quas perdere uile est,
Vnius amissi tetigit iactura Leonis,
EPICEDION PILETI VRSI.

S Aeuem nimis lachrimis quisquis discrimina ponis
Lugendiq; modos, miserū est primæua parenti
Pignora, surgentesq; nefas accendere natos.
Durum & deserti præpta, coniuge, partem
Conclamare tori mœsta & lamenta sororum,
Et fratrum gemitus, arcte tamen, & procul intrat
Altius in sensus, maioraq; vulnera uincit
Plaga minor famulum (quoniam rerum omnia cæca
Sic miscet Fortuna manu, nec pectora mouit)
Sed famulum gemis Vrsepium, sed amore, fideq;
Has meritum lachrimas, cui maior stemmate iuncto.
Libertas ex mente fuit ne comprime fletus,
Ne pudeat, rumpat frenos dolor iste, Deisq;
(Si tā dura placent,) hominē genus (hei mihi fundo
Ipse faces) hominem Vrse tuum cui dulce uolenti
Seruitium cui triste nihil, qui sponte, sibiq;
Imperiosus erat, quis nam hæc in funera missos
Castiget luctus, gemit inter bella peremptum
Parthus equum, fidosq; canes fleuere Molossi,
Et uolucres habuere rogum, Ceruusq; Maronis.
Quid si nec famulus (uidi ipse, habitusq; notaui
Te tantum cupientis herum) sed maior in ore
Spiritus, & tenero manifesti in sanguine mores?
Optarent multum graiae, cuperentq; latinæ
Sic peperisse nurus, non talem Cressa superbum

Callida
Nec Pa
Rustic
Non fa
Vidi, &
Littore
Nec ci
Troilone
Qualis
Pulchri
Ante de
Luna fa
Non ti
Mollis
De sex
Gratia
Igne o
Parthen
Crinis.
Flore g
Educa
Elin ad
Nam p
Temp
Carm
Castig
Conf
Ille su
Dign

LIB .II.

Callida sollicito reuocauit Thesea filo,
Nec Paris Oebalios talis tuisurus amores
Rusticus, inuisas deiecit in æquora pinus.
Non fallo, aut cantus assueta licentia dicit.
Vidi, & adhuc uideo, qualem uic bella canentem
Littore uirgineo Thetis occultauit Achillem.
Nec circum sœui fugientem incenia Phœbi
Troilon Aemoniæ deprendit lancea dextræ.
Qualis erat, procul heu cunctis Puerisq; Virisq;
Pulchrior, & tantum domino minor, illius unus
Ante decor, quantum præcedit clara minores
Luna faces, quātumq; alios premit Hesperus ignes.
Non tibi scemineum uultu decus, oraq; supra
Mollis honos, qualis dubiæ post crimina formæ
De sexu transfire iubent, partioq; uirilis
Gratia, nec petulans acies, blandiq; seuero
Igne oculi, qualis bellis iam casside uisa
Parthenopeus erat, simplexq; horrore decoro
Crinis, & obfessæ non dum, primoq; micantes
Flore genæ, talem Ledæo gurgite pubem
Educat Eurotas, teneri sic integer æui
Elin adit, primosq; Ioui puer approbat annos,
Nam pudor inde nouæ mentis, tranquillaq; morum
Temperies, teneroq; animos maturior æuo,
Carmina quæ donasse queant? Sæpe ille uolentem
Castigabat herum studioq; altisq; iuuabat
Consiliis, tecum tristisq; hilarisq;, nec unquam
Ille suis, uultumq; tuo sumebat ab ore.
Dignus & Aemonium Pyladen præcedere fama,

SYL

Cecropiamq; fidem, sed laudum terminus esto,
Quem fortuna sinit, non mente fidelior ægra,
Sperauit tardi reditus Eumaeus Vlyss.

Quis Deus, aut quis nam tam tristia uulnera casus
Eligit? unde manus fatis tam certa nocendi?

O quam diuitiis, censuq; exutus opimo
Fortior Vrse fores, si uel fumante ruina
Ructassent dites Vesuuina incendia lucros,
Seu Polentinos mersissent flumina saltus.

Seu Lucanus ager, seu Tybridis impetus altas
In dextram torsisset aquas, paterere serena
Fronte Deos, siue alma fidem, messesq; negasset
Cretac; Cyreneq; & qua tibi cunq; beato
Larga redit Fortuna sinu, sed gnara dolorum
Inuidia felix, animi uitalia uidit,

Lædendiq; uias, uitæ modo carmen adultæ
Nectere tentabat iuuenum pulcherimus ille,
Cum tribus Eleis unam Trieterida lustris
Attendit toruo tristis Rhamnusia uultu.

Ac primum, impleuitq; toros, oculisq; nitorem
Addidit, & solito sublimius ora leuavit
Heu misero letale fauens, sefecq; uidendo
Torsit, & inuidia, mortemq; amplexa, iacenti
Iniecit nexus, carpsitq; immitis adunca
Ora uerenda manu, quinta uix Phosphorus hora
Rorantem sternebat equum, iam littora duri
Sæua Piletesenis, durumq; Acheronta uidebas.
Quo domini clamante sono, non sæuius atros
Nigrasset planctu genitrix tibi sæua lacertos,

Nec pa

LIB. III.

Nec pater, & certe qui uidit funera frater
Erubuit uinci, sed nec seruilis adempto
Ignis, odoriferos exhausit flamma Sabæos,
Et Cilicum messes, phariæq; exempta uolucri
Cinnama
Cinnamomum
different
Cinnama, & Assyrio manantes gramine siccios
At domini fletus, hos tantum auferre fauillæ
Hos babit usq; rogus, nec quod tibi Setia canos
Restinxit cineres, gremio nec lubricus ossa
Quod uallauit Onix, miscris acceptius umbris
Quam gemitus, sed & ipse iuuat, quid terga dolori
Urise damus, quid damna foues? & pectore iniquo
Vulnus amas? ubi nota reis facundia raptis?
Quid caram crucias tam sæuis luctibus umbras?
Eximius licet ille animi, meritusq; dolorem,
Soluisti, subit ille pios, carpsitq; quietem
Elysiam, clarosq; illuc fortasse parentes
Inuenit, aut illuc per amœna silentia lethes
Forsitan auernales alludunt undiq; mixtæ
Naides, obliquoq; notat Proserpina uultu.
Pone precor questus, alium tibi fata Pileton
Forsitan & ipse dabit, morésq; habitumq; decoris
Monstrabit gaudens, similemq; docebit amorem.

GENETLIA CON LVCANI.

Euani proprium diem frequentet,
Quisquis collibus Isthmiæ Diones
Docto pectora concitatus Oestro,
Pendentis bibt ungulæ liquorem.

SYL.

Ipsi, quos penes est honor canendi
 Vocalis citharae repertor Arcas,
 Et tu Bassaridum rotator Eyan,
 Et Pæan, & Hyantiae sorores,
 Lætæ purpureas nouate uittas.
 Crinem comite, candidamq; uestem
 Perfundant ederæ recentiores.
 Docti largius euagentur amnes,
 Et plus Aoniae uirete syluae,
 Et si qua patet, aut diem recepit,
 Sertis mollibus expleatur umbra.
 Centum Thespiaoris odora lucis
 Stent altaria, uictimæq; centum
 Quas Dirce lauat, aut alit Citheron.
 Lucanum canimus, fauete linguis.
 Vesta est ista dies, sauste Musæ
 Dum qui uos geminas tulit per artes
 Et iunctæ pede uocis, & solutæ,
 Romani colitur chori Sacerdos
 Felix heu nimis, & beata tellus,
 Quæ pronus Hyperionis meatus,
 Summis Oceani uides in undis,
 Stridoremq; rotæ cadentis audis,
 Quæ Tritonide fertiles Athenas
 Vnctis Baetica prouocas trapetis.
 Lucanum potes imputare terris
 Hoc plus quam Senecam dedisse mundo,
 Aut dulcem generasse Gallionem.
 Attollat refluxos in astra fontes

Arve et epi monachus
 qm arborescere ualit off
 Euan : baton

Calliope
 a m / m
 plati

fauere linguis

summa artes hor 3
 & artes posteras et artes
 orationes

Sandra erit
 preceptor null
 my faron d
 beateoff frater
 iathur

Septem Coll
 Roma a q
 fuit 2d 19
 Torquay 29
 39 Exeter 4
 39 39 Clev
 39 39 Pad

LIB. II.

Graio nobilior Melete Bætis.

Bætin mantua prouocare noli,

Natum protinus, atq; humum per ipsam

Primo murinure dulce uagientem,

Blando Calliope sinu recepit.

Tum primum posito remissa luctu

Longos Orpheos exuit dolores,

Et dixit, puer O dicate musis,

Longæuos cito transiture uates,

Non tu flumina, nec greges ferarum

Nec plectro Geticas mouebis Ornos,

Sed septem iuga, Martiumq; Tybrim,

Et doctos equites, & eloquente

Cantu purpureum trahes Senatum.

Nocturnas alii Phrygum ruinas,

Et tardi reducis uias Vlyssi

Et puppem temerariam Mineruæ

(Trita uatibus orbita) sequantur.

Tu carus Latio, memorq; gentis

Carmen fortior exeris togatum.

Ac primum, teneris adhuc in annis

Ludes Hectora, Thessalosq; currus,

Et supplex Priami potentis, Aurum,

Et sedes reserabis Inferorum.

Ingratus Nero dulcibus theatris,

Et noster tibi præferetur Orpheus.

Dices culminibus Remi uagantis,

Infandos domini nocentis ignes,

Tu castæ titulum, decusq; Pollæ

Uacistris dicit² in iunctu
fletus a prima chionante
iua q; propt; in auctoritate
ea clausare solent

Dina Remus ycta ibs fum
trat folig. Marti. q; et ab eo
dicit Tiburz maris

Calliope Una se
a mense mactq; de
plati

Septem Colles sitat
Roma a qib; romana
dicit 20. 19. roh. de
dicit 19. 19. roh. de
Torpen. 12. 9. Androm. 12. 9.
39. Eryng. 49. Omin. 51. Cels. 51. Ius.
51. 51. Palestrina. 51. 51.

Nocturnas alii Phrygum ruinas,
Et tardi reducis uias Vlyssi

Et puppem temerariam Mineruæ
(Trita uatibus orbita) sequantur.

Tu carus Latio, memorq; gentis
Carmen fortior exeris togatum.

Ac primum, teneris adhuc in annis
Ludes Hectora, Thessalosq; currus,

Et supplex Priami potentis, Aurum,

Et sedes reserabis Inferorum.

Ingratus Nero dulcibus theatris,

Et noster tibi præferetur Orpheus.

Dices culminibus Remi uagantis,

Infandos domini nocentis ignes,

Tu castæ titulum, decusq; Pollæ

SYL.

Iucunda dabis allocutione.
Mox coepta generosior iuventa
Albos ossibus Italos Philippos,
Et Pharsalica bella detonabis,
Ft fulmen ducis inter arma diui,
Libertate grauem pia Catonem,
Et gratum popularitate Magnum,
Tu Pelusiaci scelus Canopi
Deflebis pius, & Pharo cruenta
Pompeio dabis altius sepulchrum.
Hæc primo iuuenis canes sub æuo
Ante annos culicis Maronian.
Cædet musa rufis ferocis Enni,
Et docti furor arduus Lucreti.
Et qui per freta duxit Argonautas.
Et qui corpora prima transfigurat.
Quin magis loquor ipsa te latinis
Aeneis uenerabitur canentem.
Nec solum dabo carminis nitorem,
Sed tædis genialibus, dicabo
Doctam, atq; ingenio tuo decoram,
Qualem blanda Venus, daretq; Juno.
Forma, simplicitate, comitate,
Censu, sanguine, gratia, decore,
Et uestros Hymenæon ante postes
Festis cantibus ipsa personabo.
O saeuæ nimium, grauesq; Parcæ,
O nunquam data festa longa, summis
Cur plus ardua casibus patetis?

LIB. II.

Cur sæua uice magna non senescunt?

Sic natum Nasamonii Tonantis

Post ortus, obitusq; fulminatos,

Angusto Babylon premit sepulchro.

Sic fixum Paridis manu trementis

Peliden Thetis horruit cadentem.

Sic ripis ego murmurantis Ebri

Non mutum caput Orpheos sequebar.

Sic & tu rabidi (nefas) Tyranni

Iussus precipitem subire Lethen.

Dum pugnas canis, arduaq; uoce

Das solatia grandibus sepulchris

O dirum scelus, O scelus, tacebis.

Sic fata est, leuiterq; decidentes

Abrasit lachrymas nitente plectro.

At tu, seu rapidum poli per axem

Famæ curribus arduis leuatus,

Qua surgunt animæ potentiores

Terræ despicis, & sepulchra rides,

Seu pacis meritum Nemus reclusæ

Felix Elisiæ tenes in oris,

Quo Pharsalica turba congregatur,

Et te nobile carmen insonantem

Pompei comitantur, & Catones;

Tu magna sacer & superbus umbra

Nescis Tartaron, & procul nocentum,

Audis uerbera, Pallidumq; uisa

Matris lampade respicis Neronem,

Adsis lucidus & uocante Polla

SYL.

Vnum quæso diem, Deos silentum.
Exores, solet hoc patere limen
Ad nuptas redeuntibus maritis.
Hæc te non thiasis procax dolosis
Falsi numinis induit figura.
Ipsum sed colit, & frequentat ipsum
Imis altius insitum medullis.
Ac solatia uana subministrat
Vultus, qui similis notatus auro
Sratis prænitet, incubatq; somno.
Securæ procul hinc abite mortes.
Hæc uitæ genialis est origo.
Cedat luctus atrox, genisq; manent
Iam dulces lachrymæ, dolorq; fessus
Quicquid fleuerat ante, nunc adoret.

PAPINII STATII SYLVARVM,
LIBER TERTIVS.

TIBI certe Polli dulcissime, & hac cui tam fideli-
ter inhæres, quiete dignissime, non habeo pro-
bandam diu libellorum istorum temeritatē, cum scias
multos ex illis in sinu tuo subito natos, & hanc auda-
ciam stili nostri frequenter expatiæas, quoties in illius
facundiæ tuæ penetrale seductus, altius literas intro,
& in omnes a te studiorum sinus ducor. Securus itaq;
tertius hic Sylvarum nostrarum liber ad te mittitur.

LIB. III.

Habuerat quidem & secundus testem. Sed hic habet autorem. Nam primum limen eius Hercules Surrentinus aperit, quē in litore tuo consecratū, statim ut uiderā, his uersibus adoraui. Sequitur libellus, quo splē didissimū iuuenem, Metium celerem, sacratissimo Imperatore missum ad legionē Syriacam (quia sequi nō poteramus) Sic prosecutus sum. Merebatur & Claudi Etrusci mei pietas aliqd ex studiis nostris solatiū. Cum lugeret ueris (quod amarissimū est) lachrymis senem patrem. Earinus præterea Germanici Dei nostri libert̄ scit, quamdiu desyderiū eius moratus sim, cum petiisset ut capillos suos, quos cum gēmata Pyxide, & speculo ad Pergameum Asclepium mittebat, uersibus dedicarem. Summa est Ecloga, qua mecum secedere Neapolim Claudiam meam exhortor Hic, si uerū dicimus, sermo est quidem securus, ut cū uxore, & qui persuadere malit, quam placere. huic præcipue libello fauebis, cum scias hanc destinationem quietis meæ tibi maxime intendere, meq; non tam in patriam quam ad te secedere.

HERCVLES SVRRENTINVS

Intermissa tibi renouat Tirynthie sacra
Pollius, & causas designat desidis anni,
Quod coleris maiore tolo, nec littora pauper
Nuda tenens, tectumq; uagis habitabile nautis,
Sed nitidos postes, grauisq; effulta metallis
Culmina, ceu tædis iterum lustratus, honesti

SYL.

Ignis, ab Oetæa concenderis æthera flamma
Vix oculis animoq; fides, tu ne ille reclusi
Liminis, & paruæ custos inglorius aræ?
Vnde hæc aula recens? fulgorq; inopinus agresti
Alcide? sunt fata Deum, sunt fata locorum.
O uelox pietas, steriles hic nuper arenas,
Aspersum pelago montis latus, hirtaq; dumis
Saxa, nec ulla pati faciles uestigia terras,
Cernere erat, quæ nam subito fortuna rigentes
Ductavit scopulos. Tyrio ne hæc incenia Plectro,
An Getica Venere Lyra? Stupet ipse labores
Annus, & angusto bisseri limite mensis
Longæuum mirantur opus, Deus affuit, arces
Erexitq; suas, atq; oblucentia saxa
Summouit nitens, & magno pectore montem
Reppulit, immitem credas iussisse Nouercam.
Ergo age, seu patrios, liber iam legibus, Argos
Incolis, & mersum tumulis Eurysthea calcas,
Sive tui solium Iouis. & Virtute, parata
Astra tenes, haustumq; tibi succincta beati
Nectaris, excluso melior Phryge, porrigit Hebe,
Huc ades, & genium templis nascentibus infer.
Non te Lerna nocens, nec pauperis arua Molorchi.
Nec formidatos Nemæes ager, antraq; poscunt
Thracia, nec pharii polluta altaria Regis.
Sed felix, simplexq; domus, fraudumq; malarum
Inscia, & hospitibus superis dignissima sedes.
Pone truces arcus, agmenq; immite pharetræ,
Et regum multo perfusum sanguine robur.

Lustr
Hic t
Texi
Paca
Nec
Conf
Detin
The
Gym
Ann
Hic t
Part
Mo
Sed
Dic
AL
Ter
Inc
Acer
Iamq
Fum
Con
Etne
Et tu
Itala
Aste
Rus
Vnd
Suff

LIB .III.

Lustratumq; humeris dimitte gerentibus hostem.
Hic tibi Sidonio celsum puluinar Acantho
Texitur & signis crescit torus asper eburnis.
Pacatus, mitisq; ueni, nec turbidus ira,
Nec famulare timens, sed quem te mænalis Auge
Confectum thiasis, & multo fratre madentem,
Detinuit, qualemq; uagæ post crima noctis
Thespis obstuپuit toties sacer, hic tibi festa
Gymnas, & insontes iuuenum sine cæstibus iræ,
Annua ueloci peragunt certamina lustro.
Hic templis inscriptus auo gaudente, sacerdos
Paruus adhuc similisq; tui, cum prima nouercæ
Monstra manu premeres, atq; exanimata doleres.
Sed quæ nam subiti ueneranda exordia templi
Dic age Calliope, socius tibi grande sonabit
Alcides, tensosq; modos imitabitur arcu.
Tempus erat, coeli cum torrentissimus axis
Incubit terris, ictusq; Hyperione multo
Acer anhelantes incendit Sirius agros.
Iamq; dies aderat, profugis cum Regibus aptum
Fumat Aricinum Triuiae nemus, & face multa
Conscius Hippolyti splendor lacus, ipsa coronat
Emeritos Diana canes, & spicula tergit,
Et tutas sinit ire feras, omnisq; pudicis
Itala terra focus, Hecateias excusat idus,
Ast ego Dardanæ quamuis sub collibus albæ
Rus proprium, magniq; ducis mihi munere currens
Vnda, domi curas multere, æstusq; leuare
Sufficerent notas Sirenum nomine rupes.

SYL.

Facundiq; larem Polli non hospes habebam,
 Assidue, moresq; viri pacemq; nouosq;
 Pieridum flores intactaq; carmina discens.
 Forte diem Triuia^e dum littore ducimus udo
 Angustasq; fores, assuetaque tecta grauamus
 Frondibus, & patula defendimus arbore soles,
 Delituit cœlum, & subitis lux candida cessit
Nubibus, & tenuis grauiore Fauonius austro
 Immaduit, qualem libyæ Saturnia nimbum
 Attrulit, Iliaco dum diues Elisa marito
 Donatur, testesq; ululant per deuia Nymphæ.
 Diffugimus, festasq; dapes, redimitaque uina
 Abripiunt famuli, ne quo conuicia migrant.
 Qamuis innumeræ gaudentia rura, superne
 Infedere domus, & multo culmine diues
 Mons nitet, instantes sed proxima querere nimbi
 Suadebant, læsiq; fides redditura Sereni.
 Stabat dicta sacri tenuis casa nomine templi.
 Et magnum Alciden humili lare parua premebat.
 Fluctuagos nautas, scrutatoresq; profundi
 Vix operire capax, huc omnis turba coimus,
 Huc epulæ, ditesq; tori, cætusq; ministrum
 Stripantur, nitidæq; cohors gratis sitna Pollæ.
 Non cæpere fores, angustaq; deficit ædes.
 Erubuit, risitq; Deus, dilectaq; Polli
 Corda subit, blandisq; uiirum complectitur ulnis,
 Tu ne inquit largitor opum, qui mente profusa
 Tecta Dicarchei pariter, iuueneimq; replesti
 Parthenopen, nostro qui tot fastigia monti,

LIB .III.

Tot uirides lucos, tot saxa imitantia uultus,
 Aerāq; tot scripto uiuentes limine ceras
 Fixisti, quid enim ista domus, quid terra, priusquam
 Te gauderet, erat: longo tu tramite nudos
 Texisti scopulos, fueratq; ubi semita tantum,
 Nunc ibi distinctis stat porticus alta columnis,
 Ne sorderet iter, curui tu littoris ora,
 Clausisti calidas gemina testudine lymphas.
 Vix opera eumerem, mihi pauper, & indigus uni
 Pollius, & talis hilaris tamen intro penates,
 Et littus, quod pandis, amo, sed proxima sedem
 Despicit, & tacite ridet mea numina luno,
 Da templum, dignasq; tuis conatibus aras,
 Quas puppes uelis nolint transire secundis.
 Quo pater æthereus, mensisq; accita deorum
 Turba, & ab excelsō ueniat soror hospita templo.
 Nec te, quod solidus contra r̄get umbo maligni
 Montis, & immenso non unquam exesus ab æuo,
 Terreat, ipse adero, & conamina tanta iuuabo,
 Afperāq; inuitæ perstringam uiscera terræ.
 Incipe, & Herculeis fidens hortatibus aude.
 Non Amphioniae steterint uelocius arces.
 Pergameus ue labor, dixit, m̄ntemq; reliquit.
 Nec mora, conscripta formatur imagine tela,
 Innumeræ coiere manus, his cædere syluas,
 Et releuare trabes, illis immergere curæ
 Fundamenta solo, coquitur pars uuida terræ
 Protectura hyemes, atq; exclusura pruinæ.
 Indomitusq; Silex curua fornace liquecit

SYL.

Præcipuis sed enim labor est excindere dextra
Oppositas rupes, & saxa negantia ferro.
Hic pater ipse loci, positus Tirynthius armis
Insudat, ualidaq; solum deforme bipenni
Cum graue nocturna cœlum subtextitur umbra,
Ipse fodit, dites Capreæ, uiridesq; resultant
Taurubulæ, & terris ingens reddit æquoris Echo.
Non tam grande sonat motis incudibus Aetna,
Cum Brontes, Steropesq; ferit, nec maior ab antris
Lemniacis fragor est, ubi flammœus Aegida cœlat
Mulciber, & castis exornat Pallada donis.
Decrescunt scopuli, & rosea sub luce reuersi
Artifices mirantur opus, uix annus anhelat
Alter & ingenti diues Tirynthius arce
Despectat fluctus, & iunctæ testa Nouercæ
Prouocat, & dignis inuitat Pallada templis.
Iam placidae dant signa tubæ, iam fortibus ardens
Fumat arena sacris, hos nec Pisæus honores
Iuppiter, aut Cyrrhæ pater aspernetur opacæ.
Nil his triste locis, cedat lachrymabilis Isthmos,
Cedat atrox Nemee, litat hic felicior infans.
Ipsæ pumiceis uirides Nereides antris
Exiliunt ultro, & scopulis humentibus hærent.
Nec pudet occulte nudas spectare Palæstras.
Spectat, & Icario nemorosus palmitæ Gaurus,
Syluaq; quæ fixam pelago Nesida coronat.
Et placidus Limon, numenq; Euplea carinis,
Et Lucrina Venus, Phrygioq; e uertice graias
Addiscis Misene tubas, ridetq; benigna,

Part
Certa
Quin
Inui
Find
Seu
Indul
Hesp
Nam
Quo
(Da
Hæc
Liba
Sol
Ma
Qu
Na
Lust
Num
Qua
Exter
Auer
Teq
Conc
Done
Rurs
Nun
Cert
Nam

LIB. II.

Partheno pe, gentile sacrum, nudosq; virorum
Certatus, & parua suæ simulachra coronæ.
Quin age, & ipse libens proprii certaminis actus
Inuicta dignare manu, seu nubila disco
Findere, seu uolucres zephyros præuertere telo,
Seu tibi dulce manu libycas nudare palæstras,
Indulge sacris, & si tibi poma supersunt
Hesperidum, gremio uenerabilis ingere Pollæ.
Nam capit, & tantum non deditur honorem
Quod si dulce decus, uiridesq; resumeret annos.
(Da ueniam Alcide) fors huic & pensa tulisses.
Haec ego nascentes lætus bacchatus ad auras
Libamenta tuli, nunc ipsum in limine cerno
Soluentem uoces, & talia dicta ferentem.
Macte animis, opibusq; meos imitate labores,
Qui rigidas rupes, infecundæq; pudenda
Naturæ deserta domas, & uertis in usum
Lustra habitata feris, scedæq; latentia profers
Numina, quæ tibi nunc meritorum præmia soluam?
Quas referam grates? parcarum fila tenebo,
Extendamq; colus, duram scio uincere mortem.
Auerram luctus, & tristia damna uetabo.
Teq; nihil læsum, uiridi renouabo senecta.
Concedamq; diu iuuenes spectare nepotes.
Donec & hic sponsæ maturus, & illa marito.
Rursus & ex illis soboles noua, grexq; proteruus
Nunc humeris irreptet aui, Nunc agmine blando
Certatim placidæ concurrat ad oscula Pollæ,
Nam templis nunquam statuetur terminus æui.

SYL.

II. 81

Dum me flammigeri portabit machina cœli
Nec mihi plus Nemee, priscumq; habitabitur Argos
Nec Tiburna domus, solisq; cubilia Gades.
Sic ait, & tangens surgentem altaribus ignem,
Populeaq; mouens albentia tempora sylua
Et styga, & ætherei iurauit fulmina patris.

PROPEMTICON METII CELERIS,

O quibus audaces amor est seruare carinas,
Sæuaq; uento si mulcere pericula Ponti,
Sternite molle fretum, placidumq; aduertite uotis
Concilium, & lenis non obstrepat unda precanti.
Grande tuo, rarumq; damns Neptune profundo
Depositum, iuuenis dubio committitur alto
Metius, atq; animæ partem super æquora nostræ
Maiores transferre paret, proferte benigna
Sydera, & antemnæ gemino consistite cornu
Oebalii fratres, uobis pontusq; polusq;
Luceat, Iliaca longe nimbosa sororis
Astra fugate precor, totoq; excludite cœlo.
Vos quoq; cœruleum diuæ Nereides agmen,
Quis honor, & regni cessit fortuna secundi,
(Dicere quæ magni fas sit mihi sydera ponti)
Surgite de uitreis spumosæ Doridos antris,
Baianosq; sinus, & fœta tepentibus undis
Littora, tranquillo certatim ambit enatus
Quærentes ubi celsa ratis, qua scandere gaudet
Nobilis Ausoniæ Celer armipotentis Alumnus.

LIB .III.

Nec querenda diu, modo nam trans æquora terris
Prima dicarche ispharium grauis intulit annum.
Prima salutauit Capreas, & margine dextro
Sparsit Tyrrhenæ Mareotica uina Mineruæ.
Huius utrunque latus molli percingite gyro
Et partite uices, uos stuppea tendite mali
Vincula, uos summis anneclite suppura uelis,
Vos Zephyris aperite sinus, pars transtra reponat,
Pars demittat aquis curuæ moderamina puppis.
Sint quibus exploret rupes grauis arte Molochus.
Quæcꝝ secuturam religent post terga Phaselon.
Vncaqꝝ submersæ penitus retinacula ualent.
Temperet hæc æstus, pelagusqꝝ inclinet ad ortus.
Offitio careat glaucarum nulla sororum.
Huic multo Proteus, gemino hinc & corpore Triton
Prænatet, & subitis qui perdidit inguina monstros
Glaucus, adhuc quoties patriis allabitur oris
Littoream blanda feriens anthedona cauda.
Tu tamen ante omnes Diua cum matre Palamon
Annue si uestras amor est mihi pandere Thebas.
Nec cano degeneri Phœbeium Amphiona plectro.
Et pater, Aeolio frangit qui carcere uentos,
Cui uarii flatus, omnisqꝝ per æquora mundi
Spiritus, ac hymes, Nymboſaqꝝ nubila parent,
Arctius obiecto Borean, Eurumqꝝ, Notumqꝝ
Monte premat, soli Zephyro fit copia cœli,
Solus agat puppes, summasqꝝ supernatet undas
Assiduus pelago, donec tua turbine nullo
Læta Paretoniis assignet carbasa ripis,

SYL.

Audimur, uocat ipse ratam nautasq; morantes
Increpat ecce meum tumido iam frigore pectus
Labitur, & nequeo, quamuis mouet ominis horror,
Claudere suspensos oculorum in margine fletus.
Iamq; ratem terris diuisit fune soluto
Nauita, & angustum deiecit in æquora pontem.
Sæuus ubi ē puppi longo clamore magister
Dissipat amplexus, atq; oscula sida reuellit,
Nec longum cara licet in ceruice morari.
Attamen in terras e plebe nouissimus omni
Ibo nec egrediar nisi iam cedente catina.
Quis rude, & abscissum miseris animantibus æquor
Fecit iter, solidæq; pios telluris alumnos
Expulit in fluctus, pelagaq; immisit hiantes.
Audax ingenii, nec enim temeraria Virtus
Illa magis, summæ gelidum quæ Pelion Ossæ
Iunxit anhelantemq; iugis bis pressit olimpum.
Visq; adéone parum lentes transire paludes?
Stagnáq; & angustos summittere pontibus amnes
Imus in abruptum, gentilesq; undicq; terras
Fugimus exigua clausi trabe, & aere nudo.
Inde furor uentis, indignatæq; procellæ,
Et cœli fremitus, & fulmina plura Tonanti
Anterates, pigro torpebant æquora somno,
Nec spumare Thetis, nec spargere nubila fluctus
Audebat, uisis tumuerunt puppibus undæ,
Inq; hominem surrexit Hyems, tunc nubila Plias,
Oleniumq; pecus, solito tunc peior Orion.
Iusta queror fugit ecce uagas ratis acta per undas

Paulatim

LIB .III.

Paulatim minor, & longe seruantia uincit
 Lumina tot gracili ligno complexa timores
 Quæque super reliquos, te nostri pignus amoris
 Portatura Celer, quos nunc ego pectore somnos?
 Quos ue queam perferre dies? quis cuncta pauenti
 Nuntiet: an facili te prætermiserit unda
 Lucani rabida ora maris, num torua Charybdis
 Fluctuet: aut siculi populatrix uirgo profundi?
 Quos tibi currenti præceps ferat Adria mores?
 Quæ pax carpathio? quali te subuehat aura
 Doris Agenorei furtis blandita iuuenci.
 Sed merui questus, quid enim te castra petente
 Non uel ad ignotos ibam comes impiger Indos?
 Cimeriumq; Chaos: starem prope bellica regis
 Signa mei seu tela manu, seu frena teneres,
 Armatis seu iura dares, operumq; tuorum
 Et si non socius, certe mirator adfsem,
 Sic quondam magno Phœnix reuerendus Achilli
 Littus ad iliacum, thymbræaq; Pergama uenit
 Imbellis, tumidoq; nihil iuratus A tridæ.
 Cur nobis ignavius amor? sed pectore fido
 Nusquam abero, longisq; sequar tua carbasa uotis.
 I si Phoroneis quondam stabulata sub antris,
 Nunc regina Phari, numenq; orientis anhelii,
 Excipe multisono puppem mareotida Sistro,
 Ac iuuentem egregium, latius cui ductor ea
 Signa, palæstinaq; dedit frenare cohortes.
 Ipsa manu placida per limina festa, sacrosq;
 Duc portus, urbesq; tuas, te præside noscat

G

SYL.

Vnde paludosī sc̄ecunda licentia Nili.
Cur uada desidant & ripa coercent undas
Cecropio stagnata luto, cur inuida Memphis
Cur ue Theramne lasciuiait ora Canopi.
Cur seruet pharias lethæus ianitor aras.
Vilia cur magnos equent animalia diuos.
Quæ sibi præsternat uiuax altaria Phœnix.
Quos dignetur agros, aut quo se gurgite Nili
Mergat adoratus trepidis pastoribus Apis.
Duc & ad Emathios manes, ubi Belliger urbis
Conditor Hyblæo perfusus nectare durat.
Anguiferamq; domum, blando quæ mersa ueneno
Actias Ausonias fugit Cleopatra cathenas
Usq; & in Assirias sedes, mandataq; castra
Prosequere & martii iuuenem dea trade latino.
Nec nouus hospes erit, puer hic sudauit in armis
Notus adhuc, tantum maioris munere clavi.
Iam tamen & turmas facili præuertere gyro
Fortis, & eoas iaculo damnae sagittas.
Ergo erit illa dies, qua te maiora daturus
Cæsar ab emerito iubeat discedere bello:
At nos hoc iterum stantes in littore, uastos
Cernemus fluctus, aliasq; rogabimus auras.
O tum quantus ego, aut quanta uotiuu movebo
Plectra lyra, cum me magna ceruice ligatum
Attolles humeris, atq; in mea pectora primum
Incumbes ē puppe nouus, seruataq; reddes
Colloquia inq; uicem medios narrabimus annos.
Tu rapidum Euphraten, & regia Bactra, sacrasq;

LIB .III.

Antiquæ Babylonis opes, & Zeugma latinæ
Pacis iter qua dulce nemus florentis Idumes.
Qua pretiosa Tyros rubeat, qua purpura succo
Sydoniis iterata uadis, ubi germine primum
Candida felices sudent Opobalsama uirgæ,
Ast ego deuictis dederim quæ busta Pelasgis,
Quæ ue laboratas claudat mihi pagina Thebas.

LACHRYMAE HETRVSCI.

SVmma Deum pietas, cuius gratissima cœlo
Rara profanatas inspectant numina terras,
Huc uitata comam, niueoq; insignis amictu,
Qualis adhuc præsens, nullâq; expulsa nocentum
Fraude, rudes populos, atq; aurea regna colebas.
Mitibus exequiis ades, & lugientis Hetrusci
Cerne pios fletus, laudataq; lumina terge.
Nam quis inexploto rumpentem pectora questu,
Coplexumq; rogos, incumbentemq; fauillis
Aspiciens, non aut primæuæ funera plangi
Coniugis, aut nati modo pubescentia credat
Ora rapi flammis: pater est, qui fletur, adeste
Diiq; hoiesq; sacris, procul hinc, procul ite nocentes
Sic cui corde nefas tacitum, fessiq; senectus
Longa patris, si quis pulsatae conscius unquam
Matri, & inferna rigidum timet Aeacon urna.
Insontes, castosq; uoco, tenet ecce seniles
Leniter implicitos uultus, sanctamq; parentis
Caniciem, spargit lachrymis, animæq; supremum

G z

SYL.

Fr̄igus amat, celeres genitoris filius annos,
(Mira fides) nigrasq; putat properasse sorores,
Exultent placidi lethæa ad flumina manes,
Elysiaæ gaudete domus, date ferta per aras,
Festaq; pallentes hilarent altaria lucos.
Felix, & nimium felix, plorataq; nato
Vmbra uenit, longe suriarum sibila, longe
Tergeminus custos, penitus uia longa patescat
Manibus egregiis eat, horrendumq; silentis
Accedat domini solium, gratesq; supremas
Perferat, & totidem iuueni roget anxius annos.
Macte pio gemitu, dabimus solatia dignis
Luctibus, æternasq; ultro sacrabimus umbris
Inferias Hetrusce senis, tu largus eo
Germina, tu messis Cilicumq; Arabumq; superbis
Merge rogis, ferat ignis opes, haeredis & alto
Aggere missuri nitido pia nubila cœlo,
Stipentur cineres, nos non arsura seremus
Munera, uenturosq; tuos durabit in annos.
Me monstrante dolor, neq; enim mihi flere parétem
Ignotum, similis gemui projectus ad ignem.
Ille mihi tua damna dies compescere cantu
Suadet, & ipse tuli, quos nunc tibi consero questus.
Non tibi clara quidem senior placidissime gentis
Linea, nec Proauis demissum Stemma, sed ingnes
Suppleuit fortuna genus, culpamq; parentum
Occuluit, neq; enim dominos de plebe tulisti.
Sed quibus occasus, pariter famulantur & ortus.
Nec pudor iste tibi, quid enim terrisq; poloq;

LIB .III .

Parendi sine lege manet: uice cuncta geruntur,
Alternisq; premunt, propriis sub regibus omnis
Terra premit, felix regum diademata Roma.
Hanc ducibus frenare datum, mox crescit in illos
Imperium superis, sed habent & numina legem.
Seruit & astrorum uelox chorus, & uaga seruit
Luna, nec iniussæ toties redit orbita lucis.
Et modo (si fas est æquare iacentia summis)
Pertulit & saui Tirynthius horrida regis
Pacta, nec erubuit famulantis fistula Phœbi.
Sed neq; barbaricis Latio transmissus ab oris,
Smyrna tibi gentile solum, potusq; uerendo
Fonte Meles, Hermiq; uadum, quo Lydius intrat
Bacchus, & aurato reficit sua cornua limo.
Læta dehinc series, uariisq; ex ordine curis.
Auctus honos, semperq; gradu prope numina, semp
Cæsareum coluisse latus, sacrisq; Deorum
Arcanis hærere datum, Tibereia primum
Aula tibi uix dum ora noua mutante iuuenta
Panditur, hic annis multa super indole uiectis,
Libertas oblata uenit, nec proximus hæres
Immitis, quanquam & furiis agitatus, abegit.
Hunc & in arctoas tenuis comes usq; pruinias
Terribilem affatu passus, uisuq; Tyrannum,
Immanemq; suis, ut qui metuenda ferarum
Corda domant, mersasq; iubent iam sanguine tacto
Reddere ab ore manus, & nulla uiuerè præda.
Præcipuus sed enim in merito surrexit in actus
Non dum stelligerum senior demissus in axem

SYL.

Claudius, & longo transmittit habere nepoti.
Quis superos metuens, pariter tot templa, tot aras,
Promeruisse datur: summi Iouis aliger Arcas
Nuncius, imbrisera potitur Thautmantide Iuno.
Stat Celer obsequio iussa ad Neptunia Triton
Tu toties mutata ducum iuga rite tulisti
Integer inq; omni felix tua cymba profundo.
Iamq; piam lux alta domum, præcelstæq; toto
Intrauit fortuna gradu, iam creditur uni
Sanctorum digestus opum partæq; per omnes
Divitiæ populos, magniæ impendia mundi.
Quicquid ab auriferis eiecat Iberia fossis
Dalmatico quod monte nitet, quod messibus afris
Verritur æstiferi quicquid terit area Nili,
Quodq; legit mersus pelagi scrutator Eoi,
Et Lacedæmonii pecuaria culta Galesi,
Perspicuæq; niues, massyllaq; robora, & indi
Dentis honos, uni parent commissa ministro.
Quæ Borcas, quæq; Eurus atrox, q; nubilus Auster
Inuehit, hibernos citius numeraueris imbres,
Syluarumq; comas, uigilis te, animiæ sagacis
Exitus euoluit, quantum romana sub omni
Pila die, quantumq; Tribus, quid templa, quid alti
Vndarum cursus, quid propugnacula poscant
Aequoris, aut longe series porrecta uiarum.
Quod domuum celsis niteat laquearibus aurum,
Quæ diuum in uultus igni formanda liquefacat
Massa, quid Ausoniæ scriprum crepet igne monetæ.
Hinc tibi rara quies, animoq; exclusa voluptas,

LIB .III.

Exiguæq; dapes, & nunquam læsa profundo
Cura mero, sed iura tamen genialia cordi,
Et mentem uincire toris, & iungere festa
Connubia, & fidos domino genuisse clientes.
Quis sublime genus? formamq; , insignis Hetruscæ
Nesciat? haud quaquam proprio mihi cognita uisu
Sed decus eximium formæ, par reddit imago.
Vultibus & similis natorum gratia monstrat.
Nec uulgare genus, fasces, summamq; curulem
Frater, & ausonios enses, mandataq; fidus
Signa tulit cum prima truces amentia Dacos
Impulit, & magno gens est damnata triumpho.
Sic quicquid patrio cessatum est sanguine, mater
Reddidit, obscurumq; latus clarescere, uidit
Connubio gauisa domus, nec pignora longe.
Quippe bis ad partus uenit Lucina, manuq;
Ipsa leui grauidos tetigit fœcunda labores,
Felix O si longa dies, si cernere uultus.
Natorum, uiridisq; genas tibi iusta dedissent
Stamina, sed media cecidere abrupta iuuenta
Gaudia, florentesq; manu scidit Atropos annos
Qualia pallentes declinant Lilia culmos,
Pubentesq; Rosæ primos moriuntur ad austros,
Aut ubi uerna nouis expirat purpura pratis,
Illa sagittiferi circumuolitastis amores
Funera, maternóq; rogos unxistis A momo.
Nec modus aut pennis, laceris aut crinibus, ignem
Spargere, collectæq; pyram struxere pharetræ.
Quas tunc inferias? aut quæ lamenta dedisses

SYL.

Maternis Hetrusce rogis: qui funera patris
Haud matura putas, atq; hos pius ingemis annos.
Illum, & qui nutu superas nunc temperat arces,
Progeniem claram terris partitus, & astris,
Lætus Idumæi donauit honore triumphi.
Dignatusq; loco uictricis, & ordine pompæ
Non ueruit, tenuesq; nihil minuere parentes.
Atq; idem in cuneos populos cum duxit equestres.
Mutauitq; genus, leuæq; ignobile ferrum
Exuit, & celso natorum æquauit honore.
Dextra bis octonis fluxerunt secula lustris,
Atq; æui sine nube tenor, quam diues in usus
Natorum, totoq; uolens excedere censu,
Testis adhuc large nitor inde assuetus Hetrusci.
Cum tua non humiles dedit indulgentia mores.
Hunc siquidem amplexu semper reuocante tenebas
Blandus, & imperio nunquam pater, huius honori
Pronior, ipse etiam gaudebat cedere frater.
Quas tibi, deuoti iuuenes pro patre renato
Summe ducum grates, aut quæ pia uota rependant?
Tu seu tarda situ, rebusq; exhausta senectus
Errauit, seu blanda diu fortuna regressum
Maluit, attonitum & uenturi fulminis ictus
Horrentem, tonitru tantum, læuiq; procella
Contentus monuisse senem, cumq; horrida supra
Aequora curarum socius procul itala rura
Linqueret, hic molles campani littoris oras,
Et Diomedeads concedere iussus in arces.
Atq; hospes non exulerat, nec plura moratus

Romuleum

LIB .III.

Romuleum referas iterum Germanice limen,
Mōrentemq; foues, inclinatosq; penates
Erigis, haud mirum Ductor placidissime, quando
Hæc est quæ uictis parentia fœdera Catis,
Quæq; suum Dacis donat clementia montem.
Quæ mō Marcomanos post horrida bella, uagosq;
Sauromatas, Latio non est dignata triumpho.
Iamq; in fine dies, & inexorabile pensum
Deficit hic mœsti pietas me poscit Hetrusci.
Qualia nec Siculæ moderantur carmina rupes,
Nec sati iam certus Olor, sœuicq; marita
Tereos, heu quantis lassantem brachia uidi
Planctibus, & prono fusum super oscula uultu.
Vix famuli, comitesq; tenent, uix arduus ignis
Submouet, haud aliter gemuit periuria Theseus
Littore qui falsis deceperat ægea uelis.
Tunc immane gemens, fœdatusq; ora, tepentes
Affattur cineres, cui nos fidissime linquis
Fortuna redeunte Pater, modo numina magni
Præsidis, atq; breues superum placauimus iras,
Nec frueris, tantiq; orbatus muneris usu
Ad manes ignare fugis, nec flectere parcas,
Aut placare malæ datur aspera numina Lethes.
Felix cui magna patrem ceruice uehenti
Sacra, Mycenææ patuit reuerentia flammæ,
Quiq; tener sœuis genitorem Scipio poenis
Abstulit, & Lydi pietas temeraria Lausi.
Ergo Thessalici coniux pensare mariti
Funus, & immitem potuit Phryga uincere supplex

H

SYL.

Thracius, ah quanto melius pro patre liceret
Non totus rapiere tamen, nec funera mittam
Longius, hic manes, hic intra tecta tenebo.
Tu custos, dominusq; laris: tibi cuncta tuorum
Parebunt, ego rite minor, semperq; secundus,
Assidue libabo dapes, & pocula sacris
Manibus, effigiesq; colam te lucida saxa,
Te similem doctae referet mihi linea cæræ
Nunc ebur, & fuluum uultus imitabitur aurum.
Inde uiam morum, longæq; examina uitæ,
Affatusq; pios, monituraq; somnia poscam.
Talia dicentem, genitor dulcedine lata
Audit & immites lehte descendit ad umbas.
Verbaq; dilecta fert narraturus hetruscæ,
Salue supremum genitor mitissime patrum,
Supremumq; uale, qui nunquam sospite nato
Triste Chaos, mœstisq; situs patiere sepulchris.
Semper odoratis spirabunt floribus aræ,
Semper & assyrios felix bibet urna liquores.
Et lachrymas qui maior honos, hic sacra litabit
Manibus éq; tua tumulum tellure leuabit.
Nostra quoque exemplo meritis tibi carmina sancit
Hoc etiam gaudens cinerem donasse sepulchro.

COMA EARINI.

Te comæ, facilemq; precor trâscurrite pontum:
Ite, coronato recubantes molliter auro.
Ite, dabit cursus mitis Cytherea secundos,

LIB. III.

Placabitq; notos, fors & de puppe timenda
Transferet inq; sua ducet super æqua concha.
Accipe laudatos iuuenis Phœbeie crines.
Quo stibi Cæsareus donat puer, accipe lætus,
Intosoq; ostende patri, sine dulce nitentes,
Comparet, atq; diu fratri putet esse Lyæi.
Forsan & ipse comæ nunquam labentis honorem
Proferet, atq; alio clausum tibi ponet in auro
Pergame, pinifera multum felicior Ida.
Illa licet, sacræ placeat sibi nube rapinæ,
Nempe dedit superis illum, quem turbida semper
Iuno uidet, refugitq; manum, Nectarq; recusat.
At tu grata Deis, pulchroq; insignis alumno,
Misisti Latio, placida quem fronte ministrum
Iuppiter ausonius pariter, Romanaq; Iuno
Aspiciunt, & uterque probant, nec tanta potenti
Terrarum domino, diuum sine mente uoluptas.
Dicitur Idalios, Ericis de uertice lucos
Dum petit, & molles agitat Venus Aurea Cycnos,
Pergameas intrasse domos, ubi maximus ægris
Auxiliator adest, & festinantia sistens
Fata, salutifero mitis Deus incubet angui.
Hic puerum egregiæ præclarum sydere formæ
Ipsi ante Dei ludentem conspicit aram.
Ac primum subita paulum decepta figura
Natorum de plebe putat, sed non erat illi
Arcus, & ex humeris nullæ fulgentibus umbræ.
Miratur puerile decus, uultumq;, eomasq;
Aspiciens tu ne Ausonias ait ibis ad arces,

H z

SYL.

Neglectus ueneris tu sordida tecta, iugumq;
Seruitii uulgare feres? procul absit, ego isti
Quem meruit, formæ dominū dabo, uade age mecum,
Vade puer, ducam uolucri per sydera curru
Donum immane duci, nec te plebeia manebunt
Iura, Palatino famulus deberis amori,
Nil ego, nil fateor, toto iam dulce sub orbe
Aut uidi, aut genui, cedat tibi Latnius ultro,
Sangariusq; puer quemq; irrita fontis imago,
Et sterilis consumpsit amor, te cœrula Nais
Mallet, & appensa traxisset fortius urna.
Tu puer ante omnes, solus formosior ille,
Cui daberis, sic orsa, leues secum ipsa per auras
Tollit, Olorinaq; iubet considere biga.
Nec mora, jam Latii montes, ueteresq; penates
Euandri, quos mole noua pater inclytus urbis
Excolit, & summis æquat Germanicus astris.
Tunc propior iam cura deæ, quæ forma capillis.
Optima, quæ uestis roseos accendere uultus
Apta, quod in digitis, collo quod dignius aurum,
Norat coelestis oculos ducis, ipsaq; tædas
Iunxerat, & plena dederat connubia dextra.
Sic ornat crines, tyrios sic fundit amictus,
Dat radios, ignemq; suum, cel sere priores
Deliciae, famulumq; greges, hic pocula magno
Prima duci, myrrhasq; graues, cristallacq; portat
Candidiore manu, crescit noua gratia Baccho.
Care puer, superis qui prælibare uerendum
Nectar, & ingentem toties contingere dextram

LIB .III.

Electus, quam nosse Getæ, quam tangere Persæ,
Armeniæq; Indiq; petunt. O sydere dextro
Edite, multa tibi diuum indulgentia fuit.
Olim etiam, ne prima genas lanugo nitentes
Carperet, & pulchræ fuscaret gratia formæ
Ipse Deus patriæ, celsam trans æquora liquit
Pergamon, haud ulli puerum mollire potestas
Credita, sed tacita iuuenis Phœbeius arte
Leniter, haud ullo concussum uulnere corpus
De sexu transire iubet, tam en anxia curis
Mordetur, pueriq; timet Cytherea dolores.
Non dum pulchra ducis clementia cooperat ortu
Intactos seruare mares, nunc frangere sexum,
Atq; hominem mutare nefas, gauisaq; solos
Quos genuit, Natura uidet, nec lege sinistra
Ferre timent famulæ natorum pondera matres.
Tu quoq; nunc iuuenis, genitus si tardius esses,
Vmbratusq; genas, & adultos fortior artus,
Non unum gaudens Phœbeia ad limina munus
Misses, patrias nunc uertex solus ad aras
Nauiget, hunc multo Paphie saturabat Amomo
Hunc noua tergemina pectebat gratia dextra.
Huic & purpurei cedat coma saucia Nisi.
Et quam Sperchio tumidus seruabat Achilles.
Ipsi cum primum niueam præcerpere frontem
Decretum est, humerosq; modo nudare nitentes,
Accurrunt teneri paphia cum matre uolucres,
Expediuntq; comas, & serica pectore ponunt
Pallia, tunc iunctis crinem incidere sagittis,

SYL. LIB. II.

Atq; auro, gemmisq; locant rapit ipsa cadentes
Mater, & arcanos iterat Cytherea liquores.
Tunc puer e turba manibus qui forte supinis
Nobile gemmato speculum portauerat auro,
Hoc quoque dcmus ait, patriis nec gratius ullum
Munus erat templis, ipsoq; potentius auro.
Tu modo fige aciem, & uultus hucusque relinque
Sic ait, & speculum reclusit imagine rapta.
At puer egregius tendens ad sydera palmas,
His mihi pro donis, hominum mitissime custos
(Si merui) longa dominum renouare iuuenta,
Atq; orbi seruare uelis, hoc sydera mecum,
Hoc undæ, terræq; rogant, eat oro per annos
Iliacos, Pyliosq; simul propriosq; penates
Gaudeat, & secum tarpeia senescere templa.
Sic ait, & motas miratur Pergamos aras.

AD CLAVDIAM VXOREM.

QVid mihi mœsta dies, sotiiis qd noctibus Vxor
Anxia peruigili ducis suspitia cura?
Non metuo ne læsa fides, aut pectore in isto
Alter amor, nullis in te datur ire sagittis.
Audiat infesto licet hæc Rhamnusia uultu,
Non datur, & si ego me patrio de littore raptus
Quattuor emeritis per bella, per æquora, lustris
Errarem, tu mille procos intacta fugares
Non intertextas commenta retexere telas.
Sed sine fraude palam, thalamosq; armata negasses.

LIB. III.

Dic tamen unde alia mihi fronte, & nubila uultu?
An ne quod euboicos fessus remeare Penates
Auguror, & patria senium componere terra?
Cur hoc triste tibi? certe lasciuia cordi
Nulla, nec aut rapidi mulcent te prælia Circi,
Aut intrat sensus clamosi turba Theatri.
Gaudia, quas autem comitem te rapto per undas?
Sed probitas, & opaca quies, & sordida nunquam
Quanquam, & si gelidas irem mansurus ad Arctos,
Vel super hesperiæ uada caligantia Thules,
Aut septem gemini caput haud penetrabile Nili,
Hortarere uias, Hæc mens tua nempe benigna.
Quam mihi sorte Venus iunctam florentibus annis
Seruet, & in senium tua, quæ me uulnere primo
Intactum thalamis, & adhuc iuuenile uagantem.
Fixisti, tua freна libens, docilisq; recepi.
Et semel insertas non mutaturus habenas.
Vsq; premo, ter ne uidisti albana ferentem
Dona comes, sanctoq; indutum Cæsaris auro,
Visceribus complexa tuis fertisq; dedisti
Oscula anhela meis, tu cum Capitolia nostræ
Inficiata lyræ, sæcum, ingratumq; dolebas
Mecum uicta louem, tu procurrentia primis
Carmina nostra sonis, totasq; in murmure noctes
Aure rapis uigili, longi tu sola laboris
Conscia, cumq; tuis creuit mea Thebais annis.
Qualem te nuper stygias modo raptus ad undas,
Cum iam lethæus audirem comminus amnes,
Aspexi, tenuiq; oculos iam morte cadentes.

SYL.

Scilicet exhausti Lachesis mihi tempora fati
Te tantum miserata, dedit, superiq; potentes
Inuidiam timuere tuam, post ista propinquum
Nunc iter, optatosq; sinus comes ire moraris.
Heu ubi nota fides, totq; explorara per usus,
Qua ueteres latias, Graiasq; Heroidas æquas?
Isset ad Iliacas (quid enim deterret amantes?)
Penelope quia sua domos, si passus Vlysses.
Questa est Aegiale, questa est Meliboea relinqui.
Et quanquam sœui fecerunt Mænada planctus,
Nec minor his, tu nosse fidem, firmamq; maritis
Reddere sic certe cineres, umbramq; priorem
Quæris adhuc, sic exequias amplexa canori
Coniugis, ingentes iterasti pectore planetus.
Iam mea nec pietas alia est tibi, curaq; natae
Sic ut mater amas, sic nunquam corde recedit
Nata tuo, fixamq; animi penetralibus imis
Nocte dieq; tenes, non sic Trachinia nidos
Alcyone uernos, non sic Philomela penates
Circuit amplectens animamq; in pignora transfert.
Heu nunc illa terit uiduo quod sola cubili
Otia, iam pulchræ terit infocunda iuuentæ.
Sed uenient, plenis uenient connubia tædis.
Sic certe, formæq; bonis, animiq; meretur.
Siue chelyn complexa petit, seu uoce paterna
Discendum musis sonat, & mea carmina flectit.
Candida seu molli diducit brachia motu,
Ingenium probitas, artemq; modestia uincit.
Nonne leues pueros, non te Cytherea pudebat

LIB .III.

Hoc cessare decus: nec tantum Roma iugales
Conciliare toros, festasq; accendere tardas
Fertilis, & nostra generi tellure dabuntur.
Non adeo Vesuuinus apex, & flammea diri
Montis hyems, trepidas exhausit ciuibus urbes.
Stant, populisq; uigent, hic auspice condita Phœbo
Tecta dicarchei portus, & littora mundi
Hospita, at hic magnæ tractus imitantia Romæ.
Quæ Capys aduectis impleuit moenia Teucris,
Nostra quoq; & propriis, tenuis nec rara colonis
Parthenope, cui mite solum trans æquora uectæ
Ipse Dioneæ monstrauit Apollo columbæ,
Has ego te sedes (nam nec mihi barbara Thrace,
Nec Lybie natale solum) transferre labore,
Quas & mollis hyems, & frigida temperat æstas,
Quas imbellè fretum torpentibus alluit undis.
Pax secura locis, & desidis otia uitæ.
Et nunquam turbata quies, somniq; peracti,
Nulla foro rabies, aut strictæ iurgia legis
Morum iura viris, solum, & sine fascibus æquum,
Quid nunc magnificas species, cultusq; locorum,
Templaq; & innumeris spatia interstincta colunis,
Et geminam molem nudi, tectiq; theatri.
Et capitolinis quinquennia proxima lustris:
Quid laudem ritus, libertatemq; Menandri,
Quam romanus honos, & grata licentia miscent?
Nec desunt uariæ circum oblectamina uitæ,
Sive uaporiferas blandissima littora Baias,
Enthea fatidicæ seu uisere tecta Sibyllæ

SYL.

Dulce sit, iliacocq; iugum' memorabile remo',
Seu tibi Bacchei uineta madentia Gauri,
Teleboum' domos, trepidis ubi dulcia nautis
Lumina noctiuagæ tollit Pharus æmula lunæ.
Caraq; non molli iuga Surrentina Lyæo,
Quæ meus ante alios habitator Poius auget.
Aenariæq; lacus medicos, Statinasq; renatas.
Mille tibi nostræ referam telluris amores.
Sed satis hoc coniux, satis hoc dixisse, creauit
Me tibi, me socium longos astrinxit in annos.
Nonne hæc amborum genitrix, altrixq; uideri
Digna, sed ingratus qui plura adnecto, tuisq;
Moribus indubito, uenies carissima coniux,
Præueniesq; etiam, sine me tibi ductor aquarum
Tybris, & armiferi sordebunt tecta Quirini.

STATII PAPINII SYLVARVM LIBER
QVARTVS AD MARCELLVM.

TNueni librūm Marcelle carissime, quem pietati tuae dedicarem. Reor quidem aliter, quā inuocato numine maximi Imperatoris nullū opusculum meum cœpisse. Sed hic liber tres habet. Sequit' quarta, quæ ad honorem tuū pertinet. Primo aut' septimū decimū germanici nostri consulatū adoraui. Secūdo uiam Domitianā miratus sum, qua grauissimā arena rū moram exēmit. Cuius beneficio tu quoq; maturi

Romanj Tres ordinis Lubet
decimū germanici nostri consulatū adoraui. Secūdo
uiam Domitianā miratus sum, qua grauissimā arena
rū moram exēmit. Cuius beneficio tu quoq; maturi

LIB. III.

epistolam meam accipies, quā tibi in hoc libro a Ne/
 apoli scribo. Proximū est lyricum carmē ad septimiū
 Seuerum iuuenem (uti scis) inter ornatissimos secūdi
 ordinis, tuū quidem etiā condiscipulū. Sed mihi cō/
 tra hoc quoq; ius, arctissime carum. Iam Vindicis no/
 stri Herculem Epitrapezion, secundū honorem quē
 de me, & de ipsis studiis meretur, imputare etiam tibi
 possum Maximū luniū dignitatis & eloquentiæ no/
 mine a nobis diligi, satis eram testatus epistola, quam
 ad illum de editione Thebaidos meæ publicau. Sed
 nunc quoq; eum reuerti maturius e Dalmatia rogo.
 Iuncta est Ecloga ad municipem meū Iulium Mene/
 cratem splendidum iuuenem, & Pollii mei generum.
 Cui gratulor quod Neapolim nostram numero libro
 rum honestauerit. Plocio gryppo maioris gradus iu/
 ueni dignius opusculū reddā, si interim hendecasylla
 bos, quos Saturnalibus una risimus huic uolumini in/
 serui. Quare ego plura in quarto sylvarū, quā in pri/
 oribus: nē se putent aliquid egisse, qui reprehenderūt
 (ut audio) qd̄ hoc stili genus edidisse. Primū supua/
 cuū est dissuadere rem factā. Deinde multa ex illis iā
 domino Cæsari dederam, & quāto hoc plus est, quā
 edere. Exercere aut̄ iocos non licet: sic secreto inquit.
 Sed et speromachias spectamus, et pilaris lusio admit/
 titur, nouissime quisquis ex meis inuitus aliquid legit,
 statim se profitet aduersum. Itaq; cōsilio eius accedā.
 In summa nempe ego sum, qui traducor. Taceat, &
 gaudeat. Hunc tamē librū tu Marcellē descendes. Et
 si uidet̄ hactenus, sin minus reprehendemur.

Epitrapezia verat̄ oia
 vassarū mīss̄ apposita ad

Grand' amand' in Tebaido
 ut Teb' amant' i' 3 plato

Speromachia venit Lind
 pilars a spora grise qz
 signifit pila in uard
 uardia i' grisei sup

SYL.

XVII. CONSVLATVS IMP.

Eaeta bis octonis accedit purpura fastis
Cæsar is, insignemq; aperit Germanicus annū,
Atq; oritur cum sole nouo, cum grandibus astris
Clarius ipse nitens, & primo maior Eoo.
Exultent leges latiæ, gaudete curules.
Et septem gemino iactantior æthera pulset
Roma iugo, plusq; ante alias Euandrius arces
Collis ouet, subiere noui Palatia fasces,
Et requiem bis sextus honos, precibusq; receptis
Curia Cæsareum gaudet uicisse pudorem.
Ipse etiam immensi reparatur maximus æui
Attollit uultus, & utroq; a limine grates
Ianus agit, quem tu uicina pace ligatum
Omnia iussisti componere bella, nouiq;
In leges iurare fori, leuat ecce supinas
Hinc, atq; inde manus, geminaq; hæc uoce profatur,
Salve magne Parenis mundi, qui secula mecum
Instaurare paras, talem te cernere semper
Mense meo tua Roma cupit, sic tempora nasci.
Sic annos intrare decet, da gaudia fastis
Continua, hos humeros multo sinus ambiat ostro,
Et properata tuæ manibus Prætexta Mineruæ.
Aspicis ut templis alius nitor, altior aris
Ignis & ipsa meæ tepeant tibi sydera brumæ.
Moribus atq; tuis gaudent turmæq; tribusq;
Purpureiq; patres, lucemq; a consule ducit
Omnis honor, quid tale precor prior annus habebat

LIB .III.

Dic age Roma potens: & mecum longa uetus tas
Dinumera fastos, nec parua exempla recense,
Sed quæ sola meus dignetur uincere Cæsar.
Ter latio, deciesq; tulit labentibus annis
Augustus fasces, sed cœpit sero mereri,
Tu iuuenis prægressus auos, & quanta recusas
Quanta uetas, flectere tamen, precibusq; Senatus
Permittes hanc sæpe diem, manet insuper ordo
Longior, & totidem felix tibi Roma curulus
Terq; quaterq; dabit, mecum altera secula condes,
Et tibi longæui reuocabitur ara parentis.
Mille trophæa feres, tantum permitte triumphos.
Restat Bastra nouis, restat Babylona tributis
Frenari, non dum gremio Iouis Indica Laurus,
Non dū Arabes, Seresq; rogant, non dū oīs honorē
Annus habet, cupiuntq; decem tua numina Menses.
Sic Ianus, clausoq; libens se poste recepit.
Tunc omnes patuere fores, lætoq; cederunt
Signa polo, longamq; tibi Rex magne iuuentam
Annuit, atq; suos promisit Iuppiter annos.

EPVLVM DOMITIANI EVCHARISTIcon

Regia Sidonie conuiuia laudat Elisæ
Qui magnum Aeneam laurētibus intulit aruis.
Alcinoiq; dapes mansuro carmine monstrat
Aequore, qui multo reducem consumpsit Vlyssem.
Ast ego, cui sacræ Cæsar noua gaudia coenæ
Nunc primum, dominaq; dedit consurgere mensa,

SYL.

Qua celebrem mea uota lyra, quas soluere grates
Sufficiam: non si pariter mihi uertice lato
Nectat adoratas, & Smyrna, & Mantua lauros,
Digna loquor, mediis videor discumbere in astris
Cum loue, & iliaca porrectum sumere dextra
Immortale merum, steriles transmisimus annos.
Hæc æui mihi prima dies, hæc limina uitæ.
T'ene ego regnator terrarum, orbisq; subacti
Magne parens, te spes hominum, te cura deorum
Cerno iacens: datur hæc iuxta, datur ora tueri
Vina inter, mensasq; & non assurgere fas est:
Tectū augustum, ingens nō centum insigne colūnis,
Sed quantæ superos, cœlumq; Atlante remisso
Sustentare queant, stupet hoc uicina Tonantis
Regia, tecq; pari lætantur sede locatum
Numina, ne magnum properes ascendere coelum
Tanta patet moles, effusæq; impetus aulæ
Liberior, campi, multumq; amplexus aperti,
Aethereo & tantum domino minor, ille penates
Implet, & ingenti genio iuuat, æmulus illic
Mons Libys, Iliacusq; nitent, & multa Syene,
Et chios, & glauca certantia Doride saxa,
Lunaq; portandis tantum suffecta columnis,
Longa super species, fessis uix culmina prendas
Visibus, auratiq; putes laquearia coeli.
Hic cum Romuleo proceres, trabeataq; Cæsar
Agmina, mille simul iussit discumbere mensis,
Ipsa sinus accincta Ceres, Bacchusq; laborant
Sufficere. Aetherei felix sic orbita fluxit

SYL.

Triptolemi, sic uitifero sub palmite nudos.
Vmbrauit colles, & sobria rura Lyæus.
Sed mihi non epulas, indisq; innixa columnis
Robora, Maurorum, famulas ue ex ordine turmas
Ipsum, ipsum, cupido tantum spectare uacauit
Tranquillum uultu, sed maiestate serena
Mulcentem radios, summitentemq; modeste
Fortunæ uexilla suæ, tamen ore nitebat
Dissimulatus honos, talem quoque Barbarus hostis
Posset, & ignotæ conspectum agnoscere gentes.
Non aliter gelida Rhodopes in ualle recumbit
Dimissis Gradiuus equis, sic lubrica ponit
Membra theramnæa resolutus Gymnade Pollux.
Sic iacet ad Gangen indis ululantibus Euan.
Sic grauis Alcides post horrida iussa reuersus
Gaudebat strato latus acclinare Leoni.
Parua loquor, nec dū æquo tuos Germanice uultus.
Talis ubi oceani finem, mensasq; reuisit
Aethiopum sacro diffusus nectare uultus,
Dux superum, secreta iubet dare carmina musas.
Et pallenæos Phœbum laudare triumphos.
Di tibi(namq; animas sæpe exaudire minores.
Dicuntur) patriæ bis, terq; exire senectæ
Annuerint fines, rata numina miseriæ astris,
Templaque des, habitesq; domos, sæpe annua pandas
Limina, sæpenouo ianum lictore salutes,
Sæpe coronatis iteres quinquennia lustris.
Qua mihi felices epulas, mensæq; dedisti
Sacra tuae, talis longo post tempore uenit

SYL.

Lux mihi. Troianæ qualis sub collibus albæ
Cum modo germanas acies, modo Daca sonantem
Prælia, palladio tua me manus induit auro .

VIA DOMITIANA.

QVis duri silicis, grauisq; ferri
Immanis sonus, æquori propinquum
Saxosæ latus Appiæ repleuit:
Certe non libycæ sonant cateruæ,
Nec dux aduena peierante bello,
Campanos quatit inquietus agros.
Nec frangit uada, montibusq; cæsis
Inducit Nero sordidas paludes.
Sed qui limina bellicosa lani
Iustis legibus, & foro coronat
Qui castæ Cereri, diu negata
Reddit iugera, sobriasq; terras.
Qui fortem uetat interire sexum.
Et Censor prohibet mares adultos
Pulchræ supplicium timere formæ
Qui reddit Capitolio Tonantem.
Et pacem propria domo reponit.
Qui genti patriæ futura semper
Sancit limina, flauiumq; culmen.
Hic scenis populi vias grauantes.
Et campos iter omne detinentes,
Longos eximit ambitus, nouoq;
Iniectu solidat graues arenas.

Gaudens

LIB .III.

Gaudens Euboicæ domum Sibyllæ,
Gauranosq; sinus, & æstuantes
Septem montibus admoucre Baias.
Hic quondam piger axe uectus uno
Nutabat cruce pendula uiator
Rodebatq; rotas maligna tellus,
Et plebs in mediis latina campis
Horrebat mala nauigationis.
Nec cursus agiles, sed impeditum
Tardabant iter Orbitæ tacentes
Dum pondus nimium querens sub alta
Repit languida quadrupes statera,
At nunc, quæ solidum diem terebat
Horarum uia facta uix duarum.
Non tensæ uolucrum per astra pennæ,
Nec uelocius ibitis carinæ.
Hic primus labor inchoare fulcos,
Et rescindere limites, & alto
Egestu penitus cauare terras,
Mox haustas aliter replere fossas,
Et summo gremium parare dorso,
Ne nutent sola, ne maligna sedes
Et pressis dubium cubile saxis.
Tunc umbonibus hinc, & hinc coactis,
Et crebris iter alligare Gomphis.
O quantæ pariter manus laborant.
Hi cædunt nemus, exuuntq; montes.
Hi ferro scopulos, trabesq; cædunt.
Illi saxa ligant, opusq; texunt

SYL.

Cocco puluere, sordidoq; Topho.
Hi siccant bibulas manu Lacunas,
Et longe fluuios agunt minores,
Hæ possent & Athon cauare dextræ,
Et mœstum pelagus gementis Helles
Intercludere ponte non natanti.
His paruuus (Lechiaæ nisi uerarent)
Inous freta miscuisset Istmos.
Feruent littora, nobilesq; syluae,
It longus medias fragor per urbes.
Atq; Echo simul hinc, & inde fractam
Gauro Massicus Vui fer remittit.
Miratur sonitum quieta Cyme.
Et Linterna palus, pigerq; Sauo.
At flauum caput, humidumq; late
Crinem mollibus impeditus ulmis,
Vulturnus leuat ora, maximoq;
Pontis Cæsarei recliuis arcu,
Pandis talia faucibus redundat.
Camporum bone Conditor meorum,
Qui me uallibus auiis refusum,
Et ripas habitare nescientem.
Recti legibus Aluei ligasti
Et nunc ille ego turbidus, minaxq;
Vix passus dubias prius carinas.
Iam pontem fero, peruiusq; calcor
Qui terras rapere, & rotare syluas
Assueram (pudet) Amnis else cœpi.
Sed grates ago, seruitusq; tanti est.

LIB. IIII.

Quod sub te duce, te iubente cessi,
Quod tu maximus arbiter, meæq;
Victor perpetuus legere ripæ.
Et nunc limite me colis beato.
Nec sordere sinis, malumq; late
Deterges sterilis soli putorem,
Ne me puluereum, grauemq; cœno
Tyrreni sinus obruat profundi.
Qualis cinyphus tacente ripa,
Pœnos Bagrada serpit inter agros.
Sed talis ferar, ut nitente cursu
Tranquillum mare, proximumq; possim
Puro gurgite prouocare Lyrim.
Hæc amnis, pariterq; se leuarat
Ingenti plaga marmorata dorso.
Huius ianua, prosperumq; limen
Arcus belligeri Ducis Trophæis,
Et totis Ligurum nitens metallis.
Quantus nubila qui coronat imbri.
Illic flectitur excitus Viator.
Illic Appia se colet relinquï.
Tunc uelocior, acriorq; cursus,
Tunc ipsos iuuat impetus lugales.
Ceu fessis ubi remigium lacertis
Prima carbasa uentilantur aura.
Ergo omnes, age, quæ sub axe primo
Romani colitis fidem parentis,
Prono limite commeate gentes,
Eoæ citius uenite laurus,

SYL.

Nil obstat cupidis, nihil moratur,
Qui primo Tyberim reliquit ortu.
Primo uespere nauigat Lucrinum.
Sed quam sine uiæ recentis imo,
Qua monstrat ueteres Apollo Cumas,
Albam crinibus, insulisq; cerno?
Visu fallimur: an sacris ab antris
Profert Chalcidicas Sibylla laurus?
Cedamus Chely, iam repone cantus.
Vates sanctior incipit, tacendum est.
En & colla rotat, nouisq; late
Bacchatur spatiis, uiamq; replet.
Tunc sic uirgineo profatur ore.
Dicebam ueniet, manete campi,
Atq; amnis, ueniet fauente cœlo
Qui foedum nemus, & putres arenas
Celsis pontibus, & uia leuabit.
En hic est Deus, hunc iubet beatis
Pro se Iuppiter imperare terris.
Quo non dignior has subit habenas,
Ex quo me duce præcios auerni
Aeneas aude futura quærens
Lucos & penetrauit, & reliquit,
Hic paci bonus, hic timendus armis,
Natura melior, potentiorq;.
Hic si flammiferos teneret axes,
Largis India nubibus maderet.
Vndaret Libye, teperet Aenus.
Salue dux hominum, & parens deorum,

LIB. III.

Preuisum mihi, cognitumq; numen.
Nec iam putribus euoluta chartis
Solenni prece quindecim virorum
Perlustra mea dicta, sed canentem
Ipsam cominus (ut mereris) audi,
Vidi quem seriem morantis æui
Pronectant tibi candidæ sorores.
Magnus te manet ordo seculorum
Natis longior, ab nepotibusq;
Annos perpetua geres iuuenta
Quos fertur placidos obisse Nestor,
Quos Titonia computat Senectus,
Et quantos ego Delium poposci.
Iurauit tibi iam niualis Arctos.
Nunc magnos Oriens dabit triumphos.
Ibis qua uagus Hercules, & Euan
Ultra sydera, flammeumq; solem,
Et Nili caput, & niues Atlantis,
Et laudum cumulo beatus omni
Scandes belliger, obuioscq; currus,
Donec Troicus ignis, & renatae
Tarpeius Pater intonabit aulæ,
Hæc donec uia, te regente terras
Annosa magis Appia senescat.

AD MARCELLVM.

O Vrre per euboicos non segnis epistola campos
Hac ingresa uias, qua nobilis Appia crescit

SYL.

In latus, & molles solidus premit agger arenas,
Atq; ubi Romuleas uelox penetraueris arces,
Continuo dextras flaui pete Tybridis oras,
Lydia qua penitus stagnum nauale coerct
Ripa, suburbanisq; uadum prætexitur hortis.
Illic egregium, formâq; animisq; uidebis
Marcellum, & celso præsignem uertice nosces.
Cui primum solito uulgi de more salutem,
Mox inclusa modis hæc reddere uerba memento.
Iam terras, uolucremq; polum, fuga ueris aquosi
Laxat, & icariis cœlum latratibus urit.
Ardua iam densæ rarescunt mcenia Romæ.
Hos Præneste sacrum, Nemus hos glaciale Diana,
Algidus aut horrens, aut thuscula protegit umbra,
Tiburis hi lucos, anienâq; frigora captant.
Te quoq; clamoræ, quæ nam plaga mitior urbi
Subtrahit: æstiuos quo decipis aere soles:
Quid tuus ante omnes, tua cura potissima Gallus
Nec non noster amor, dubium morum ne probâdus,
Ingenii ue bonis, latiis æstiuat in oris:
An ne metalliferæ repetit iam mcenia lunæ?
Tyrrhenasq; domos: quod si tibi proximus hæret,
Non ego nunc uestro procul a sermone recedo.
Certum est, inde sonus geminas mihi circuit aures.
Sed tu dum nimio possessa Hyperione flagrat
Torua Cleonæ iuba syderis, exue curis
Pectus, & assiduo temet furare labori.
Et sontes operit pharetras, arcuinq; retendit
Parthus, & Elæis auriga laboribus actos

LIB. III.

Alpheo permulcat equos, & nostra fatiscit
Laxaturq; Chelys, uires instigat, alitq;
Tempesta quies, maior post ocia Virtus.
Talis cantata Briseide uenit Achilles
Acrior, & positis erupit in Hectora plectris.
Te quoq; flammabit tacite repetita parumper
Desidia, & solidos nouus exultabis in actus.
Certe iam latiae non miscent iurgia leges,
Et pacem piger annus habet, messesq; reuersæ
Dimisere forum, nec iam tibi turba reorum
Vestibulo, queruliq; rogan exire clientes.
Cessat Centeni moderatrix ludicris hasta.
Qua tibi sublimi iam nunc celeberrima fama
Eminet, & iuuenes facundia præterit annos.
Felix curarum, cui non Heliconia cordi
Serta, nec imbelles Panasi e uertice laurus.
Sed uiget ingenium, & magnos accinctus in usus.
Fert animus quascunq; uices, nos otia uitæ
Solamur cantu, uentosaq; gaudia famæ
Quærimus, en egomet somnum, & geniale secutus
Littus, ubi Ausonio se condidit hospita portu
Parthenope, tenues ignauo pollice chordas
Pulso, Maroneiq; sedens in margine templi
Sumo animum, & magni tumulis accanto magistri.
At tu si longi cursum dabit A tropos æui,
(Detq; precor, Latiiq; ducis sic numina pergant,
Quem tibi posthabito studiū est coluisse tonante,
Quiq; tuos alio subtexit munere fasces,
Et spatia obliquæ mandat renouare latinæ)

SYL.

Forsitan Ausonias ibis frenare Cohortes,
Aut Rheni populos, aut nigræ littora Thules,
Aut Istrum seruare latus, metuendaq; portæ
Limina Caspiacæ, nec enim tibi sola potentis
Eloquii virtus, sunt membra accommoda bellis,
Quiq; grauem tardi subeant Thoraca lacerti.
Seu campo pedes ire paras, est agmina supra
Nutaturus apex, seu frena sonantia flectes,
Seruiet asper equus, nos facta aliena canendo
Vergimur in senium propriis tu pulcher in armis
Ipse canenda geres, patriæq; exempla parabis,
Magna geres, dignosq; etiamnum belliger actus
Poscit aius præstatq; domi nouisse triumphos.
Surge agedum, iuuenemq; puer deprende parentem
Stemmata materno felix, virtute pater ia,
Iam te blanda sinu tyrio, sibi gloria felix
Educat, & cunctas gaudet spondere curules.
Hæc ego chalcidicis ad te Marcellæ sonabam
Littoribus, fractas ubi Vesuius eggerit iras
Aemula Trinacriis uoluens incendia flammis.
Mira fides, credet ne uirum uentura propago,
Cum segetes iterum, cum iam hæc deserta uirebunt.
Intra urbes, populosq; premi? proauitaq; toto
Rura abiisse mari, nec dum letale minari
Cessat apex, procul ista tuis, Tifata Teate,
Nec Marrucinos agat hæc insania montes.
Nunc si forte meis quæ sint exordia musis
Scire petis, iam Sidonios emensa labores
Thebais optato collegit carbasa portu.

LIB .III.

Parnasicq; iugis, syluaq; Heliconide festis
Thura dedit flammis, & uirginis extra iuuentæ.
Pomiferaq; meas suspendit ab arbore uitæ.
Nunc uacuos crines, alio subit insula nexu.
Troia quidem, magnusq; mili tentatur Achilles
Sed uocat Arcitenens alio pater, armaq; monstrat
Ausonii maiora ducis, trahit impetus illo
Iam pridem, retrahitq; timor, stabunt ne sub illa
Mole humeri: an magno uiincetur pondere ceruix.
Dic Marcelle, ferat fluctus adsueta minores
Nosse ratis, nondum loniis credenda periclis?
Iamq; uale, & penitus noti tibi uatis amorem
Corde exire ueta, nec enim Tirynthius almae
Pectus amicitiae, cedit tibi gloria fidi
Theseos, & lacerum qui circa moenia Troiae
Priamiden cæso solatia traxit amico,

LYRICVM AD SEP .SEVERVM

PArui beatus ruris honoribus,
Qua prisca teucros Alba colit lares,
Fortem atq; facundum Seuerum
Non solitis fidibus saluto,
Iam trux ad arctos Parrhasias hyems
Concessit altis obruta Solibus,
Iam pontus, ac Tellus renident.
Iam Zephyris Aquilo refractus.
Nunc cuncta ueris, frondibus annuis
Crinitur arbos, nunc uolucrum noui
Questus, in expertumq; carmen,

K

SYL. III. 13.

Quod tacita statuere Bruma,
 Nos parca tellus, per uigil & Focus,
 Culmenq; multo lumine sordidum
 Solantur, exemptusq; Testa,
 Qua modo ferbuerat Lyæus.
 Non mille balant lanigeri greges.
 Nec Vacca duci mugit adultero.
 Vnīq; (si quando) canenti
 Mutus ager domino reclamat.
 Sed terra primis post patriam mihi
 Dilecta curis, Huic mea carmina
 Regina bellorum Virago
 Cæfareo perarauit auro,
 Cum tu Sodalis dulce periculum
 Connisus omni pectore tolleres,
 Ut Castor ad cunctos tremebat
 Bebryciæ strepitus Arena.
 Tene in remotis Syrtibus auia
 Leptis creatit: iam feret Indicas
 Messes, odoratisq; rara
 Cynamma præripet Sabæis
 Quis non in omni uertice Rotuli
 Reptasse dulcem Septimum putet?
 Quis fonte Iuturnæ relicta
 Vberibus, neget esse pastum?
 Hæc mira Virtus, protinus Ausonius
 Portus, uadosæ nescius Africæ
 Intras, adoptatusq; thuscis
 Gurgitibus puer innatali.

LIB. III.

Hic parvus inter pignora Curiæ
Contentus alto lumine purpuræ
Crescis, & immensos labores
Indole patricia secutus,
Non sermo pœnus, non habitus tibi,
Externa non mens, Italus, Italus.
Sunt urbe, Romanisq; turmis,
Qui libyam deceant Alumni
Est, & frementi uox hilaris Foro,
Venale sed non eloquium tibi,
Ensisq; uagina quiescit,
Stringere ni iubeant amici.
Sed rura cordi sœpius, & quies.
Nunc in paternis sedibus. & solo
Veiente, nunc frondosa supra
Hernica, nunc Cruribus uetus.
Hic plura' pones, uocibus, & modis
Passim solitus, sed memor interim
Nostru, uerundo latenter
Barbiton ingeminas sub antro.

VINDICIS HERCVLES

EPITRAPEZIOS.

AOrte remitentē curas, phœboq; leuatū
Pectora, cū patulis tererē uagus ocia sep
Iam moriēte die, rapuit me ccena benigni (tis
Vindicis, haec irnos animi perlapsa recessus
Inconsūpta manet, neq; enim ludibria uentris
Hausimus, aut epulas diuerso e sole petitas,

K z

SYL.

Vinaq; perpetuis æuo certantia Fastis
Ah miseri, quos nosse iuuat, quid Phasidis ales
Distet ab hiberna Rhodopes Grue, quis magis anser.
Exta ferat, cur thuscus Aper generosior Vmbro.
Lubrica qua recubent conchilia mollius alga.
Nobis uerus amor, medioq; Helicone petitus
Sermo hilaresq; loci, brumalem absumere noctem
Suaserunt, mollemq; oculis expellere somnum.
Donec ab Elysii prospexit sedibus alter
Castor, & hesternas risit Titonia mensas.
Obona Nox, iunctaq; utinam Tirynthia luna.
Nox & erythæis Thetidis signanda lapillis.
Et memoranda diu, Geniumq; habitura perennem.
Mille ubi tunc species, Aerisq; Eborisq; uetus.
Atq; locuturas mentito corpore Cæras,
Edidici, quis nanq; oculis certauerit usquam
Vindicis, artificum ueteres agnoscere ductus.
Et non inscriptis autorem reddere signis.
Hic tibi quæ docto multum uigilata Myroni
Aera, laboriferi uiuant quæ marmora cælo
Praxitelis, quod ebur Pisæo pollice rasum
Quod Polycletæis uisum est spirare caminis
Linea quæ ueterem longe fateatur Apellem,
Monstrauit, nanq; hæc quoties Chelyn exuit ille,
Desidia est, hic Aoniis amor auocat antris.
Hæc inter, castæ Genius, tutelaq; mensæ
Amphitryoniades, multo mea cœpit amore
Pectora, nec longo satiauit lumina uisu,
Tantus honos operi, firmosq; inclusa per artus.

LIB .III.

Maiestas. Deus ille Deus, seseq; uidendum
Indulxit Lysippe tibi, paruuusq; uideri,
Sentiriq; ingens, & cum mirabilis intra
Stet mensura pedem, tamen exclamare libebit
(Si uisus per membra feras) hoc pecto repressus
Vastator Nemees, haec exitiale ferebant
Robor, & argoos frangebant brachia remos.
Hoc spatio tam magna breui mendacia formæ.
Quis modus in dextra, quanta experientia docti
Artificis curis, pariter gestamina mensæ
Fingere, & ingentes animo uersare Colosso?
Tale nec idæis quicquam Telchines in antris
Nec solidus Brontes, nec qui Polit arma deorum
Lemnius, exigua potuisset ludere massa.
Ne citorua effigies, epulisq; aliena remissis,
Sed qualem parcidomus admirata Molorchi,
Aut Aleæ lucis uidit Tegeæa sacerdos.
Qualis & cœtais emissus in astra fauillis
Nectar adhuc torua lætus iunone bibebat.
Sic mitis uultus, ueluti de pectore gaudens
Hortetur mensas, tenet haec marcentia fratriis
Pocula adhuc sœuæ meminit manus altera cædis.
Sustinet occultum Nemeæo tegmine saxum
Digna operi fortuna sacro, Pellæus habebat
Regnator lætis numen uenerabile mensis,
Et comitem occasus secum portabat & ortus,
Prensabatq; libens, modo qua diademata dextra
Abstulerat, dederatq; & magnas uerterat urbes,
Semper ab hoc animos in crastina bella petebat,

SYL.

Huic acies uictor semper narrabat opimas.
Siue cathe natos Bromio detra xerat Indos,
Seu clausam magna Babylon a refre gerat hasta.
Seu Pelopis terras, libertatemq; pelas gam
O Bruerat bello, magnoq; ex agmine laudum
Fertur Thebanos tantum excusas se triumphos.
Ille etiam magnos fatis rumpentibus actus,
Cum tra heret letale merum, iam mortis opaca
Nube grauis uultus, alios in numine caro
Aeraq; supremis timuit sudantia mensis.
Mox Nasamoniaco decus admirabile Regi
Posse sum, fortiq; Deo libauit honores
Semper atrox dextra, periuroq; ense superbus
Annibal, Italicæ perfusum sanguine gentis,
Diraq; Romuleis portantem incendia tecis.
Oderat, & cum epulas, & cum lenæa dicaret
Dona Deus, castris mœrens comes ifse nefandis.
Præcipue cum sacrilegus face miscuit arces
Ipsi us, immeritaq; domos, ac templa Sagunti
Polluit, & populis furias immisit honestas,
Nec post Sidonii latum ducis, ære potita
Egregio plebeia domus, conuiuia Syllæ
Ornabat semper, claros intrare penates
Assuetum, & felix dominorum stemmate signum.
Nunc quoq; (si mores, humanaq; pectora curæ
Nosse Deis) non aula quidem Tirynthie, nec te
Regius ambit honos, sed casta, ignaraq; culpa
Mens domini, cui prisca fides, coeptæq; perenne
Fœdus amicitia, scit adhuc florente sub æuo

LIB. III.

Par magnis Vestinus aus, quem nocte, dieq;
Spirat, & in caræ uiuit complexibus umbræ,
Hic igitur tibi lœta quies fortissime Diuum
Alcide, nec bella uides, pugnasq; feroceſ,
Sed chelyn, & uitias, & amantes carmina laurus.
Hic tibi solenni memorabit carmine, quantus
Iliacas, geticasq; domos, quantusq; niualem
Stymphalon, quantusq; iugis Erimantho aquofis
Terrueris, quem' te pecoris poſſessor, iberi
Quem tulerit ſæuæ mareoticus arbiter Arae.
Hic penetrata tibi, ſpoliataq; limina morti.
Concinet, & flentes Libyæ, Scythiaue puellas.
Nec te regnator Macedum, nec barbarus unquam
Annibal, aut ſæui poſſet uox horrida Syllæ,
His celebrare modis, certe tu muneris autor
Non aliis malles oculis Lysippe probari.

LYRICVM AD MAXIMVM IVNIVM.

TAndiu lato ſatiata campo
Fortis herois Erato labores
Differ, atq; ingens opus in minores
Contrahe gyros.
Tuq; regnator lyricæ cohortis,
Da noui paulum mihi iura plectri.
Si tuas cantu Latio ſacraui
Pindare Thebas.
Maximo carmen tenuare tento,
Nunc ab intonſa capienda Myrto

SYL.

Serta, nunc maior sitis, ubi & bidendus

Castior amnis

Quando te dulci latio remittent

Dalmatæ montes: ubi dite uiso

Pallidus fossor redit, erutoq;

Concolor auro.

Ecce me natum propiore terra

Non tamen portu retinent amœno

Desides Baiae, Litice uie notus

Hectoris armis.

Torpor est nostris sine te Camoenis,

Tardius sueto uenit ipse Thymbræ

Rector, est primis meus ecce metis

Hæret Achilles.

Quippe te fido monitore nostra

Thebais multa cruciata lima

Tentat audaci fide, Mantuanæ

Gaudia famæ.

Sed damus lento ueniam, quod alma

Prole fundasti uacuos penateis.

O diem latum, uenit ecce nobis

Maximus alter.

Orbitas omni fugienda nisu,

Quam premit uotis inimicus hæres,

Optimo poscens (pudet heu) propinquum

Funus amico.

Orbitas nullo tumulata fletu,

Stat domo capta cupidus superstes

Imminens leti spoliis, & ipsum

Dure
Perc
Cresc

Tu
Quo
Signa

Ille ut
Cæsari
Sarm

Sed t
Omr
Orfa

AD I

Parthe
Tertia
Crescit
Nec so
Ambi
Terra
Surre

LIB .III.

Computat ignem.

Duret in longum generosus infans,
Perq; non multis iter expeditum
Crescat in mores patrios, auumq;

Prouocet actis.

Tu tnos paruo memorabis enses,
Quos ad eoum tuleris Orontem
Signa frenatae moderatus alæ

Castore dextro.

Ille ut inuicti rapidum secutus
Cæsar is fulmen, refugis amaram
Sarmatis legem dederit sub imo

Viuere cœlo,

Sed tuas artes Puer ante discat,
Omne quis mundi senium remensus
Orsa Salusti breuis, & Timaui

Reddis alumnum.

AD IVLIVM MENECRATEM
OB PROLEM.

Dande fores superum uitataq; templa Sabæis
Nubibus, & pecudū fibris spirantibus imple
Parthenope, clari genus ecce Menecratis auger.
Tertia tam soboles procerum tibi nobile uulcus
Crescit, & insani solatur damna Veseui,
Nec solum festas secreta Neapolis aras
Ambiat, & socii portus, dilectaq; mitis
Terra Dicarchei, nec non plaga cara madenti
Surrentina Deo fertis altaria cingat

LIB. III.

Materni qua littus Aui, quem turba nepotum
Circuit, & similes contendit reddere uultus.
Gaudeat, & libyca præsignis auunculus hasta,
Quæq; sibi genitos putat, attollitq; benigno
Polla sinu, macte O iuuenis, qui tanta merenti
Lumina das patriæ dulci tremit ecce tumultu
Tot dominis clamata domus, procul atra recedat
Inuidia atq; alio liuentia pectora flectat
His senium, longæq; decus Virtutis, & alba
Atropos, & patrius lauros promisit Apollo.
Ergo quod Ausoniæ Pater Augustissimus urbis
Ius tibi tergeminæ dederat lætabile prolis
Omen erat, uenit toties Lucina, piumq;
Intrauit repetita larem, sic fertilis oro
Stet domus, & donis nunquam mutata sacratis.
Macte, quod & proles tibi sèpius aucta uirili
Robore, sed iuueni lætam dat Virgo parenti
Aptior his Virtus, citius dabit illa nepotes.
Qualis maternis Helene iam digna palæstris
Inter Amyclæos reptabat candida Fratres.
Vel qualis cœli facies, ubi nocte serena
Admouere iubar mediæ duo sydera Lunæ.
Sed queror hæud faciles iuuenum rarissime, questus.
Irascorq; etiam, quantum irascuntur amantes
Tanta ne me decuit uulgari gaudia fama
Noscere! cumq; tibi uagit et tercius infans,
Protinus ingenti non uenit nuntia cursu
Littera, quæ festos cumulare altaribus ignes,
Et redimire chelyn, postesq; ornare iuberet!

Alba
Et ca
Nun
Hic p
Non
Defe
Di Pa
Littu
Tu d
Cuius
Respi
Tuq;
Votin
Etuo
Tayg
Hos
Sint
Voce
His p
Monst
Quipp
Patric
(Si m
Numi

Θ

SYL.

Albanoq; cadum sordentem promiere sumo?
Et cantu signare diem? sed tardus, inersq;
Nunc demum mea uota cano, tua culpa, tuusq;
Hic pudor, ulterius sed enim producere questus
Non sicut, en hilari circumstat turba tuorum,
Defensatq; patrem, quem non hoc agmine uincas?
Di Patrii, quos auguriis super æquora magnis
Littus ad Ausonium deuexit Abantia classis,
Tu duxor populi longe emigrantis Apollo,
Cuius adhuc uolucrem letia ceruice sedentem
Respiciens blande felix Eumelis adorat,
Tuq; actæa Ceres, cursu cui semper anhelo
Votiuam taciti quassamus lampada mystæ,
Et uos Tyndaridæ, quos non horrenda Lycurgi
Taygeta, umbrosæq; magis coluere theramnæ,
Hos cum plebe sua patrii seruare Penates,
Sint qui fessam æuo, crebrisq; laboribus urbem,
Voc e, opibusq; iuuent, uiridiq; in nomine seruent
His placidus genitor mores, largumq; nitorem
Monstrat auus, pulchræ studium uirtutis uterq;.
Quippe & opes, & origo sinūt, Hac lāpade prima
Patricia intrare sores, hos pube sub ipsa
(Si modo prona bonis inuicti Cæsar is adsint
Numina) romulei limen pulsare senatus.

RISVS SATVRNALITIVS
AD PLOTIVM

Est sane iocus iste, quod libellum
Misisti mihi Grippe pro libello.

SYL.

Vrbanum tamen hoc potest uideri.
Si post hoc aliquid mihi remittas;
Nam si ludere Grippe perseueras.
Non ludis licet ecce computemus,
Noster purpureus, n ouusq; charta.
Et binis decoratus Vmbilicis,
Præter me, mihi constitit Decussis.
Tu rosum tineis, situq; putrem,
Quales aut Lybicis madent Oliuis,
Aut Thus Niliacum, Piperue, seruant,
Aut Byzantiacos colunt lacertos
Nec saltem tua dicta continentem,
Quæ trino iuuenis foro tonabas,
Aut centum prope iudices prius, quam
Te Germanicus arbitrum, sequenti
Annonæ dedit, omnipiumq; late
Præfecit stationibus uiarum.
Sed Brutis senis oscitationes
De capsâ miseri Libellionis,
Emptum plus minus a se Caiano
Donas, usq; adeo ne defuerunt
Cæsis Pilea suta de lacernis?
Vel mantilia, luridæ ue Mappæ.
Chartæ, Thebaicæ, Caricæ ue.
Nusquam turbine conditus ruent
Prunorum globus, atq; Coctanorum.
Non Ellychnia sicca, non replictæ
Bulborum tunicæ, nec oua tantum,
Non leues Alicæ, nec asperum Far.

LIB .III.

Nusquam Cyniphis uagata campis
Curtiarum domus uda Cochlearum.
Non Lardum graue, debilis ue Perna.
Non Lucanica, non graues Phalisci.
Non Sal, Oxiportum ue, Caseus ue.
Aut Panes uiridantis Aphronitri.
Vel Passum Psythiis suis recoctum,
Dulci Desfruta uel lutoſa ceno.
Quantum uel dare cæreos nitentes.
Cultellum, tenties ue Codicillos.
Ollares rogo non licebat uiuas,
Cumano patinas in orbetortas,
Aut unam dare Synthesin (quid horres!)
Alborum calicum, atq; Caccaborum.
Sed certa uelut æquus in statera,
Nil mutas, sed idem mihi rependis.
Quid si cum bene mane semicrudus
Illatam tibi dixerim salutem,
Et tu me uicibus domi salutes?
Aut cum me dape iuuertis opima,
Expectes similes & ipse cœnas?
Irascor tibi Grippe, sed ualebis
Tantum ne mihi quo soles lepore,
Et nunc endecasyllabos remittas.

SYLVARVM LIBER .V. AD
ABASCANTIVM.

SYL.

OMNIBUS affectibus prosequēda sūt bona exēm
pla cum publice prosint, pietas, quā Priscillæ
tuæ præstas, & morum tuorum pars, nulli non conci
liare te præcipue marito potest, uxorem enim uiuam
amare uoluptas est, defunctam religio, ego tamē huic
operi non ut unus ē turba, sed tamen tum quasi offici,
osus assilui, amauit enim uxorē meā Priscilla, & amā
do fecit mihi illam probatiorem, post hoc ingratus sū
si lachrymas tuas transeo, Præterea latus omne diui
næ domus semper demere si p̄ mea mediocritate cō
nitor, nā qui bona fide deos colit, amat & sacerdotes.
sed quamvis propiorem nexum amicitiae tuæ iam pri
dē cuperē, malleum tamē nō dum interuenisse materiā

ABSCANTII IN PRISCILLAM PIETAS.

SI manus, aut similes docilis mihi fingere cæras,
Aut ebur impressis Aurum ue animare figuris
Hinc Priscilla tuo solatia grata marito
Conciperem, namq; egregia pietate meretur,
Vt uel Apellæo uultus signata colore
Phidiaca uel nata manu reddare dolenti
Sic auferre rogis umbram conatur, & ingens
Certamen cum morte gerit, curasq; fatigat
Artificum, inq; omni te querit amare metallo.
Sed mortalis hoños agilis quem dextra laborat.
Nos tibi laudati iuuenis Rarissima coniux,
Longa nec obscurum finem latura perenni,

Tentamus dare iusta lyra, modo dexter Apollo.
Quiq; uenit iuncto mihi semper Apolline Cæsar
Annuat, haud alio melius condere sepulchro.
Sera quidem tanto struitur medicina dolori,
Altera cum uolucris Phœbi rota torqueat annum,
Sed cum plaga recens, & adhuc in uulnere primo
Nigra domus questu, miseramq; accessus ad aurem
Coniugis orbat tunc flere, & scindere uestes,
Et famulos lassare greges, & uincere planctus,
Fataq;, & iniustos rabidis pulsare querelis
Cœlicolas, solamen erat, licet ipse leuandos
Ad gemitus syluis comitatus, & Amnibus Orpheus
Afforet, atq; omnis pariter mater tera uatem,
Omnis Apollineus tegeret, Bacchiq; sacerdos,
Nil cantus, nil fila, deis pallentis Avernus
Eumenidumq; audita comis, mulcere ualerent.
Tantus in attonito regnabat pectore luctus.
Nunc etiam ad planctus refugit, iam plana cicatrix
Dum canimus, grauibusq; oculis uxorius instat
Imber, habent ne pios etiam num hæc lumina fletus
Mira fides, citius genitrix Sipyleia fertur
Exhausisse genas, citius Titonida mœsti
Deficient rores, aut exsiccata satiscet
Mater Achilleis hyemes affrangere bustis.
Macte animi, notat ista Deus, qui flectit habenas
Orbis, & humanos propior loue digerit actus,
Moerentemq; uidet, lectiq; arcana ministri
Hinc etiam documenta capit, quod diligis umbram,
Et colis exequias, hic est castissimus ardor.

SYLVI

Hic amor a domino meritus Censore probati.

Nec mirum si uos collato pectore mixtos.

Iunxit in abrupta Concordia longa cathena.

Illa quidem, nuptumq; prior, tædasq; marito.

Passa alio sed te ceu uirginitate iugatum.

Visceribus totis, animoq; amplexa fouebat.

Qualiter æquæuo sociatam palmitæ uitem.

Vlmus amat miscetq; nemus, ditemq; precatur.

Autumnum, & caris gaudet redimita racemis.

Laudentur Proauis, seu pulchræ munere formæ,

Quæ morum caruere bonis, falsoq; potentes.

Laudis egent ueræ, tibi quanquam & origo niteret,

Et felix species, multumq; optanda maritis.

Ex te maior honos, unum nouisse cubile.

Vnum secretis agitare sub ossibus ignem.

Illum nec Phrygius uitiasset raptor amoreum.

Dulichii ue proci, nec qui fraternus adulter.

Castæ Mycenæo conubia polluit auro.

Si Babylonis opes, Lydæ si pondera gazæ,

Indorumq; dares, Serumq; Arabumq; potentes.

Diuitias mallet cum paupertate pudica.

Intemerata mori, uitamq; impendere famæ.

Nec frons triste rigens, nimiusq; in moribus horror.

Sed simplex hilarisq; Fides, & mixta pudori.

Gratia quod si anceps metus ad maiora uocasset,

Illa uel armiferas pro coniuge lata cateruas,

Fulmineosq; ignes, mediisq; pericula ponti.

Exciperet, melius quod non aduersa probarfunt.

Quæ tibi cura tori, quantus pro coniuge pallor?

Sed

LIB. V.

Sed meliore uia, dextros tua uota marito
Promeruere Deos, Dum Nocte, Dieq; fatigas
Numina dum cunctis supplex aduolueris aris.
Et mitem Genium domini præsentis adoras,
Audita, es uenitq; gradu Fortuna benigno .
Vidit quippe pii iuuenis, raramq; quietem,
Intactamq; fidem, succinctaq; pectora curis.
Et uigiles sensus, & digna euoluere tantas
Sobria corda uices, uidit qui cuncta suorum
Nouit, & inspectis ambit latus omne ministris.
Nec mirum uidet ille ortus, obitusq; quid, Arctos,
Quid Boreas hibernus agat, ferriq; togæq;
Consilia, atq; ipsam mentem probat, ille subactis
Molem immēsam humeris, & uix tractabile pondus
Imposuit, nec enim numerosior altera sacra
Cura domo, magnum late dimittere in orbem.
Romulei mandata Ducis, uiresq; modosq;
Imperi tractare manu, quæ Laurus ab Arcto.
Quid uagus Euphrates, quid ripa Binominis Istri.
Quid Rheni uexilla ferant, quantum ultimus orbis
Cesserit, & refluo circunsona gurgite Thule,
Omnia nam lætas pila attollentia frondes ,
Multiq; sumosa signatur lancea penna.
Præterea fidos dominus si diuidat enses
Pandere, quis centum ualeat frenare maniplos.
Intermissus Eques: quis præcepisse cohortis?
Quem deceat clari Præstantior ordo tribuni?
Quis nam frenigeræ signum dare dignor Alæ?
Mille etiam prænosse uices, an merserit agros

L

SYL.

Nec saltem teneris ostrom puerile lacertis
Exuit, albentiq; humeros induxit amiciu
Quem non corrumpit pubes effrena? nouæq;
Libertas properata togæ: ceu nescia falcis
Sylua comas tollit fructumq; expirat in umbras,
At tibi pieriae tenero sub pectore curæ
Et pudor, & docti legem sibi dicere mores.
Tunc hilaris probitas, & frons tranquilla, nitorq;
Luxuriaæ confine tenens, pietasq; per omnes
Dispensata domos, æquæuo cedere fratri,
Miratiq; patrem miseræq; ignoscere matri
Admonuit fortuna domus, tibi ne illa, nefanda
Pocula, letalesq; manu componere succos
Eualuit, qui uoce potes præuertere morsus
Serpentum, atq; omnes uultu placare nouercas.
Infestare iuuat manes, meritoq; precatu
Pacem auferre rogis, sed te puer optime cerno
Flectentem iussis, & talia dicta parantem
Parce precor cineri, fatum illud, & ira nocentum
Parcarum, crimenq; Dei, mortalia quisquis
Pectora sero uidet, nec primo in limine sistit
Conatus scelerum, atq; animos infanda parantes,
Excidat illa dies æuo, ne postera credant
Secula, nos certe taceamus, & obruta multa
Nocte tegi propriæ patiamur crimina gentis,
Exegit poenas hominum, cui cura suorum
Quo pietas autore redit, terrasq; reuicit,
Quæ timet oë nefas, satis hæc, lachrymadaq; nobis
Vltio, quin sæuas utinam exorare liceret

Eumen
Immen
Macte
Nec ta
Affect
Immet
Eriger
Surge
Tu qua
Passus,
Defensa
Pellere
Haud
Darda
Strage
Conat
Par uig
Suffici
Ipse ego
Qua ty
Tender
Calce fi
(Si qu
Getulo
Telan
Ascani
Troili
Elude
Arcad

LIB · IIII.

Eumenidas timidæq; auertere Cerberon umbræ,
Immemoremq; tuis citius dare manibus amnem.
Macte animo iuuenis (sic crescunt crimina matris)
Nec tantum pietas sed protinus ardua Virtus
Affectata tibi nuper cum forte sodalis
Immeritæ falso palleret criminè famæ,
Erigeretq; forum, succintaq; iudice multo
Surgeret, & castum uibraret Iulia fulmen,
Tu quanquam non ante forum legesq; seueras
Passus, sed tacita studiorum occultus in umbra ,
Defensare metus aduersa q; tela subisti
Pellere inermis adhuc, & tyro pauentis amici .
Haud unquam tales aspexit Romulus annos,
Dardaniusq; senes, medii bellare togata
Strage fori, stupuere Patres tentamina tanta ,
Conatusq; tuos, nec te reus ipse timebat,
Par uigor est membris , promptæq; ad fortia uires
Sufficiunt animo, atq; ingentia iussa sequuntur,
Ipse ego te nuper tyberino in littore uidi
Qua tyrrhena uadis laurentibus æstuat unda,
Tendentem cursus, uexantemq; ilia nudo
Calce ferocis equi uultu, dextraq; minacem .
(Si qua fides dictis) stupui armatumq; putau' .
Getulo sic pulcher equo, Troianaq; quassans
Tela nouercales ibat uenator in agros
Ascanius, miseramq; patri flagrabat Elisam,
Troilus haud aliter gyro leuiore minantes
Eludebat equos, aut quem de turribus altis
Arcadas Ogygio uersantem in puluere metas

SYL.

Nil famuli cœtus, nil ars operosa mcedentum
Auxiliata malis, comites tamen undiq; ficto,
Spem simulant uultu flentem notat illa maritum.
Ille modo infernæ ne quicquam flumina Lethes
Incorrupta rogat, nunc anxius omnibus aris
Illachrymat, signatq; fores, & pectore terget
Lumina, nunc magni uocat exorable numen
Cæsaris, Heu durus Fati tenor, est ne quod illi
Non liceat, quanti poterant mortalibus annis
Accessisse moræ, si tu pater omne teneres
Arbitrium, cæco gemeret mors clusa barathro.
Longius, & uacuæ posuissent stamina Parcæ,
Iamq; cadunt uultus, oculisq; nouissimus horror,
Obtusæq; aures, nisi cum uox sola mariti
Noscitur, illum unum media de morte reuersa
Mens uidet, illum ægris circundat fortiter ulnis
Immotas obuersa genas, nec sole supremo
Lumina, sed dulci mauult satiare marito,
Tunc sic unanimum moriens solatur amantem,
Pars animæ uictura meæ, cui linquere possim
O utinam, quos dura mihi rapit Atropos annos.
Parce precor lachrymis, sauo nec concute planctu
Pectora, nec crucia fugientem cotiugis umbram.
Linquo equidé thalamos (saluo tamē ordine) mcestos
Quod prior exegi longa potiora senecta
Tempora, uidi omni te pridem in flore nitentem,
Vidi alte proprius propriusq; accedere dextræ
Non in te fatis, non iam cœlestibus ullis
Arbitrium, me cum ista fero tu limite cœpto

LIB. V.

Tende libens, sacrumq; latus, Geniumq; potentem
Irrequetus ama, nunc, quod cupis ipse videri,
Da capitolinis æternum sedibus aurum
Quo nitat sacri centeno pondere uultus
Cæsaris, & propriæ signet cultricis amorem.
Sic ego, nec furias, nec deteriora uidebo
Tartara & Elysias felix admittar ad oras.
Hæc dicit labens, sociosq; amplectitur artus
Hærentemq; animam non tristis, in ora mariti
Translulit, & cara pressit sua lumina dextra
At iuuenis magno flammatus pectora luctu.
Nunc implet sæuo uiduos clamore penates.
Nunc ferrum laxare cupit, nunc arcua tendit
In loca, uix retinent comites, nunc ore ligato
Incubat amisæ, mersumq; in corde dolorem
Sæuus agit, qualis conspecta coniuge segnis
Odrysius uates positis ad Strymona plectris
Obstupuit, tristemq; rogum sine carmine fleuit.
Ille etiam certe rupisset tempora uitæ,
Ne tu tartareum Chaos incomitata subires,
Sed prohibet mens Fida Duci, mirandaq; sacris
Imperiis, & maior amor quis carmine digno
Exequias, & dona malæ feralia pompæ
Perlegat: omne illic stipatum examine longo
Ver Arabum, Cilicumq; fluit, floresq; Sabæi,
Indorumq; arsura seges, præreptaq; templis
Thura. Palæstini simul, Hebraiq; liquores.
Coryciæq; comæ, cinareiaq; germina, & altis
Ipsa toris serum, tyrioq; umbrata recumbit

SYL:

Tegmine, sed toto spectatur in agmine coniux.
Solus in hunc magnæ flectuntur lumina Romæ
Ceu iuuenes natos supra ad busta ferentem,
Is dolor in uultu, tantum crinesq; genæq;
Noctis habent, illam tranquillo fine solutam,
Felicemq; uocant, lachrymas fudente marito.
Est locus ante urbem, qua primum nascitur ingens
Appia, quaq; italo gemitus Almone Cybelle
Ponit, & idæos iam non reminiscitur amnes.
Hic te sidonio uelata molliter ostro
Eximius coniux (nec enim sumantia busta
Ardoremq; rogi potuit perferre) beato
Composuit Priscilla toro, nil longior ætas
Carpere, nil æui poterunt uitiare labores
Siccata membris, tantas uenerabile marmor
Sepit opes, mox intuarias mutata nouaris
Effigies hoc ære Ceres, hoc lucida Gnosis,
Illo Maia tolo, Venus hoc non improba saxo
Accipiunt, uultus haud indignata decoros
Numina, circumstant famuli, consuetaq; turba
Obsequiis, tum rite tori, mensaq; parantur
Assidue, domus ista domus, quis triste sepulchrum
Dixerit: hac merito uisa pietate mariti,
Protinus exclames, est hic, agnosco, minister
Illiæ æternæ modo qui sacraria genti
Condidit, inq; alio posuit sua sydera cœlo.
Sic ubi magna nouum Phario de littore puppis
Soluit, iter iamq; innumeros utrinq; rudentes,
Lataq; ueliferi porrexit brachia mali,

Wider die mordet

Cognationsspruch nach der Ordo

der spruech d. sefendixen falle
v. v. & d. v. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h.
d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h.
d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h.
d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h.

d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h.
d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h.

v. d. h.
d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h.
d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h.
d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h.

d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h.
d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h.
d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h.
d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h.

d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h.
d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h.

d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h.
d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h. d. h.

LIB. V.

Inuasitq; uias in eodem angusta Phaselus
A equore, & immensi partem sibi uendicat Austra.
Quid nunc immodicos iuuenum lectissime fletus
Corde soues: longumq; uetas exire dolorem?
Nempe times, ne cerbereos Priscilla tremiscat
Latratus, tacet ille piis, ne tardior adsit
Nauita, proturbetq; uadis, uehit ille merentes
Protinus, & manes placidus locat hospite cymba.
Præterea si quando pio laudata marito
Vmbra uenit, iubet ire faces Proserpina lætas.
Egressasq; sacris ueteres Heroidas antris
Lumine purpureo tristes aperire tenebras,
Sertaq; & Elysios animæ prosternere flores.
Sic manes Priscilla subit, ubi supplice dextra
Pro te fata rogat, reges tibi tristis Auerni
Placat, ut expletis humani finibus æui
Pacantem terras dominum, iuuensemq; relinquas
Ipse senex, certe iurant in uota sorores,

PROTREPTICON AD CRISPINVM.

RVra meus Tyrthena petit, saltusq; Tagetis
Crispinus, nec longa mora est, aut auia tellus.
Et mea secreto uelluntur pectora morsu,
Vdaq; turgentis impellunt lumina guttas.
Ceu super ægæas hyemes abeuntis amici
Vela sequar, spectemq; ratem iam sesus ab altis
Rupibus atq; oculis longo querar aere uinci
Quid si militæ iam te puer inlyte primæ

SYL.

Clara rudimenta, & castrorum dulce uocaret
Auspicium, quanto manarent gaudia fletus:
Quos ue dare āplexus, etiā ne optanda propinquant
Tristia: & octonos bis iam tibi circuit orbes
Vita: sed angustis animus robustior annis,
Succumbitq; oneri, & mentem sua non capit ætas.
Nec mirum, non te series in honora parentum
Obscurum proauis, & priscae lucis egentem,
Plebeia de stirpe tulit, non sanguine cretus
Turmali, trabeq; ac remis, & paupere clavo
Augustam sedem, & latii penetrale senatus
Aduena pulsasti, sed praecedente tuorum
Agmine, Romulei qualis per iugera Circi,
Cum pulcher uisu, titulis generosus auitis
Expectatur equus, cuius de Stemmate longo
Felix demeritos habet admissa parentes,
Illum omnes accidunt plausus, illum ipse uolantem
Puluis, & in curuæ gaudent agnoscere metæ,
Sic te clare puer, genitum sibi curia sensit
Prinacq; patritia clausit uestigia Luna.
Mox tyrios ex more sinus, tunicamq; potentem
Agnouere humeri, sed enim tibi magna parabat
Ad titulos exempla pater, quippe ille iuuentam
Protinus ingrediens, pharetratum inuasit Araxem
Belliger, indocilemq; fero seruire Neroni
Armeniam, rigidi summam Mauortis agebat
Corbulo, sed comitem belli, sociumq; laborum
Ille quoque egregius multum miratus in armis

LIB .V.

Bolanum, atq; illi curarum asperima suetus
Credere, partiriq; metus, quod tempus amicum
Fraudibus, extorto quæ nam bona tempora bello,
Quæ suspecta fides, aut quæ fuga uera ferocis
Armenii, Bolanus iter prænosse timendum ,
Bolanus tutis iuga quærere commoda castris,
Metari Bolanus agros, aperire malignas
Tot Veprum, Nemorumq; moras, tantamq; ueredi
Mente in implere ducis, iussisq; ingentibus unus
Sufficere ipsa uirum norat iam Barbara tellus.
Ille secundus apex bellorum, & proxima cassis.
Sic Phryges attoniti, quanquam Nemeæ uiderent
Arma, Cleonæusq; acies impelleret arcus
Pugnante Alcide tamen & Telamona timebant .
Disce puer, nec enim externo monitore petendus
Virtutis tibi pulcher amor, cognata ministret
Laus animo, atq; aliis Decii reducesq; Camilli
Monstrentur, tu disce patrem, quantusq; nigrantem
Fluctibus occiduis, fesoq; hyperione Thulen
Intrarit mandata gerens, quantusq; potentes
Mille urbes Asiae sortito rexerit anno
Imperium mulcente toga, tibi talia pronis
Auribus, hæc certent tibi conciliare propinquai.
Hæc iterent comites præcepta, senesq; paterni.
Iamq; alio moliris iter, nec deside passu
Ire paras, non dum ualidæ tibi signa iuuentæ
Irrepere genis, & adhuc decor integer æui,
Nec genitor iuxta, fatis nanq; haustus inquis
Occidit, heu, geminam prolem sine præside linquens.

SYL.

Nilus, an imbrisero Libye sudauerit Austro,
Cum statq; si numerem, non plura interprete uirga
Nuntiat, ecclisis ales Tegeaticus astris.
Quæq; cedit liquidas Iunonia uirgo per auras,
Et picturato pluuium ligat Aera gyro.
Quæq; tuas laurus uolucris Germanice cursu
Fama uehit prægressa diem, tardumq; sub astris
Arcada, & in medio linquit Thaumantida cælo.
Qualem te superi Priscilla, hominesq; benigno
Aspexere die, cum primum ingentibus actis
Admotus coniunx, uicisti gaudia coenæ
Ipsius, effuso dum pectore prona sacratos
Ante pedes, auide domini tam magna merentis
Volueris Aonio non sic in uertice gaudet,
Quem pater arcani præfecit hiatibus antri
Delius, aut primi, cui ius uenerabile thyrsi
Bacchus, & attonitæ tribuit uexilla cateruæ,
Nec tamen hic mutata quies, probitas ue secundis
Intumuit tenor idem animo, moresq; modesti
Fortuna crescente manent, souet anxia curas
Coniugis, hortaturq; simul flectitq; labores,
Ipsa dapes modicas, & sobria pocula tradit,
Exemplumq; ad herile monet, uelut Appula cōiunx
Agricolæ parci uel, sole infecta sabino
Quæ uidet emeriti iam prospectantibus astris
Tempus adesse uiri, propere mensasq; torosq;
Instruit, exspectatq; sonum redeuntis aratri,
Parua loquor, tecum gelidas comes illa per Arctos,
Sarmaticasq; hyemes, Istrumq;, & pallida Rheni

LIB. IIII.

Erigora tecum omnis animo durata per æstus,
Et si castra darent, uellet gestare pharetras.
Velle AmaZonia latus intercludere Pelta,
Dum te puluera bellorum nube uideret,
Cæfarei prope fulmen equi, diuinaq; tela
Vibrantem, & magnæ sparsum sudoribus hastæ.
Hactenus alma Chelys, tempus nunc ponere frôdes
Phœbe tuas, mœstaq; comam damnare Cupreso,
Quis nam impacata consanguinitate ligauit
Fortunam, Inuidiamq; Deus? quis iussit iniquas
A eternum bellare deas? nullam ne notauit
Illa domum? toruo quam non hæc lumine figat
Protinus? & sœua perturbet gaudia dextra?
Florebant hilares, inconcuſſiq; penates.
Nil mœustum, quid enim, quamuis infida, leuisq;
Cæsare tam dextro posset fortuna timeri?
Inuenere uiam liuentia fata, piumq;
Intrauit uis sœua larem, sic plena maligno
Afflantur uineta noto, sic alta senescit
Imbre seges nimio, rapidæ sic obuia puppi
Inuidet, & uelis adnubilat aura secundis.
Carpitur eximum fato Priscilla decorem,
Qualiter alta comam syluarum gloria Pinus.
Seu Louis igne malo seu iam radice soluta
Deficit & nulli spoliata remurmurat auræ,
Quid probitas, aut casta fides? qd numina prosunt
Culta deum? suruæ miseram circum undiq; leti
Vallauere plagæ, tenuantur dura sororum
Litia, & exacti superest pars ultima fili,

SYL.

Spectabant tyriæ non toruo lumine Matres.
Ergo age, nam magni Duci indulgentia pulsat,
Certaç dat notis hilaris uestigia Frater
Surge animo, & fortis castrorum concipe curas.
Monstrabunt acies Mauors, Aetæaq; virgo,
Flectere Castor equos, huéris quatere arma Quirinus
Quis tibi tam tenero permisit plaudere collo
Nubigeros clypeos intactaç cædibus arma?
Quas nam igitur terras, quem Cœsaris ibis in orbem?
Arctoos ne amnes, & Rheni fracta natabis
Flumina: an æstiferis Libyæ sudabis in aruis,
An iuga Pannoniæ, mutatoresq; domorum
Sauromatas quaties, an te septenus habebit
Ister? & undoso circumflua coniuge Peuce?
An Solytum cinerem, palmetaç capta subibis,
Non sibi felices sylvas ponentis Idumes?
Quod si te magno tellus frenata parenti
Accipiat quantum ferus exultabit Araxes.
Quanta Calidonios attollet gloria campos.
Cum tibi longævus referet trucis incola terræ,
Hic suetus dare iura Parens, hoc cespite turmas
Affari, nitidas speculas, castellaç longe
Aspicis, ille dedit, cinxitq; hæc moenia fissa,
Belligeris hæc dona Deis, hæc tela dicauit
Cernis adhuc titulos, hunc ipse uacantibus armis
Induit, hunc regi rapuit thoraca Britanno,
Qualiter in teucros uictoria bella parentes
Ignotum Pyrrho Phœnix narrabat Achillem.
Felix qui uiridi fidens optate iuuenta,

Durabis

Durab
Forsa
Cinct
Quo
Bella
Hic a
Iam f
Hein
Et me
Tude
Te m
Sed
Om
Ident
Fasa
Sed
Vno
Prox
Nun
Dice
Aug
Cæ
Va
Fel
Cu
No
Be
Ca

LIB. V.

Durabis quascunq; uias, uallumq; subibis
Forsan, & ipse latus (sic numina principis adsit)
Cinctus, unanimi comes indefessus amici
Quo Pylades ex more prius quo Dardana gessit
Bella Menœtiades, quippe hæc concordia nobis
Hic amor est, duretq; precor, nos fortior ætas
Iam fugit, hinc uotis animum, præcibusq; iuuabo,
Hei mihi sed questus solitos si forte ciebo,
Et mea Romulei uenient ad carmina patres,
Tu deeris Crispini mihi, cuneosq; per omnes
Te meus absentem circumspectabit Achilles,
Sed uenies melior, uatum non irrita currunt
Omina quicq; aquilas tibi nunc, & castra recludit,
Idem omnes perferre gradus, cingetq; superbis
Fascibus, & patrias dabit infedifse curules.
Sed quis ab excelsis Troianæ collibus Albæ,
Vnde suæ iuxta prospectat mœnia Romæ,
Proximus ille Deus, fama uelotior intrat
Nuntius atq; tuus implet Crispine penates,
Dicebam certe, Vatum non irrita currunt
Auguria en ingens referat tibi limen honorum
Cæsar, & Ausonii comittit munia ferri,
Vale puer, tantisq; enixus suffice donis,
Felix qui magno iam nunc sub præside iuras,
Cuiq; sacer primum tradit Cermanicus ensem,
Non minus hoc fortis, quam si tibi panderet ipse,
Bellipotens aquilas, tortaq; induceret ora
Casside uade alacer, maioraq; disce mereri,

EPICEDION IN PATREM.

M

SYL.

LPsé malas uires, & lamentabile' cármen
 Elysio de fonte mihi, pulsumq; sinistræ
 Da genitor perdocte lyræ, necq; enim antra moueri
 Delia, nec solitam fas est impellere Cyrrham,
 Te sine corycia quicquid modo Phœbus in umbra.
 Quidquid ab Isinariis monstrabat collibus Euan.
 Deditici, fugere meos Parnasia crines
 Vellera, funestamq; Ederis irrepere Taxum
 Extimui, trepidamq; (nefas) arescere Laurum.
 Certe ego, magnanimum qui facta attollere regum
 Ibam altum spirans, Martemq; æquare canendo.
 Quis sterili mea corda situ, quis Apolline merso
 Frigida damnatae produxit nubila mentis?
 Stant circum attonitæ Vatem, & nil dulce sonantes
 Nec digitis, nec uoce deæ, dux ipsa, silenti
 Fulta caput cithara, qualis post Orpheus raptum
 Astitit Ebre tibi, cernens iam surda ferarum
 Agmina, & immotos sublato carmine lucos.
 At tu seu membris emissus in ardua tendens.
 Fulgentesq; plagas, rerumq; elementa recenses.
 Quis Deus, unde ignes, quæ ducat semita Solem.
 Quæ minuat phœben, quæq; integrare latenter
 Causa queat, notiq; modos extendis Arati.
 Seu tu lethæi secreto in gramine campi
 Concilia Heroium iuxta, manesq; beatos
 Mæonium, Ascreumq; senem, non segnior umbra
 Accolis, alternumq; sonas, & carmina misces.
 Da uocem magno Pater, ingeniumq; dolori.
 Nam me ter relegens cœlo, terq; ora retexens

Luna
 Solar
 Irrub
 Vilis
 Prim
 Nun
 Ord
 luger
 Solat
 Ascan
 Odit
 Hice
 Aura
 Cynn
 Inser
 Pier
 Etla
 Atq;
 Parte
 Cyclo
 Pyra
 Illic
 Et N
 Illic
 Gra
 Sud
 Sed
 Præ
 Ipse

LIB. V.

Luna uidet residem, nullaq; Heliconide tristes
Solantem curas, tuus ut mihi uultibus ignis
Irrubuit cineremq; oculis humentibus haus.
Vilis honos studiis, uix hæc in munera soluo
Primum animum, tacitisq; situm depellere curis
Nunc etiam labente manu, nunc lumine siccō
Ordior accluis tumulo, quo molle quiescis
Iugera nostra tenens, ubi post, æncia fata
Solatus, latius ingessit montibus Albam
Ascanius, phrygio dum pingues sanguine campos
Odit, & infaustæ regnum dotale nouercæ,
Hic ego te (nam sicanii non mitius halat
Aura Croci, dites nec sic tibi rara Sabæi
Cynna ma, odoratas nec Arabs decerpit aristas)
Inserui cum laude loci, sed carmine plango
Pierio, sumas gemitus, & uulnera nati,
Et lachrymas rari quas nunquam habucre parentes
Atq; utinam Fortuna dares mihi manibus aras
Par templis opus, aeriamq; educere molem
Cyclopum scopulos ultra, atq; audacia saxa
Pyramidum, & magno tumulum prætexere luco.
Illic & Siculi superassem dona sepulchri.
Et Nemees lucum, & Pelopis solennia trunc.
Illic Oebalio non funderet aera Disco
Graiorum uis uilla uirum, non arua rigaret
Sudor equum, aut patri sonitum daret ungula fossa.
Sed Phœbis simplex chorus, Hic frondentia uatum
Præmia, laudato genitor tibi rite dicarem.
Ipse mandens oculis umbrarum, animæq; sacerdos

M z

SYL:

Præcinerem getnatum cui te nec Cerberus omni
Ore nec Orpheæ quirent auertere leges.
Atq; tibi moresq; tuos & facta canentem
Fors & magniloquo non post habuisse Homero,
Tenderet & toruo pietas æquare Maroni.
Cur magis incessat superos, & sæua sororum
Stamina quæ tepido genitrix super aggere nati
Orba sedet uel quæ primæui coniugis ignem
Aspicit obstantesq; manus, tñrbamq; tenentem
Vincit, in ardente liceat moritura maritum?
Maior certe aliis Superos, & Tartara pulsem
Inuidia, externis etiam miserabile uisu
Funus eat, sed nec modo se Natura dolenti.
Nec Pietas iniusta dedit, mihi limine primo
Fatorum, & uiridi genitor ceu raptus ab æuo.
Tartara dura subis, nec enim Marathonia uirgo
Partius extinctum sæuorum crimine agrestum
Fleuerit Icarium, phrygia quam turre cadentem
Astyanacta parens, laqueo quin illa supremo
Iuclusit gemitus, & te posu funera magni
Hectoris, Hæmonio pudor est seruise marito.
Non ego quas fati certus sibi uoce canora
Inferias præmittit Olor, nec rupe quod atra
Tyrrhenæ uolucres nautis prædulce minatur
In patrios adhibeo rogos, non murmure truncu
Quod gemit, & duræ queritur Philomela sorori,
Nota nimis uati, quis non in funere cunctos
Heliadum ramos, lachymosaq; germina dixit?
Et phrygium silicem? atq; ausum contraria Phœbo

LIB. V.

Carmina nec fissa gavisam Pallada buxo;
Te Pietas oblita virum, reuocataq; celo
Iusticia, & gemina plangat facundia lingua,
Et Pallas doctiq; cohors Heliconia phœbi
Quis labor aonios seno pede ducere campos,
Et quibus Arcadia carmen testudine mensis
Cyda labor, nomenq; fuit, quo scip; orbe sub omni
Ardua septena numerat Sapientia fama.
Qui furias, regumq; domos, auersaq; celo
Sydera terrifico super intonuere cothurno.
Et quis lasciuia uires tenuere Thalia
Dulce, uel heroos gressu truncare tenores.
Omnia namq; animo complexus, & omnibus autor.
Qua fandi uis lata patet, siue orsa libebat
Aoniis vincire modis, seu uoce soluta
Spargere, & effreno nimbos æquare profatu.
Exere semirutos subito de puluere uultus
Parthenope crinemq; afflato monte sepulti
Pone super tumulos, & magni funis alumni.
Quo non Munychiaæ quicquam præstantius arces.
Doctaq; Cyrrene. Sparte ue animosa creauit.
Si tu stirpe uetus, famaq; obscura iaceres
Nil gentile tenens, illo te ciue probares
Graiam, atq; euboico maiorum sanguine duci.
Ille tuis toties præstrinxit tempora sertis,
Cum stata laudato caneret quinquennia uersu.
Ora supergressus Pylii senis oraq; regis
Dulichii, specieq; comam subnexus utracq;
Non tibi deformes obscuri sanguinis ortus.

Nec sine luce genus (quanquam fortuna parentum
Arctior expensis) etenim, te diuite ritu
Ponere, purpureos infantia adegit amictus
Stirpis honore datos, & nobile pectoris aurum.
Protinus exorto dextrum risere sorores
Aconides, pueroq; chelyn summisit, & ora
Imbuit amne sacro, iam dum tibi blandus Apollo.
Nec simplex patriæ decus, & natalis origo
Pendet, & ambiguo geminæ certamine terræ
Te de gente suum latiis ascita colonis
Graia refert Selle, graius qua puppe magister
Excidit, & mediis miser euigilauit in undis.
Mæon, & inde suum longo probat ordine uitæ
Mæoniden, aliaq; aliis natalibus urbes
Diripiunt, cunctæq; probant non omnibus, ille
Versus alit uictos immanis gloria falsi
Atq; ibi dum profers annos, uitamq; salutas,
Protinus ad patrii raperis certamina lustri
Vix implenda uiris, laudum festina, sed ut dux
Ingenii stupuit primæua ad carmina plebes
Eubcea, & natis te monstrauere parentes,
Inde frequens pugnæ, nulloq; in gloria sacro
Vox tua, non toties uictorem Castora gyro,
Nec fratrem cæstu uirides plausere Theramnæ.
Sit prouum uicisse domi, quid Achæa mereri
Præmia nunc ramis Phœbi, nunc germine Lernæ,
Nunc athamanthæa protectum tempora pinu:
Cum toties lassata, tamen nusquam auia frondes
Abstulit, aut alium tetigit uictoria crinem,

LIB. V.

Hinc tibi uota patrum credi, generosaq; pubes
Te monitore regi, mores & facta priorum
Discere, quis casus Troiae, quam tardus ulysses
Quantus equos, pugnasq; virum decurere uersu
Mæonides, quantumq; pios ditarit agrestes
Ascreus, Siculusq; senex, qua lege recurrat
Pindaricæ uox flexa lyræ, uolucrumq; prelator
Obsitus, & tetricis Alcman cantatus Amyclis,
Stesichorusq; ferox, saltusq; ingressa viriles
Non formidata temeraria Leucade Sappho.
Quosq; alios dignata chelys, tu pandere doctus
Carmina Battiadæ, latebrasq; Lycophronis atri.
Sophronaq; implicitum, tenuisq; arcana Corinnæ.
Sed quid parua loquor? tu par asuetus Homero
Ferre iugum, senosq; pedes æquare solutis
Versibus, & nunquam paliu breuiore relinqui.
Quid mirum, patria si te petiere relicta.
Quos Lucanus ager, rigidi quos iugera Dauni,
Quos Veneri plorata domus, neglectaq; tellus
Alcidæ, uel quos e uertice Surrentino
Mittit tyrrheni speculatrix virgo profundis
Quos propiore sinu lituo, remoq; notatus
Collis, & ausonii pridem laris hospita Cymæ
Quosq; dicarchæ portus, Baianaq; mittunt
Littora, qua mediis alte permis sus anhelat
Ignis aquis, & operta domos incendia seruant.
Sic ad auernales scopulos, & opaca Sibyllæ
Antra, rogaturæ ueniebant undiq; gentes.
Illa minas diuum, parcarumq; acta canebat

SYL:

Quamvis decepto nates non irrita Phœbo.
Mox & romaleam stirpem, proceresq; futuros
Instruis, inq; patrum uestigia ducere perstas.
Sub te Dardanius facis explorator opertæ,
Qui Diomedei cælat penetralia furti
Creuit & inde sacrum didicit puer arma probare
Monstratis alis, præfigumq; æthera certis
Auguriis, cui chalcidicum fas uoluere carmen.
Lanea cui phrygii est coma flaminis, & tua multum
Verbera succineti formidaueret Luperci.
Et uunc ex illo forsan grege, gentibus alter
Iura dat Eois, alter compescit Iberos.
Alter Achæmenium secludit Zeugmate Persen,
Hi dites Asie populos, hi Pontica frenant,
Hi fora pacificis emendant fascibus illi
Castra pia statione tenent, tu laudis origo.
Non tibi certasset iuuenilia fingere corda
Nestor & indomiti phœnix moderator alumni
Quiq; tubas acres, lituosq; audire uolentem
Aeaciden, alio frangebat carmine Chiron.
Talia dum celebras, subitam ciuilis Erinnys
Tarpeio de monte facem, phlegræaq; mouit
Prælia, sacrilegis lucent Capitolia tædis.
Et Senonum furias latiæ sensere cohortes.
Vix requies flammæ, nec dum rogorus ille deorum
Sederat, excisis cum tu solatia templis
Impiger, & multum fascibus uelocior ipsis.
Concinis ore pio, captiuæq; numina defles.
Mirantur latii proceres ultorq; deorum

Cæsar, & e medio diuum pater annuit ignis;
Iatnq; & flere pio Vesuuina incendia cantu'
Mens erat, & gemitum patriis impendere damnis.
Cum pater exemptum terris ad sydera montem
Sustulit, & late miseris deiecit in urbes,
Me quoque uocales lucos, lustrataq; Tempe,
Pulsantem, cum stirpe tua descendere dixi.
Ad misere deæ, nec enim mihi sydera tantum.
Aequoraq; & terras, quantum ostendere parenti
Sic decus hoc, quodcunq; lyræ, primusq; dedisti
Non uulgare loqui, & famam sperare sepulchro,
Qualis eras, latios quoties, ego carmine patres
Mulcerem, felixq; tui spectator adesses
Muneris, heu quali confusus gaudia fletu'
Vota, pioscq; metum inter, lætumq; pudorem.
Qualis, & illa dies, qua non mihi gloria maior.
Talis olympiaca iuuenem cum spectat arena
Qui genuit plus ipse ferit, plus corde sub alto
Cæditur, attendunt cunei, spectatur Acetes
Ille magis, crebro dum lumina pulueris haustu'
Obruit, & prensa uouet expirare corona.
Hei mihi quod tantum patrias ego uertice frondes.
Solaq; chalcidicæ Cerealia dona coronæ
Te sub teste tuli, qualem te Dardanus Albæ
Vix cepisset ager, si per me ferta tulisses
Cæsarea donata manu, quod subdere robur
Illa dies, quantum potuit dempsisse senectæ.
Nam quod me mixta Quercus non pressit oliua.
Et fugit speratus honos, cum dulce parentis

SYL.V. 81

In uida tarpeii, caneret te nostra magistro
Thebais, Vrgebant prisorum exordia uatum,
Tu cantus stimulare meos, tu pandere facta
Heroum, belliq; modos positusq; locorum
Monstrabas, labat in certo mihi limite cursus
Te sine, & orbatae caligant uela carinæ
Nec solum larga memet pietate souebas,
Talis, & in thalamos, una tibi cognita tæda
Connubia, unus amor, certo se iungere matrem
Iam gelidis nequeo bustis, te sentit habetq;
Te uidet, & tumulos, ortuq; obituq; salutat.
Ut pharios aliæ ficta pietate dolores,
Mygdoniosq; colunt, & non sua funera plorant,
Quid referam expositos seruato pondere mores?
Quæ pietas? quam uile lu crum? quæ cura pudoris?
Quantus amor recti? rursusq; ubi dulce remitti,
Gratia quæ dictis? animo quam nulla senectus?
His tibi pro meritis, famam, laudesq; benignas
Vindex cura Deum, nulloq; è vulnere tristem
Concessit, raporis genitor non indigus æui
Non nimius, triniq; decem quinquennia lustris
Iuncta ferens, sed me pietas numerare, dolorq;
Non sinit, O pylias æui transcendere metas,
Et teucros æquare senes, O digne uidere
Me similem sed nec leti tibi ianua tristis.
Quippe leues causæ, nec segnis labe senili
Exitus, instanti præmisit membra sepulchro.
Sed te torpor iners, & mors imitata quietem,
Explicit, salsoq; tulit sub tartara somno,

LIB.V.

Quos ego tunc gemitus comitum manus anxia uidit
Vidit, & exemplum genitrix gauisacq; nouit
Quæ lamenta tuli, ueniam concedite manes,
Fas dixisse pater, non tu mihi plura dedisses.
Felix ille patrem uacuis circumdedit ulnis.
Veller, & elysia quamvis in sede locatum,
Abripere, & Danaas iterum portare per umbras
Tentantem, & uiuos molitum in tartara gressus,
Detulit in fernæ uates longæua Dianæ,
Si chelyn Odrysiam pigro transmisit auerno
Causa minor, si thesalicis Admetus in oris
Sylua una tetra Philaceida rettulit umbram,
Cur nihil exoret genitor chelys, aut tua manes,
Aut mea fas mihi sit patrios contingere uultus,
Fas iunxisse manus, & lex quæcunque sequatur,
At uos umbrarum reges, ætnæaq; Juno,
(Si laudanda precor) tædas auferte, comasq;
Eumenidum, nullo sonet asper ianitor ore,
Centaurosq; hydræq; greges, scyllæaq; monstra
Auersæ cælent ualles, umbramq; senilem
Inuitet ripis discus sa plebe supremis
Vector, & in media componat molliter alga.
Ite pii manes, graiumq; examina uatum,
Illustremq; animam lethæis spargite fertis,
Et monstrate nemus, quo nulla irruptit Erinnys.
In quo falsa dies, cœloq; simillimus aer
Inde tamen uenias, melior, qua in porta malignum
Cornea uincit ebur, somniq; in imagine monstra
Quæ solitus, sic sacra Numæ, ritusq; colendos

SYL.

Mitis aricino dictabat nympha sub' antro.
Scipio sic plenos latio loue ducere somnos
Creditur ausoniis, & non sine Apolline Sylla.
AD SOMNVM.

ORimine quo merui iuuenis placidissime diuum
Quoue errore miser, donis ut solus egerem
Somnie tuis, tacet omne pecus, uolucresq; feræq;
Et simulant fessos curuata cacumina somnos.
Nec trucibus fluuiis idem sonus, occidit horror
Aequoris, & terris maria acclinata quiescunt.
Septima iam rediens Phœbe mihi respicit ægras
Stare genas, totidem Oetae & Paphiæq; reuulsunt
Lampades, & toties nostros Titonia questus
Præterit, & gelido spargit miserata flagello.
Vnde ego sufficiam, non si mihi lumina mille.
Quæ sacer alterna tantum statione tenebat
Argus, & haud unquam uigilabat corpore toto
At nunc heus aliquis longa sub nocte puellæ
Brachia nexa tenens, uitro te Somnie repellit.
Inde ueni, nec te totas infundere pennas,
Luminibus compello meis, hoc turba precatur
Latior, extremo me tange cacumine uirgæ.
Sufficit, aut leviter suspenso poplite transi.

EPICEDION IN FILIVM.

ME miserum (neque enim uerbis solennibus ulla
Incipiam, nec castalia uocalibus undis
Inuisus, phœboq; gravis (quæ uestra sorores

Orgia pieriae, quas incestauimus aras?
Dicite, post poenam liceat commissa fateri.
Nunquid inaccesso posui uestigia lucos?
Num uetito de fonte bibis? quae culpa? quis error,
Quem iuimus tantis mœtoribus? ecce lacertis
Viscera nostra tenens, animaq; auellitur infans.
Non de stirpe quidem, nec qui mea nomina ferret?
Oraq; non fueram genitor, sed certe fletus.
Liuentesq; genas, & credite planetibus orbi.
Orbus ego, huc Patres, & aperto pectore Matres
Conuenerant, cineresq; oculis, & carmina ferte,
Si qua sub uberibus plenis ad funera natos
Ipsa gradu labente tulit, madidumq; cecidit
Pectus, & ardentes restrinxit lacta fauillas.
Quisquis adhuc teneræ signatum flore iuuentæ
Immersit cineri iuuenem, primaq; iacentis
Serpere crudeles uidit lanugine flamas.
Adsit, & alterno mecum clamore fatiscat
Vincetur lachrymis, & te Natura pudebit.
Tanta mihi scritas, tanta est insania luctus.
Hoc quoq; cum meditor ter dena luce peracta
Accliuis tumulo, luctus in carmina uerto
Discordesq; modos, & singulantia uerba
Molior, ora dolor prohibet, atq; ira tacendi
Impatiens, sed nec solitæ mihi uertice Laurus,
Nec fronti uittatus honos, en taxea marceret
Sylua comis, hilaresq; Ederas plorata Cupresus
Excludit ramis, ignauo pollice chordas
Pulso, sed incertum digitis errantibus amens

SYL.

Scindo chelyn, iuuat, heu iuuat illaudabile carmen
Fundere, & incompte miserum laudare dolorem
Sic merui, sic me cantuq; habituq; nefustum
Aspiciant superi, pudeat, Thebasq; nouumq;
Aeaciden, nil iam placidum manabit ab ore.
Ille ego qui tocies blandus, matrūq; patrumq;
Vulnera, qui uiuos potui mulcere dolores
Ille ego lugentum mitis solator acerbis
Auditus tumulis, & descendantibus umbris,
Deficio, medicasq; manus, fomentaq; quæro
Vulnibus (sed summa) meis, nunc tempus amici
(Quorum ego manantes oculos, & saucia terci
Pectora) reddite opem, sæuas exolute grates.
Nimirum cum uestra domus ego funera, mœstus
Increpito, tunc damna dolens aliena, repono
Infelix lachrymas, & tristia carmina seruo.
Verum erat, absumptæ uires, & copia fandi
Nulla mihi, dignumq; nihil mens flumine tanto
Repperit, inferior uox omnis, & omnia sordent
Verba, ignosce puer, tu me caligine mœstum
Obruis, a duro uiso sic uulnere caræ
Coniugis, inuenit caneret quod Thracius Orpheus
Dulce sibi, sic busta Lini complexus Apollo
Non tacuit nimius fortasse, auidusq; doloris
Dicor, & in lachrymis iustum excessisse pudorem.
Quis nam autem gemitus, lamentaq; nostra reprédit
Onimium felix, nimium crudelis, & expers
Imperi fortuna tui, qui dicere legem
Fletibus, aut fines audet censere dolendi.

LIB.V.

Incitat(heu) planctus, potius fugientia ripas
Flumina deuincas, rapidis aut ignibus obstes.
Quam miseros lugere uetes, tamen ille seuerus
(Quisquis is est) nostræ cognoscat uulnera causæ.
Non ego mercatus Pharia de puppe loquaces
Delitias, doctum ue sui conuicia Nili
Infantem, liguaq; simul, salibusq; proteruum
Dilexi, meus ille, meus, tellure cadentem
Excepi, & uinctum genitali carmine soui.
Poscentemq; nouas tremulis ululantibus auras,
Inserui uitæ, quid plus tribuere parentes?
Quin alios ortus, libertatemq; sub ipsis
Vberibus tibi parue dedi, heu munera nostra
Ridebas ignarus adhuc, properauerat ille,
Sed meritoproperabat amor, ne perderet ullum
Libertas tam parua diem, non ne horridus ipsis
Inuidia superos, iniustaq; tartara pulsem?
Non ne gemam te care puer? quo sospite natos
Non cupii primo gemitum qui protinus ortu
Implicituit, fixitq; mihi, cui uerba, sonosq;
Monstraui(questusq;, & uulnera cæca resoluam)
Reptantemq; solo demissus ad oscula dextra
Erexiblandoq; sinu, iam iamq; natantes
Exercere genas, dulcesq; accersere somnos,
Cui nomen uox prima meum, ludusq; tenello,
Ritus, & e nostro ueniebant gaudia uultu.

Finis.

Impressum Vienne per Hieronymū Vietorē sumpti
bus Leonardi, & Lucæ Alantsee fratrū, Anno. i. c. iç.

18. v.

Ex